

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

**RAPORT MONITORINGOWY STRATEGII
ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
NA LATA 2000-2020**

ZA ROK 2008

Śląskie. Pozytywna energia

KATOWICE, PAŹDZIERNIK 2009

SPIS TREŚCI:

<i>WSTĘP</i>	3
<i>I. DIAGNOZA SYTUACJI W OBSZARACH ROZWOJU</i>	5
<i>II. NOWE PROGRAMY BĄDŹ STRATEGIE SZCZEGÓŁOWE</i>	73
<i>III. REALIZACJA CELÓW</i>	95
<i>IV. RAPORT WSKAŹNIKOWY</i>	141

WSTĘP

Wdrażanie „Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020” odbywa się poprzez regionalne programy operacyjne, programy wojewódzkie, inne programy operacyjne, strategie sektorowe i branżowe, indywidualne projekty o zasięgu regionalnym oraz inne działania wspierające jej realizację. Śledzenie zmian wprowadzanych w regionie za pomocą powyższych instrumentów oraz ewaluacja ich wpływu na spójność założeń rozwojowych i różnorodne dziedziny życia społeczno-gospodarczego, wymaga monitorowania postępów realizacji zapisów Strategii.

Odpowiedzialność za monitoring i ewaluację wdrażania „**Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020**” spoczywa na Zarządzie Województwa Śląskiego. Do oceny realizacji Strategii został stworzony na poziomie województwa system monitoringu, którego strukturę instrumentalną stanowią raporty monitoringowe.

W celu zharmonizowania działań, podejmowanych w procesie monitoringu przez wydziały merytoryczne Urzędu Marszałkowskiego i inne jednostki uczestniczące w jego realizacji, a także przeprowadzenia prawidłowej oceny wszystkich programów i działań, mających wpływ na realizację zapisów Strategii, powołany został w Urzędzie Marszałkowskim, **Zespół ds. Wdrażania i Monitoringu „Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020”** (Zarządzenie nr 35/2008 Marszałka Województwa Śląskiego z dnia 21 kwietnia 2008 r.; pierwszy zespół został powołany w listopadzie 2006 roku). Dla ujednoczenia i uściślenia wymogów i zasad systemu wdrażania, monitoringu i ewaluacji Strategii opracowany został „**Podręcznik wdrażania monitoringu i ewaluacji „Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020”**”, określający tryb i sposób prowadzenia monitoringu, a także precyzujący i porządkujący system gromadzenia i analizowania danych. Podręcznik został uaktualniony w lutym 2008 roku.

Na podstawie podręcznika układ obecnego Raportu monitoringowego składa się z następujących elementów:

- diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej;
- analizy spójności opracowanych i przyjętych w 2008 roku dokumentów strategicznych z celami i kierunkami działań Strategii;
- analizy realizacji celów;
- raportu wskaźnikowego.

Przedłożony „**Raport monitoringowy Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020**” przygotowany został w Wydziale Planowania Strategicznego i Przestrzennego. Podstawą jego opracowania stały się złożone przez zaangażowane w proces monitoringu wydziały i jednostki **Ankiety dot. wdrażania „Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020”**, zawierające informacje o opracowywanych programach i strategiach wspierających realizację „Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020” za rok 2008 r. Podstawę opracowania części diagnostycznej oraz raportu

wskaźnikowego są **dane statystyczne za rok 2007**. Roczne opóźnienie dotyczące informacji statystycznych wynika z sposobu i terminu publikacji danych statystycznych przez Główny Urząd Statystyczny.

Raport monitoringowy za rok 2008 jest trzecim raportem od momentu przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020.

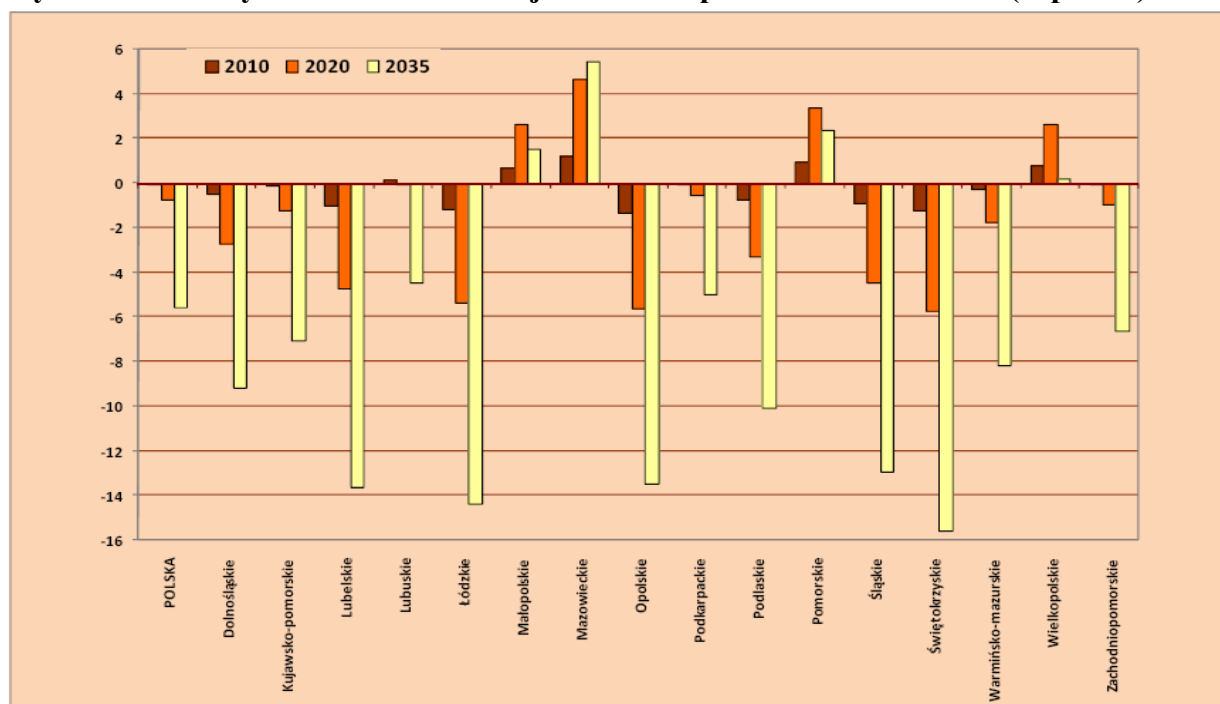
I. DIAGNOZA SYTUACJI W OBSZARACH ROZWOJU

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Strukturę administracyjną województwa tworzy 167 gmin zgrupowanych w 36 powiatach: 17 ziemskich i 19 grodzkich (miasta na prawach powiatu). Województwo zajmuje powierzchnię 12,3 tys. km², którą zamieszkuje 4 645 tys. ludności (to druga pozycja w kraju). Powoduje to, że region ten osiąga najwyższy w Polsce wskaźnik gęstości zaludnienia – na 1km² przypada 377 osób. Województwo śląskie jest również najbardziej zurbanizowanym regionem w Polsce – 78,2% ludności regionu zamieszkuje w miastach (w kraju jest to 61,1%). W województwie śląskim znajduje się 71 miast, a blisko połowa ludności zamieszkuje w 12 największych miastach (liczących ponad 100 tys. ludności). Największe z nich to Katowice (312,2 tys.), Częstochowa (242,3 tys.) i Sosnowiec (222,6 tys.).

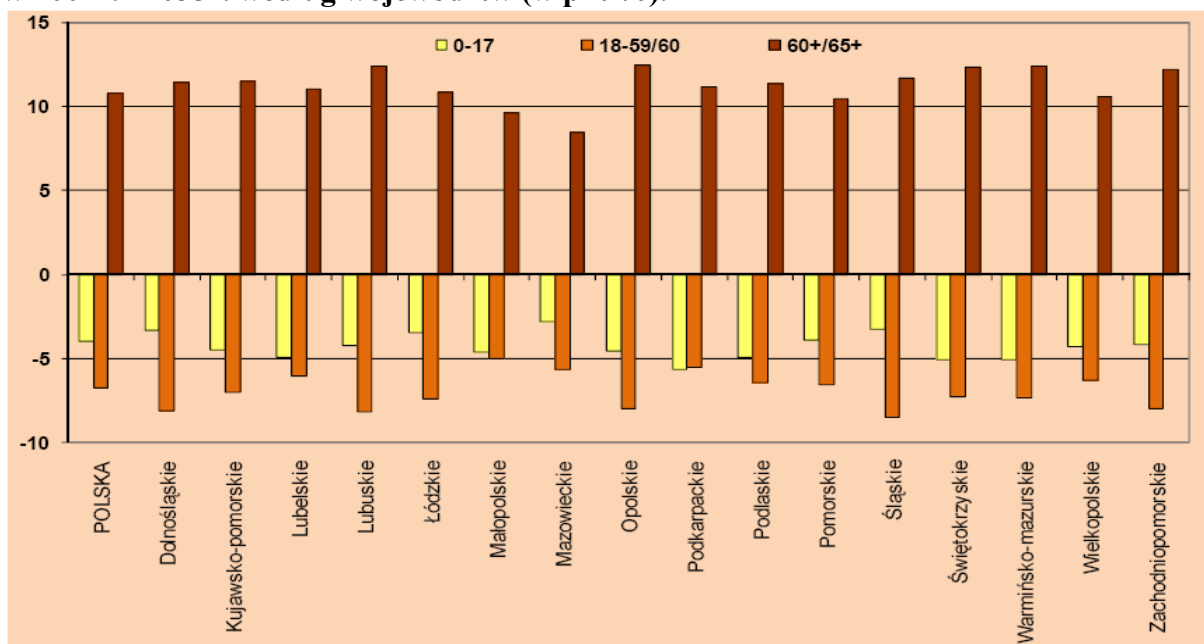
Tendencje demograficzne wskazują na spadek liczby ludności województwa. Region charakteryzuje się zarówno ujemnym przyrostem naturalnym, jak i ujemnym saldem migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały. Mierniki wynoszą odpowiednio -0,8‰ oraz -2,1‰ (w Polsce odpowiednio 0,3‰ i -0,5‰). Postępuje także proces starzenia się społeczeństwa. W 2008r. region ten charakteryzował niski udział ludności poniżej 25 roku życia w ogóle mieszkańców (28,9%, tymczasem w Polsce 31%), a większy od średniej krajowej udział osób w wieku produkcyjnym (65,6% wobec 64,4%) oraz poprodukcyjnym (16,5% wobec 16,0%).

Wykres 1: Zmiany stanów ludności województw w porównaniu do 2007r. (w pkt %)

Źródło: „Prognoza ludności na lata 2008-2035”, GUS Warszawa.

Wykres 2: Zmiany struktury populacji w podziale na ekonomiczne grupy wieku w 2007r. i 2035r. według województw (w pkt %).

Źródło: „Prognoza ludności na lata 2008-2035”, GUS Warszawa.

Tabela 1: Podstawowe dane demograficzne w roku 2008 w województwie śląskim na tle kraju

Wyszczególnienie	Województwo śląskie	Polska
Powierzchnia (km ²)	12.334	312.683
Ludność ogółem (tys. osób)	4.654	38.136
Gęstość zaludnienia (osoba/km ²)	377	122
Stopień urbanizacji (%)	78,2	61,1
Przyrost naturalny na 1.000 ludności (‰) ¹	-0,8	0,3
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na 1.000 ludności (‰) ²	-2,1	-0,5
Struktura wiekowa ludności ogółem (%) w wieku:		
• przedprodukcyjnym	17,6	19,3
• produkcyjnym	65,5	64,5
• poprodukcyjnym	16,9	16,2
Liczba kobiet na 100 mężczyzn (osoba)	107	107,0
Urodzenia żywe na 1000 ludności (osoba) ³	9,4	10,2

¹ Dane za rok 2007

² ibidem

³ ibidem

Zgony ogółem na 1000 ludności (osoba)	10,3	10
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	6,8	5,6

Źródło: Rocznik Statystyczny Województw, GUS Warszawa 2008.

Także pod względem umieralności niemowląt województwo wypada najgorzej w kraju. Wskaźnik ten dla regionu wynosi 6,7‰, a tymczasem dla całego kraju wynosi on 6,0‰. Samo województwo jest w tym kryterium zróżnicowane. Najwyższe rozmiary to zjawisko osiąga w subregionie centralnym - 7,2‰, a najniższe w subregionie bielsko-bialskim – 5,2‰. Podział na subregiony wydziela dominujący obszar centralny z największą liczbą ludności – 2 834 tys. i otaczające go mniejsze obszary: częstochowski na północy z 532 tys. ludności, rybnicko-jastrzębski na zachodzie – 637 tys. i bielsko-bialski na południu z blisko 650 tys. mieszkańców. Zróżnicowanie subregionalne występuje również w strukturze społecznej. Największy udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności jest w subregionie częstochowskim, a najmniejszy w rybnicko-jastrzębskim. Ten sam wskaźnik tylko dla ludności w wieku przedprodukcyjnym największą wartość osiąga w subregionie bielsko-bialskim, a najmniejszą w centralnym.

Tabela 2: Podstawowe dane demograficzne w roku 2007 w województwie śląskim w podziale na subregiony

	Subregion częstochowski	Subregion bielsko-bialski	Subregion centralny śląski	Subregion rybnicko-jastrzębski
Liczba ludności (tys.)	532	650	2 834	637
Struktura wiekowa ludności ogółem (%) w wieku:				
• przedprodukcyjnym	18	19,9	17,2	19,3
• produkcyjnym	64,5	63,9	66,0	66,0
• poprodukcyjnym	17,5	16,2	16,7	14,8
Gęstość zaludnienia (osoba/km ²)	175	276	508	471
Stopień urbanizacji (%)	59,3	51,0	88,4	77,3
Przyrost naturalny na 1.000 ludności (‰)	-2,9	0,8	-1,3	1,3
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na 1.000 ludności (‰)	-0,6	1,6	-3,0	-3,3

Źródło: Rocznik Statystyczny Województw, GUS Warszawa 2008.

OCHRONA ZDROWIA

Infrastruktura ochrony zdrowia

Województwo posiada dobrze rozwiniętą sieć placówek lecznictwa zamkniętego. Liczba szpitali w roku 2007 wyniosła 105, w tym publiczne – 85 i niepubliczne – 20. W porównaniu z rokiem 2000 nastąpił wzrost niepublicznych placówek z 3 w roku 2000 do 20 w roku 2007. Szpitale dysponują blisko 26 tys. łóżek szpitalnych. Na terenie województwa w 2006r. znajdowało się 27 zakładów opiekuńczo-leczniczych, 23 zakłady pielęgniarstwo-opiekuńcze, 4 hospicja, 3 szpitale uzdrowiskowe, 10 sanatoriów uzdrowiskowych i 5 szpitali psychiatrycznych. Województwo posiada również dobrze rozwiniętą sieć placówek lecznictwa otwartego, na którą składają się przychodnie, ośrodki zdrowia i praktyki lekarskie. W województwie funkcjonuje 1957 zakładów opieki zdrowotnej (wzrost w stosunku do 2000 roku o ponad 300 łóżek) oraz 819 praktyk lekarskich. Lepsza, niż w kraju jest dostępność do usług medycznych, ponieważ na 10 tys. ludności przypada 55,8 łóżek w szpitalach (w kraju 45,9) a liczba porad na 1 mieszkańca wynosi 7,6⁴ (w kraju 6,8⁵).

Jeśli chodzi o zróżnicowanie subregionalne, to dominuje subregion centralny, w którym znajdują się 74 szpitale oraz 62,3 łóżka w szpitalach na 10 tys. ludności, 1198 zakładów opieki zdrowotnej i 419 praktyk lekarskich. Jest to uzasadnione największym zagęszczeniem ludności na tym terenie. Na drugim miejscu jest subregion południowy z 21 szpitalami, 59,2 łózkami na 100 tys. ludności, 277 zakładami opieki zdrowotnej i 194 praktykami lekarskimi.⁶

Analiza danych o zatrudnieniu w służbie zdrowia wskazuje na występowanie braków kadrowych. Najwięcej lekarzy brakuje w specjalnościach: anestezjologia i intensywne leczenie, chirurgia ogólna, choroby wewnętrzne, medycyna ratunkowa, pediatria.

Problemy zdrowotne

Mieszkańców Śląska, podobnie jak i Polski jest coraz mniej – jeżeli podobny trend spadkowy nie zostanie zatrzymany to przewiduje się, że do roku 2030 ludność województwa śląskiego zmniejszy się do poziomu poniżej 4 mln mieszkańców. Systematycznemu zmniejszeniu ulega liczba młodych mieszkańców, do 17 roku życia, podczas gdy w pozostałych grupach wiekowych obserwowany jest wzrost liczby ludności. Jest to wynik procesu starzenia się populacji. Najczęstszymi przyczynami zgonów w województwie śląskim, podobnie jak i w całej Polsce są:

- choroby układu krążenia – 48% wszystkich zgonów,
- nowotwory ponad 25% wszystkich zgonów (liczba zgonów z powodu nowotworów w ogólnej liczbie zgonów wzrasta i wzrost ten jest silnie zaznaczony na Śląsku),
- zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonów – stanowią niecałe 7% wszystkich zgonów.

⁴ Dane za 2006r.

⁵ Dane za 2006r.

⁶ Dane o zróżnicowaniu subregionalnym dla 2006r.

Wśród dzieci i młodzieży do 18 roku życia w woj. śląskim będących pod opieką lekarzy opieki zdrowotnej najbardziej rozpowszechnione problemy zdrowotne to:

- zniekształcenie kręgosłupa,
- zaburzenia refrakcji i akomodacji oka,
- otyłość.

Wśród dorosłych mieszkańców naszego regionu (powyżej 19 roku życia) najczęstsze problemy zdrowotne diagnozowane przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej to:

- choroby układu krążenia w tym niedokrwienne choroba serca,
- choroby układu mięśniowo-kostnego tkanki łącznej,
- cukrzyca,
- przewlekłe choroby układu trawiennego,

Wśród przyczyn hospitalizacji mieszkańców Śląska dominowały:

- niedokrwienne choroba serca,
- kamica żółciowa,
- nadciśnienie pierwotne,
- zapalenie płuc,
- niewydolność serca oraz zawał serca.

W województwie śląskim Śląski Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia wdrażał w 2008r. następujące programy profilaktyczne:

- Program profilaktyki chorób układu krążenia,
- Program profilaktyki gruźlicy,
- Program profilaktyki chorób odtytoniowych - w tym program przewlekłej obturacyjnej choroby płuc - etap podstawowy,
- Program profilaktyki chorób odtytoniowych - palenie jest uleczalne - etap specjalistyczny,
- Populacyjny program wczesnego wykrywania raka piersi,
- Populacyjny program profilaktyki i wczesnego wykrywania raka szyjki macicy,
- Program badań prenatalnych,
- Program wczesnej diagnostyki i leczenia jaskry.

KULTURA

Województwo śląskie stanowi istotne regionalne centrum kulturalne na mapie Polski. Objawia się to szeroko rozwiniętą bazą instytucjonalną w postaci muzeów, galerii, teatrów, kin i innych ośrodków kulturalnych posiadających bogatą ofertę programową. Region ten jednakże charakteryzuje się nierównomiernym rozmieszczeniem instytucji kulturalnych – instytucje koncentrują się w subregionie środkowym oraz w dużych miastach. Tereny wiejskie oraz pozostałe subregiony są zdecydowanie słabiej wyposażone w instytucje kulturalne.

Tabela 3: Dostępność infrastruktury kulturalnej w województwie śląskim i Polsce w 2007r.

	Województwo śląskie	Polska
Biblioteki i filie (obiekty)	835	8 849
Księgozbiór bibliotek i filii (woluminy)	17 092 394	135 558 166
• na tysiąc ludności	3 672,5	3 556,5
Kina (obiekty)	61	496
• w tym multipleksy	8	41
Miejsca na widowni w kinach	38 308	244 174
• na tysiąc ludności	8,23	6,4
Muzea łącznie z oddziałami (obiekty)	60	720
Teatry i instytucje muzyczne (obiekty)	21	184
Miejsca na widowni w teatrach i instytucjach muzycznych	9 614	69 259
• na tysiąc ludności	2,06	1,81
Galerie i salony sztuki ogółem (obiekty)	34	294
Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice (obiekty)	394	4 169

Źródło: Rocznik Statystyczny Województw, GUS Warszawa 2008, Bank Danych Regionalnych.

Zauważalny jest wysoki udział śląskich instytucji w ogóle krajowych instytucji kulturalnych. W przypadku bibliotek jest to udział blisko dziesięcioprocentowy, kin wskaźnik wynosi 12,3%, teatrów i instytucji muzycznych – 11,4%, a muzeów 8,3%. Także wskaźniki dostępności woluminów, czy miejsc w instytucjach kulturalnych są wyższe od średnich krajowych.

Wyraźnie zaznacza się także słabe zaspokajanie potrzeb kulturalnych terenów wiejskich. Na tych terenach znajduje się 351 bibliotek z 3 882 245 woluminów, 3 kina z 439 miejscami, 6 muzeów oraz 137 domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic. Tymczasem rozpiętości w dostępności kultury pomiędzy subregionami można zobrazować przy pomocy takich wskaźników jak ilość miejsc na widowni w kinach na tysiąc ludności (najniższy jest w

subregionie południowym – 4,7, najwyższy jest w zachodnim – 10,3), czy liczba ludności na 1 miejsce na widowni w teatrach i instytucjach muzycznych (najniższy wskaźnik notuje subregion północny – 260, najwyższy tymczasem subregion południowy – 499).

Tabela 4: Uczestnictwo w kulturze w województwie śląskim i Polsce w 2007r.

	Województwo śląskie	Polska
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych na tysiąc ludności	276	258
Abonenci na tysiąc ludności		
• radiowi	237	205
• telewizyjni	231	198
Czytelnicy bibliotek publicznych na tysiąc ludności	206	176
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	20	19
Widzowie w kinach ogółem	4 718 273	33 781 873
Zwiedzający muzea i oddziały	1 166 016	20 438 327

Źródło: Rocznik Statystyczny Województw, GUS Warszawa 2008, Bank Danych Regionalnych.

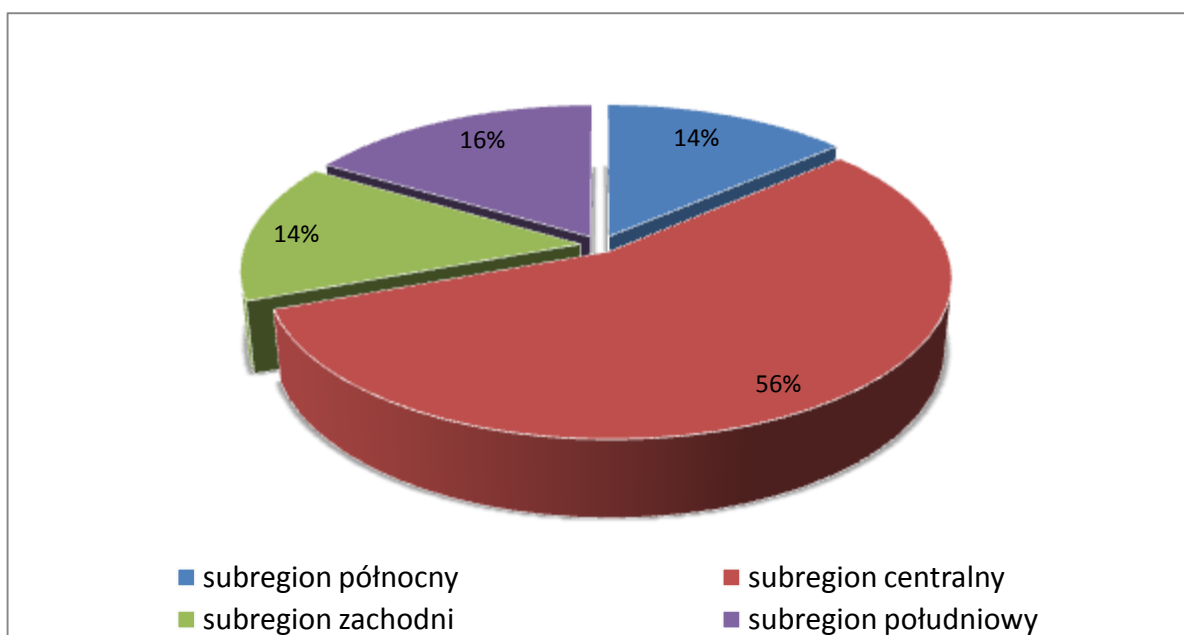
Mierniki wskazują na wyższe od średniej krajowej uczestnictwo w kulturze mieszkańców województwa śląskiego. Przewaga ta dotyczy zarówno uczestnictwa w kulturze wysokiej (za przykład może służyć wskaźnik uczestnictwa w wydarzeniach teatralnych i muzycznych) jak i masowej (wskaźniki opłacania abonamentu radiowego i telewizyjnego).

EDUKACJA I SZKOLNICTWO WYŻSZE

Edukacja

W województwie śląskim w roku szkolnym 2007/2008 działało 3341 szkół dla dzieci i młodzieży stanowiących ponad 10% szkół w Polsce. Największą liczbę stanowiły szkoły podstawowe, następnie gimnazja i szkoły policealne. Najmniejszy odsetek szkół w 2007 roku stanowiły licea profilowane oraz zasadnicze szkoły zawodowe.

Wykres 3: Szkoły dla dzieci i młodzieży w rozbiciu na subregiony w roku szkolnym 2007/2008

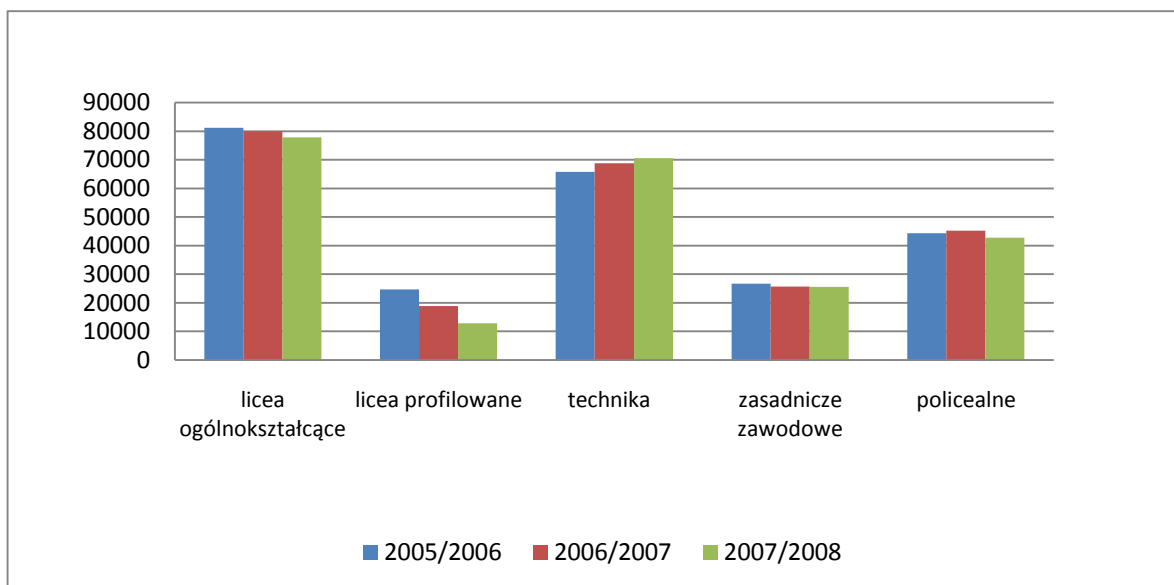

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rocznika statystycznego województwa śląskiego 2008.

We wszystkich typach szkół (podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych i policealnych) w roku szkolnym 2007/2008 kształcono 652 481 uczniów, stanowiących ponad 11% uczniów w Polsce. Największy odsetek stanowili uczniowie szkół podstawowych – ponad 40%, prawie 25% stanowili uczniowie gimnazjów, około 12% uczniowie liceów ogólnokształcących, natomiast prawie 11% to uczniowie techników, ponad 6,5% uczyło się w szkołach policealnych, a 4% w zasadniczych szkołach zawodowych, natomiast najmniejszy odsetek uczniów (mniej niż 2%) kształcił się w liceach profilowanych.

Ponadto w województwie śląskim w roku szkolnym 2007/2008 funkcjonowało 368 (10% w skali kraju) szkół wszystkich szczebli dla dorosłych, kształcących 15862 osoby, stanowiące ponad 6% uczniów szkół dla dorosłych w Polsce.

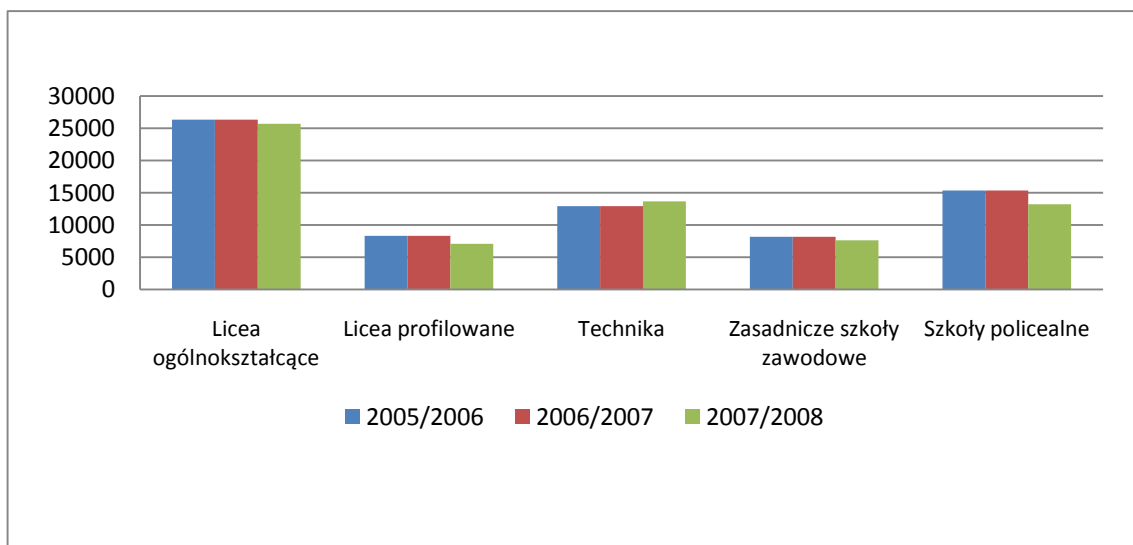
Wykres 4: Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych i policealnych (rok szkolny 2005/06-2007/08).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Roczników statystycznych województwa śląskiego.

Analiza liczby uczniów poszczególnych typów szkół ponadgimnazjalnych w latach 2005-2008 wskazuje na stopniowy, aczkolwiek systematyczny, spadek liczby uczniów liceów ogólnokształcących i liceów profilowanych. Zmniejsza się również liczba uczniów w szkołach zasadniczych zawodowych, natomiast rośnie liczba uczniów wybierających naukę w technikach.

Wykres 5: Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i policealnych (rok szkolny 2005/06-2007/08).

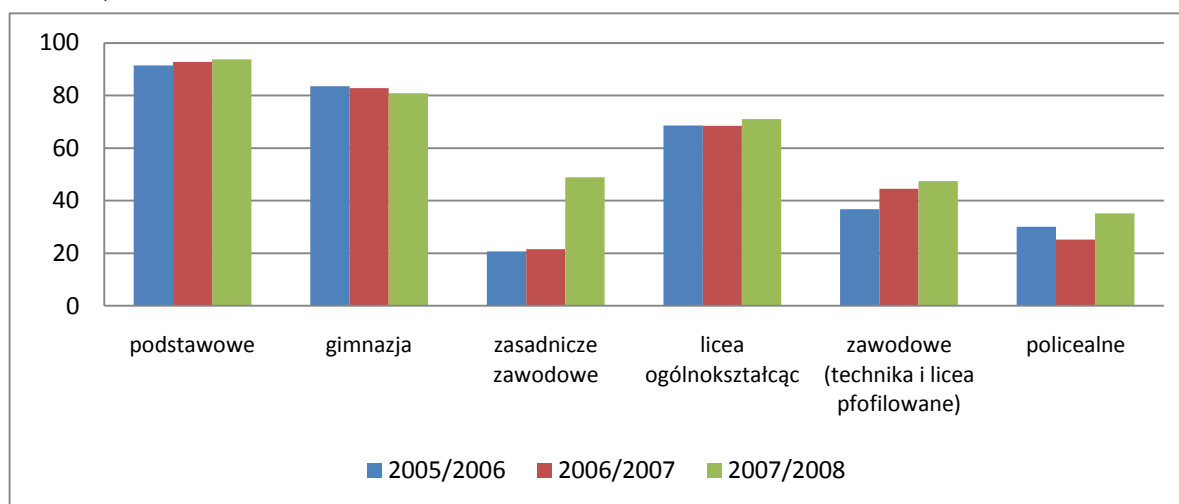
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Roczników statystycznych województwa śląskiego.

W omawianym okresie na rynek pracy, bądź w ramy szkolnictwa wyższego weszło najwięcej absolwentów liceów ogólnokształcących, kolejną grupę stanowili absolwenci techników i szkół policealnych. Nieliczną grupę na rynku pracy stanowili natomiast absolwenci

zasadniczych szkół zawodowych oraz liceów profilowanych. Zauważalny jest spadek absolwentów liceów ogólnokształcących i profilowanych oraz zasadniczych zawodowych, natomiast wzrost absolwentów techników.

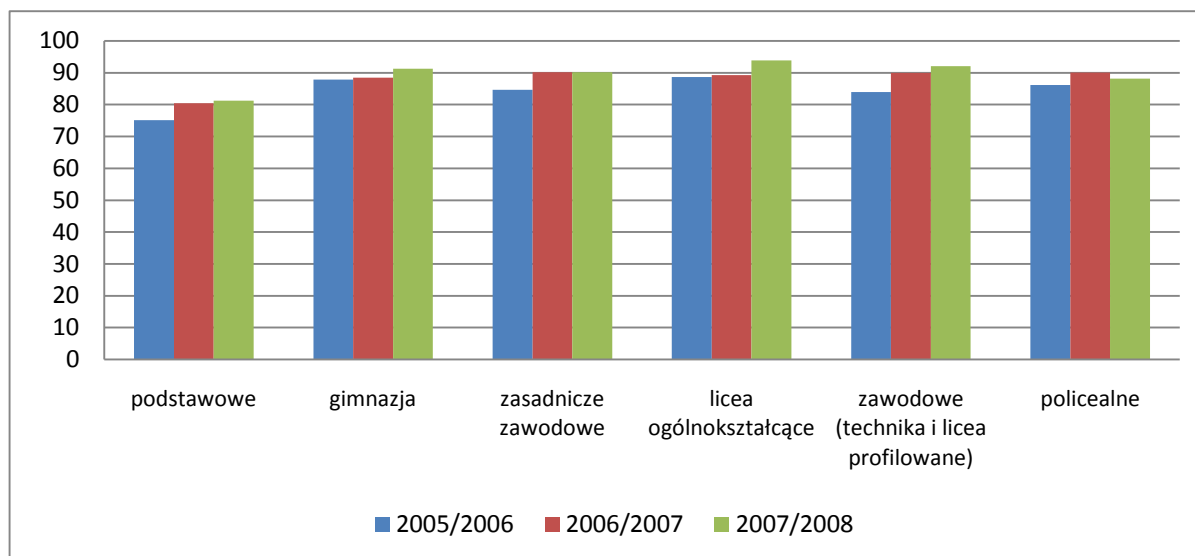
Szkoły w województwie śląskim cechują się stosunkowo wysokim stopniem komputeryzacji. Z roku na rok rośnie liczba szkół wyposażonych w sprzęt komputerowy podłączony do Internetu i udostępniających go uczniom w nowoczesnych pracowniach komputerowych. W roku szkolnym 2007/2008 posiadało je ponad 93% szkół podstawowych i ponad 80 % gimnazjów, dzięki czemu już w pierwszych etapach edukacji uczniowie mogą zapoznawać się z technologiami informatycznymi. Niekorzystnie wygląda sytuacja w zasadniczych szkołach zawodowych, technikach oraz szkołach policealnych. Zaledwie 49% szkół zasadniczych zawodowych, 47% techników oraz 35% szkół policealnych umożliwia swoim uczniom dostęp do komputerów podłączonych do sieci internetowej.

Wykres 6: Procentowa liczba szkół posiadających komputery (rok szkolny 2005/06-2007/08).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Roczników statystycznych województwa śląskiego.

Wykres 7: Procentowy udział komputerów w szkołach z dostępem do Internetu (rok szkolny 2005/2006 – 2007/2008)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Roczników statystycznych województwa śląskiego.

Dzieci i młodzież zamieszkujący województwo śląskie mogły korzystać z oferty 73 placówek wychowania pozaszkolnego (np. Pałacu Młodzieży, 19 młodzieżowych domów kultury, 25 ognisk pracy pozaszkolnej, 5 międzyszkolnych ośrodków sportowych i 23 innych placówek wychowania pozaszkolnego). Porównując z rokiem 2006 nastąpił wzrost o 11 placówek tego typu, a z oferowanych przez nie zajęć skorzystało 168 812 uczestników.

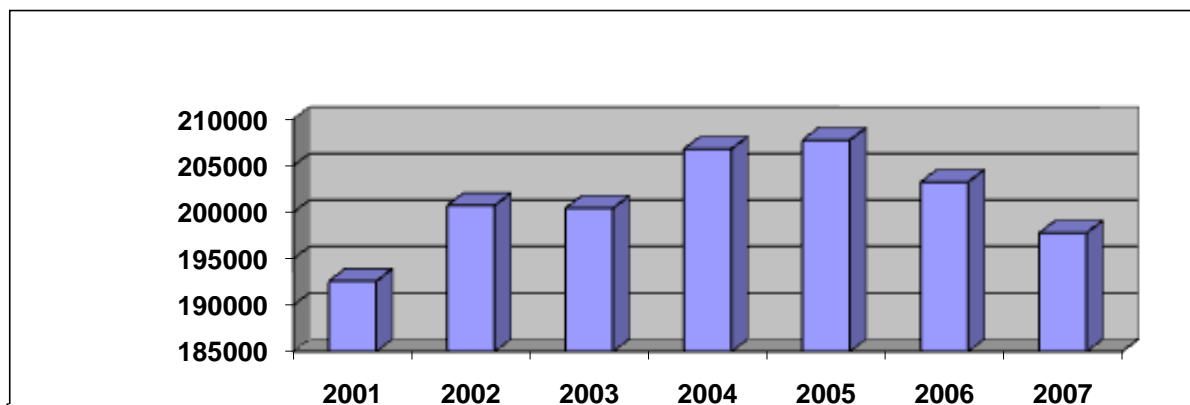
Wychowaniem przedszkolnym w roku 2007 objęte było 110 699 dzieci, w tym w przedszkolach 102 176. Ponad 79% dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym pochodziło z miast, natomiast 21% dzieci ze wsi.

Szkolnictwo wyższe

Województwo śląskie nadal znajduje się wśród największych w kraju ośrodków naukowych i akademickich. Na jego terenie działają 44 szkoły wyższe oraz 27 filii i punktów konsultacyjnych szkół wyższych (w tym m. in. uniwersytet, 3 wyższe szkoły techniczne, 15 wyższych szkół ekonomicznych, 2 wyższe szkoły pedagogiczne, śląski uniwersytet medyczny, akademia wychowania fizycznego, 2 wyższe szkoły artystyczne), stanowiące prawie 10% wszystkich szkół wyższych w Polsce. Stawia to województwo śląskie na drugim miejscu w kraju pod względem liczby szkół wyższych, zaraz po województwie mazowieckim (23,2%), a przed województwem małopolskim (7,6%). Zatrudnienie w województwie śląskim w roku 2007 znalazło 9781 nauczycieli akademickich stanowiących 9,86% kadry akademickiej w Polsce.

W 2007 roku województwie śląskim studiowało 197 761 studentów, którzy stanowili ponad 10% wszystkich studentów w kraju i dzięki temu województwo śląskie znajdowało się na trzecim miejscu w kraju pod względem liczby studentów (po województwach: mazowieckim, małopolskim, a przed dolnośląskim).

Wykres 8: Liczba studentów w województwie śląskim w latach 2001-2007.

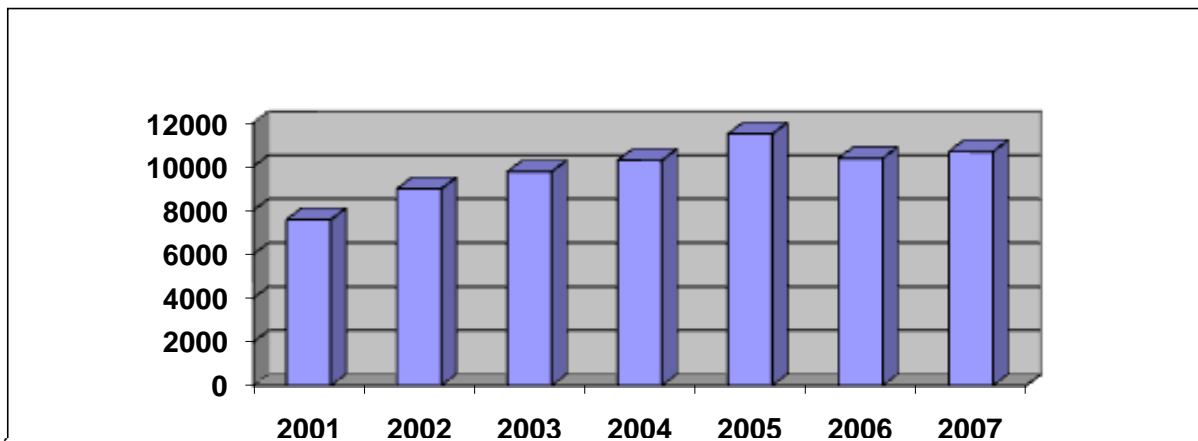

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Regionalnych GUS.

Uczelnie publiczne kształciły ponad 65% wszystkich studentów, natomiast na uczelniach niepublicznych studiowało blisko 35% studentów. W trybie stacjonarnym wiedzę i umiejętności zdobywało 45,67% studentów, z kolei w trybie niestacjonarnym 54,33% studentów. Największą popularnością w roku akademickim 2007/2008 cieszyły się wyższe szkoły ekonomiczne, kształcące ponad 30% wszystkich studiujących w województwie śląskim, ponad 26% studentów skupiały wyższe szkoły techniczne, natomiast na uniwersytecie studiowało prawie 18% studentów. Powyższa tendencja utrzymuje się od roku 2006.

Jeżeli chodzi o strukturę studentów według płci to kształtowała się następująco: 44,78% ogółu studentów w województwie śląskim stanowili mężczyźni, a 55,22% kobiety. Wskaźnik liczby studentów na 10 tys. mieszkańców wynosił 425 osób (w 2006 r. 435), jest on niższy od średniej krajowej wynoszącej 504 osoby. Na rynek pracy weszło w 2007 roku 44 816 absolwentów szkół wyższych z województwa śląskiego, stanowiących 11% wszystkich absolwentów w kraju. Do najliczniejszej grupy należeli absolwenci wyższych szkół ekonomicznych (33,5%), następane absolwenci wyższych szkół technicznych (23,8%). Absolwenci uniwersytetu stanowili 17,8 %, szkół artystycznych 0,6%, śląskiego uniwersytetu medycznego 3,8%, akademii wychowania fizycznego 2,6%, szkoły pedagogiczne 10%, pozostałych szkół wyższych 10,7%. Widoczna jest tendencja wzrostu absolwentów studiów politechnicznych.

Wykres 9: Absolwenci studiów technicznych w latach 2001-2007.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Regionalnych GUS.

Liczba słuchaczy studiów podyplomowych w województwie śląskim w roku 2007 wynosiła 11423, co stanowiło prawie 7% słuchaczy studiów podyplomowych w Polsce, a 8,6% wszystkich uczestników studiów doktoranckich w kraju kontynuowało karierę naukową na uczelniach województwa śląskiego.

DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZO-ROZWOJOWA, W TYM INNOWACJE

Na terenie województwa śląskiego działalność badawczo-rozwojową prowadziło w 2007r. 135 jednostek, w tym 96 w sektorze przedsiębiorstw. Stanowi to 11,8% jednostek badawczo-rozwojowych znajdujących się na terenie Polski. W 2007r. zgłoszono w województwie 406 wynalazków (co stanowi 16,97% wynalazków zgłoszonych w kraju) oraz udzielono 236 patentów (15% krajowych patentów). Nakłady na tego rodzaju działalność obrazowane przez wskaźnik GERD⁷ wyniosły 587,1 mln zł co stanowiło blisko 9% krajowych nakładów (3 miejsce w Polsce po województwie: mazowieckim i małopolskim). Jednakże dzieląc tę wartość poprzez liczbę mieszkańców województwo obniża swoją pozycję do 7 miejsca i spada poniżej średniej krajowej. Także stosunek wskaźnika GERD do wytwarzanego w tym regionie PKB jest niższy od średniej krajowej.

Zatrudnienie w działalności badawczo-rozwojowej wyrażane w stosunku do liczby ludności aktywnej zawodowo jest niższe od średniej krajowej. Dotyczy to zarówno pracowników administracyjnych jak i naukowo-badawczych. Województwo uzyskuje jednak wyższe wyniki od średniej krajowej w przypadku wskaźnika udziału przedsiębiorstw przemysłowych inwestujących w innowacje wśród ogółu tego rodzaju przedsiębiorstw.

Tabela 5: Podstawowe dane dotyczące działalności B+R w województwie śląskim na tle kraju ogółem (2007 rok).

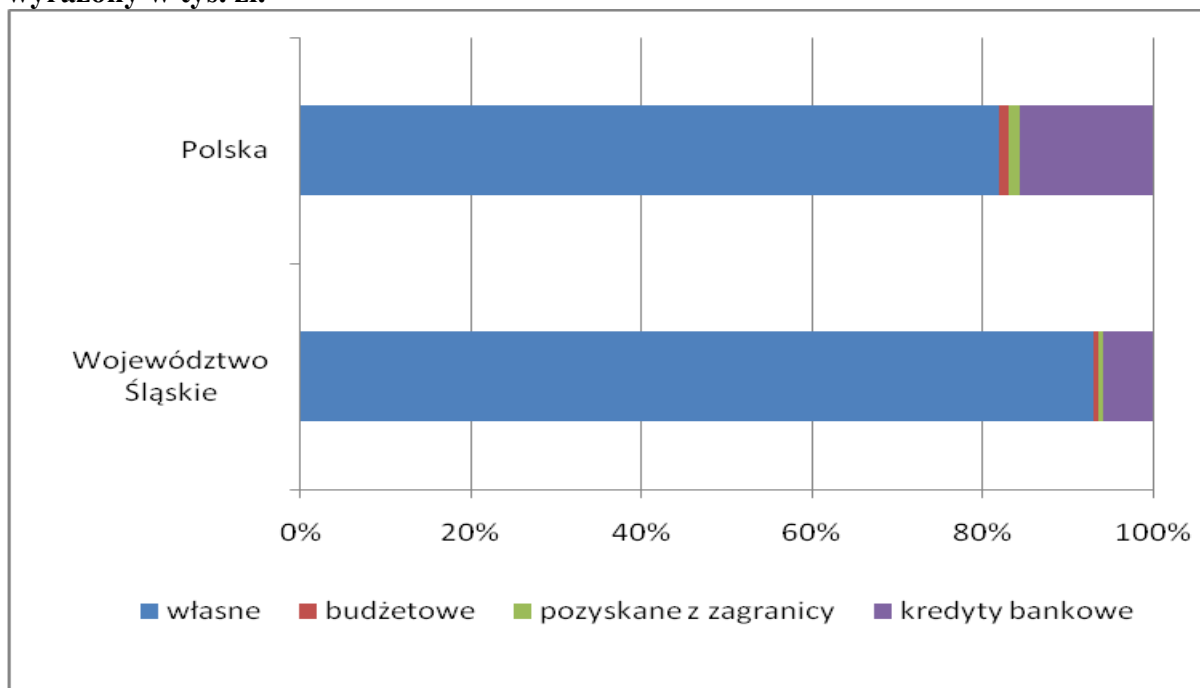
Wyszczególnienie	Województwo	Polska
Jednostki działalności badawczej i rozwojowej ogółem (jednostka)	135	1144
w tym w sektorze przedsiębiorstw	96	744
Nakłady na działalność badawczo-rozwojową B+R (GERD) ceny bieżące		
• na 1 mieszkańca w zł	126	175
• relacja GERD/PKB	0,36	0,56
Zatrudnieni w B+R na 1000 aktywnych zawodowo ogółem (osoba) w tym:	3,3	4,4
• pracownicy naukowo-badawczy	2,8	3,6
Przedsiębiorstwa, które poniosły nakłady na działalność innowacyjną w % przedsiębiorstw w przemyśle ⁸	38,3	31,8
Nakłady na działalność innowacyjną wg źródeł finansowania (mln zł)		
• ogółem	5 401	20 223
• własne	4 141	15 129
• budżetowe		225
• pozyskane z zagranicy	28	220
• kredyty bankowe	21	2 888
	261	

Źródło: Rocznik Statystyczny Województw, GUS 2008, Bank Danych Regionalnych, GUS 2008.

⁷ GERD: Gross Domestic Expenditure on R&D – suma nakładów wewnętrznych poniesionych w danym roku na działalność B+R przez wszystkie jednostki prowadzące tę działalność w danym kraju.

⁸ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób

Wykres 10: Nakłady na działalność inwestycyjną wg źródeł finansowania w 2007r. wyrażony w tys. zł.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Regionalnych, GUS 2007.

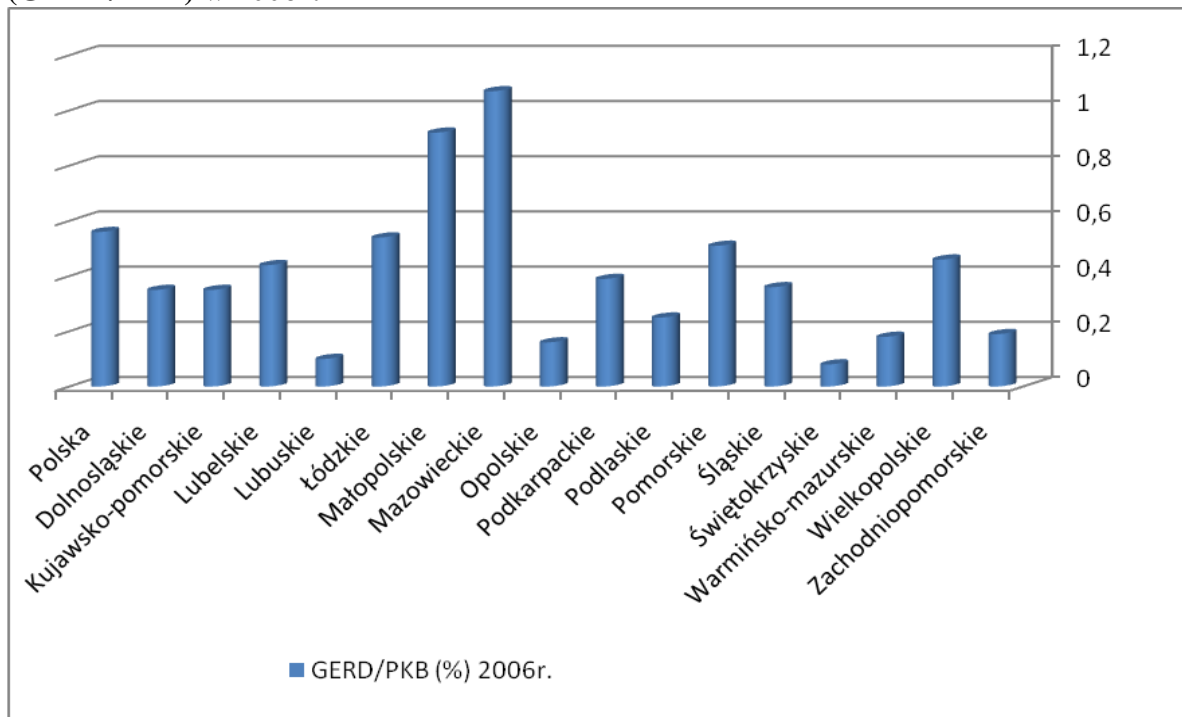
Rozwój sektora B+R jest wspierany organizacją konkursów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. W roku 2008 zorganizowano 5 konkursów z Priorytetu I „Badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość”, w których alokowano 35 mln € oraz 1 konkurs w zakresie Priorytetu II „Społeczeństwo informacyjne”, który dysponował 10 mln €. Oprócz tego znaczącym wydarzeniem był także przeprowadzony konkurs „Innowator Śląska 2008” pod patronatem JM Rektora Politechniki Śląskiej i Marszałka Województwa Śląskiego zorganizowany przez Regionalne Centrum Innowacji i Transferu Technologii przy Górnośląskiej Agencji Przekształceń Przedsiębiorstw S.A. w ramach projektu Enterprise Europe Network. Istotną funkcję w tym zakresie pełnią także agencje udostępniające pożyczki w celu wzmocnienia rozwoju regionalnego bądź lokalnego takie jak:

- Agencja Rozwoju Lokalnego S.A. w Sosnowcu,
- Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości S.A. w Żorach,
- Fundusz Górnośląski S.A.,
- Górnośląska Agencja Przekształceń Przedsiębiorstw S.A.,
- Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.,
- Rudzka Agencja Rozwoju "Inwestor" Sp. z o.o.,
- Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości.

Podobną funkcję pełni także Śląska Sieć Aniołów Biznesu SilBAN umożliwiająca finansowanie przez Aniołów Biznesu wdrażanie innowacyjnych pomysłów. Usługi doradcze o charakterze proinnowacyjnym prowadzone są przez:

- Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Bielsku-Białej,
- Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.,
- Górnośląska Agencja Przekształceń Przedsiębiorstw S.A.

Wykres 11: Relacja nakładów na działalność B+R do produktu krajowego brutto (GERD/PKB) w 2006r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rocznik Statystyczny Województw, GUS Warszawa 2008.

STRUKTURA PRZEMYSŁOWA REGIONU

Zachodzące od kilkunastu lat procesy restrukturyzacyjne powodują zmiany w strukturze gospodarczej regionu. W produkcji przemysłowej zmniejsza się udział górnictwa, hutnictwa i koksownictwa, branż do niedawna dominujących w gospodarce województwa. Struktura przemysłu wykazuje wyraźne zróżnicowanie terytorialne. Największe skupisko zakładów przemysłowych, w tym należących do sektorów tradycyjnych występuje w subregionie środkowym. Subregion ten posiada również najwyższy udział w produkcji sprzedanej przemysłu województwa, który kształtuje się na poziomie 61,7% (93 220,4 mln zł w 2007r.), a najniższy udział ma subregion rybnicko-jastrzębski – 7,8% (11 480,6 mln zł w 2007r.).

Na koniec grudnia 2008 r. wartość produkcji sprzedanej przemysłu w województwie wyniosła 163,8 mld zł. W porównaniu do 2000r. wielkość ta wzrosła o 86,2 mld zł (w cenach bieżących).

Produkcja sprzedana przemysłu dzieli się na 3 sektory:

- górnictwo (21,8 mld zł wartości sprzedanej w 2008r.),
- przetwórstwo przemysłowe (130,9 mld zł wartości sprzedanej w 2008r.),
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę (11,1 mld zł wartości sprzedanej w 2008r.).

Tabela 6: Produkcja sprzedana przemysłu w województwie śląskim wg rodzaju (w %) 2008 r.

Rodzaj produkcji	Udział
produkcja pojazdów samochodowych	24%
produkcja metali	15,6%
górnictwo	13,3%
artykuły spożywcze i napoje	7,8%
produkcja wyrobów z metali	7,2%
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	6,8%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Biuletyn Statystyczny Województwa Śląskiego, IV kwartał 2008, GUS.

W okresie 2000 – 2007 wydobywanie węgla kamiennego spadło w regionie z 95,1 mln ton do 79,7 mln ton (90% produkcji krajowej). W tym samym czasie liczba pracujących w górnictwie węgla kamiennego i brunatnego zmniejszyła się ze 160,8 tys. osób do 118 tys. osób.

Pomimo malejącej roli sektorów tradycyjnych województwo śląskie w dalszym ciągu (w 2007r.) miało bardzo wysoki udział w produkcji krajowej takich produktów jak:

- węgiel kamienny – 90,2%,
- wyroby walcowane na gorąco – 58,0%,
- stal surowa – 63,2%,
- koks i półkoks – około 40,7%.

Zmianom zachodzącym w wyżej wymienionych sektorach towarzyszył rozwój takich branż jak:

- przemysł samochodowy (samochody osobowe - około 80% produkcji krajowej),
- artykułów spożywczych (np. makarony – około 27,3% produkcji krajowej, soki z owoców i warzyw – około 22,6%),
- napojów (np. piwo - niecałe 30%).

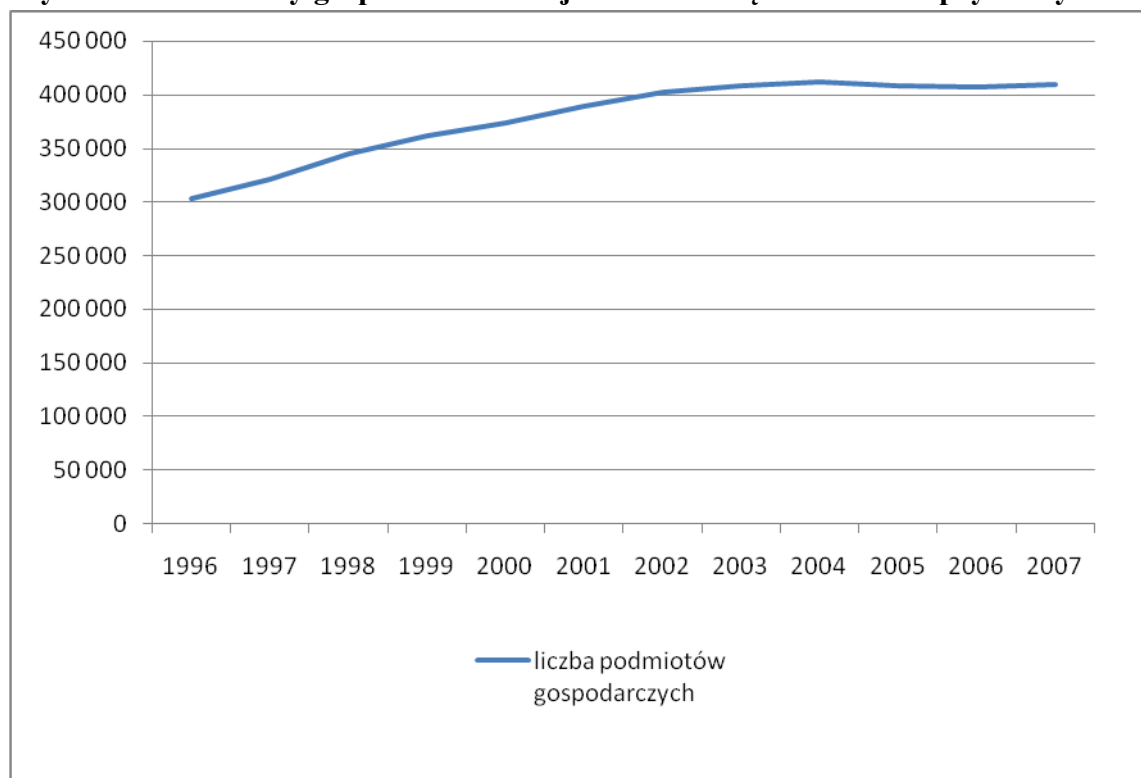
Wyrazem zachodzących w regionie przeobrażeń jest także wzrost liczby pracujących w sektorze usług. W 2000 roku pracowało w nim ponad 50% wszystkich pracujących w regionie, a w 2007r. około 52,2%. Najbardziej rozwinięty sektor usług znajduje się w subregionie środkowym, o czym świadczy prawie 54% udział pracujących w tym sektorze w ogólnej liczbie pracujących w subregionie. W subregionach bielsko-bialskim i rybnicko-jastrzębskim udział ten wynosi po 48%, natomiast najslabiej rozwinięta jest sfera usług w subregionie zachodnim, w którym ww. wskaźnik osiąga wartość 44%. Pomimo zmian zachodzących w strukturze zatrudnienia, województwo nadal charakteryzuje się najwyższym w kraju odsetkiem osób zatrudnionych w przemyśle, który na koniec 2007r. wynosił 15,1% ogólnej liczby pracujących w tej sferze.

SEKTOR PRYWATNY

W ostatnich latach widoczne są wyraźne zmiany zachodzące zarówno w strukturze jak i roli poszczególnych sektorów w gospodarce regionu. Polegają one przede wszystkim na stałym wzroście znaczenia sektora prywatnego.

W województwie śląskim w 2007r. spośród 427 413 zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej 95,6% stanowiły firmy reprezentujące sektor prywatny. W porównaniu do 2000r. ich liczba wzrosła o 42 tysiące.

Wykres 12: Podmioty gospodarcze w województwie śląskim. Sektor prywatny.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych, GUS.

Należy podkreślić, że najwięcej podmiotów gospodarki narodowej funkcjonuje w subregionie środkowym (najlepiej rozwiniętym gospodarczo) – 59,5% wszystkich podmiotów działających w regionie, a najmniej w subregionach północnym i zachodnim – odpowiednio 10,6% i 10,4.

W latach 2000 – 2007 nastąpił wyraźny wzrost udziału sektora prywatnego w produkcji sprzedanej przemysłu – o 25,9%. Systematycznie zwiększa się również udział pracujących w tym sektorze w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej – z 64,9% w 2000r. do 69,6% w 2007r. Należy podkreślić, że wskaźnik ten wykazuje wyraźne zróżnicowania w poszczególnych subregionach. Najwyższy udział pracujących w sektorze prywatnym

w ogólnej liczbie pracujących notowany jest w subregionie południowym (67,6%) i północnym (67,0%), a najmniejszy w zachodnim (49,2%).

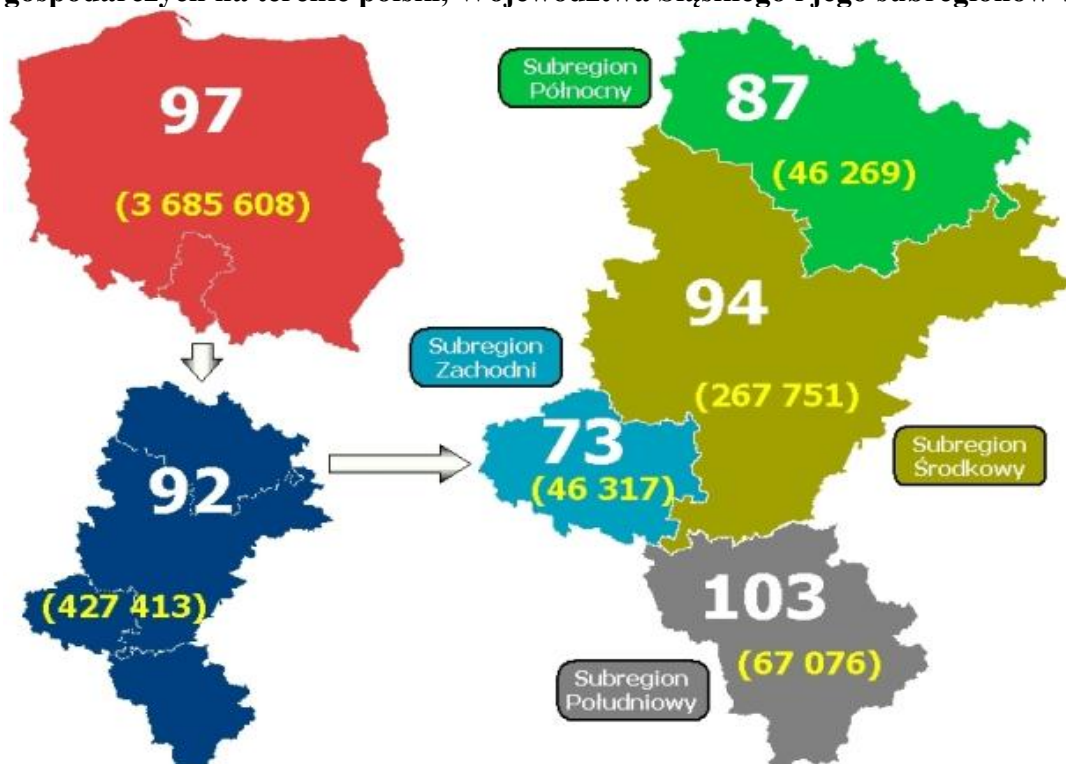
Wzrasta aktywność i nowoczesność sektora prywatnego o czym świadczy między innymi wartość sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych dla rynku, których produkcję uruchomiły firmy tego sektora w 2007 roku. Wyniosła ona 11,6 mld zł, co stanowi 94,7% całkowitej wartości tego typu produktów w regionie. Znaczące są również nakłady zrealizowane przez wyżej wymieniony sektor na działalność innowacyjną w przemyśle. W 2007 roku kształtowały się one na poziomie 89,5% całkowitych nakładów tego typu.

Tabela 7: Podmioty gospodarki narodowej w 2007 roku w województwie śląskim na tle kraju ogółem.

Wyszczególnienie	Województwo	Polska
Podmioty gospodarki narodowej na 1.000 mieszkańców (podmiot)		
• ogółem	91,8	96,7
• osoby prawne i jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej	22,5	23,6
• osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	69,4	73,1
Firmy z udziałem kapitału zagranicznego na 10.000 mieszkańców (podmiot)	10,8	16,1

Źródło: Rocznik Statystyczny Województw, GUS Warszawa 2008, Bank Danych Regionalnych, GUS.

Rysunek 1: Podmioty gospodarcze na tys. ludności oraz liczba podmiotów gospodarczych na terenie polski, Województwa Śląskiego i jego subregionów w 2007r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Województwo Śląskie, podregiony, powiaty, gminy 2008.

W województwie śląskim funkcjonuje blisko 200 instytucji otoczenia biznesu, takich jak agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, izby: gospodarcze, przemysłowe, handlowe, cechy rzemieślnicze oraz ośrodki wspierania przedsiębiorczości, ośrodki doradcze i informacji gospodarczej, a także stowarzyszenia gospodarcze. Region jest krajowym liderem pod względem liczby funkcjonujących i nowopowstających parków przemysłowych i technologicznych. W chwili obecnej na różnym etapie organizacyjnym funkcjonuje kilkanaście instytucji tego typu. Do najważniejszych instytucji o zasięgu regionalnym należą: Regionalna Izba Gospodarcza, Izba Rzemieślnicza Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Katowicach, Śląska Izba Rolnicza, Hutnicza Izba Przemysłowo-Handlowa, Górnicza Izba Przemysłowo – Handlowa, Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego, Górnośląska Agencja Przekształceń Przedsiębiorstw oraz Fundusz Górnośląski.

INWESTYCJE Z UDZIAŁEM KAPITAŁU ZAGRANICZNEGO

Województwo Śląskie jest od 2005 roku liderem, jeśli chodzi o atrakcyjność inwestycyjną (wg raportu pt. „Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski” przygotowanego przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową). Raport dotyczy działalności przemysłowej, usługowej oraz zaawansowanej technologicznie. Na to postrzeganie składają się czynniki takie jak: stan rozwoju infrastruktury gospodarczej i społecznej, dostępność pracowników oraz aktywność w pozyskiwaniu inwestorów.

Tabela 8: Ocena atrakcyjności inwestycyjnej województw 2008.

		Dostępność transportowa		Zasoby i koszty pracy		Rynek zbytu		Infrastr. gosp.		Infrastr. społ.		Bezp. pow.		Aktyw. woj. wobec inw.		Atrac. inwest. województw	
		Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga
	Wagi	20	25	15	10	5	5	20									
1	Śląskie	0,46	4	1,45	1	1,31	2	1,41	1	2,18	1	-1,04	16	0,02	8	0,85	1
2	Mazowieckie	0,39	6	-0,26	12	1,73	1	0,72	3	0,33	4	-0,48	12	1,20	3	0,58	2
3	Dolnośląskie	0,49	3	-0,03	7	0,44	5	0,91	2	0,79	3	-0,95	15	1,29	2	0,50	3
4	Wielkopolskie	0,51	2	0,12	4	0,02	6	0,24	4	-0,51	10	0,45	5	1,30	1	0,41	4
5	Małopolskie	0,26	8	0,47	2	0,50	4	0,16	5	1,81	2	-0,15	9	-0,44	11	0,25	5
6	Pomorskie	-0,21	11	-0,17	11	1,05	3	0,07	6	0,22	5	-0,64	14	0,42	4	0,14	6
7	Łódzkie	0,24	9	0,21	3	-0,04	7	-0,35	10	-0,19	7	-0,39	11	0,33	5	0,10	7
8	Zachodniopomorskie	0,45	5	-0,14	10	-0,12	8	-0,36	11	-0,05	6	-0,50	13	0,24	6	0,02	8
9	Lubuskie	0,53	1	-0,12	9	-0,15	10	-0,32	9	-0,70	15	-0,35	10	0,18	7	0,01	9
10	Opolskie	0,30	7	-0,31	14	-0,13	9	-0,01	7	-0,59	13	0,25	7	-0,11	9	-0,08	10
11	Kujawsko-Pomorskie	0,04	10	0,02	5	-0,19	11	-0,51	14	-0,19	8	-0,02	8	-0,69	13	-0,21	11
12	Podkarpackie	-0,68	14	-0,01	6	-1,04	15	-0,08	8	-0,56	12	1,61	1	-0,45	12	-0,34	12
13	Warmińsko-Mazurskie	-0,59	13	-0,35	15	-0,78	13	-0,38	12	-0,45	9	0,40	6	-0,17	10	-0,40	13
14	Świętokrzyskie	-0,34	12	-0,11	8	-1,26	16	-0,54	15	-0,53	11	0,52	3	-1,06	15	-0,55	14
15	Lubelskie	-0,72	15	-0,31	13	-0,97	14	-0,41	13	-0,93	16	0,83	2	-1,00	14	-0,61	15
16	Podlaskie	-1,11	16	-0,45	16	-0,36	12	-0,54	16	-0,63	14	0,46	4	-1,08	16	-0,67	16

Źródło: opracowanie IBnGR, „Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski 2008”.

Tabela 9: Atrakcyjność województw – zestawienie wyników z lat 2005-2008.

	Wartość wskaźnika synt. 2005	Pozycja w rankingu 2005	Wartość wskaźnika synt. 2006	Pozycja w rankingu 2006	Wartość wskaźnika synt. 2007	Pozycja w rankingu 2007	Wartość wskaźnika synt. 2008	Pozycja w rankingu 2008	Zmiana pozycji 2008/2007
Śląskie	0,93	1	0,92	1	0,86	1	0,85	1	0
Mazowieckie	0,62	2	0,75	2	0,61	3	0,58	2	+1
Dolnośląskie	0,47	4	0,73	3	0,73	2	0,50	3	-1
Wielkopolskie	0,31	5	0,32	5	0,30	5	0,41	4	+1
Małopolskie	0,49	3	0,35	4	0,31	4	0,25	5	-1
Pomorskie	-0,08	7	0,09	6	0,03	7	0,14	6	+1
Łódzkie	0,04	6	0,01	7	0,09	6	0,10	7	-1
Zachodniopomorskie	-0,09	8	0,01	8	0,03	8	0,02	8	0
Lubuskie	-0,13	10	-0,14	10	-0,06	10	0,01	9	+1
Opolskie	-0,11	9	-0,09	9	0,00	9	-0,08	10	-1
Kujawsko-Pomorskie	-0,31	12	-0,30	11	-0,31	11	-0,21	11	0
Podkarpackie	-0,29	11	-0,45	13	-0,35	12	-0,34	12	0
Warmińsko-Mazurskie	-0,39	13	-0,34	12	-0,38	13	-0,40	13	0
Świętokrzyskie	-0,40	14	-0,54	14	-0,55	14	-0,55	14	0
Lubelskie	-0,49	15	-0,61	15	-0,64	15	-0,61	15	0
Podlaskie	-0,58	16	-0,68	16	-0,69	16	-0,67	16	0

Źródło: Opracowanie IBnGR, „Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski 2008”.

Województwo śląskie jest regionem przodującym wśród innych województw, jeśli chodzi o atrakcyjność inwestycyjną, co powoduje napływ inwestycji zagranicznych. Kolejną grupę tworzą dopiero województwa: mazowieckie, dolnośląskie i wielkopolskie. Do tej pory w Katowickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej wydano 271 zezwoleń na prowadzenie inwestycji w strefie, pozyskano ponad 200 nowych firm, zainwestowano ponad 4 miliardy euro kapitału (w 80 % jest to kapitał zagraniczny), zostało utworzonych ponad 37 000 nowych miejsc pracy. Potrzeby kooperacyjne powodują, że w otoczeniu strefy w efekcie synergii powstaje co najmniej tyle samo miejsc pracy, co w jej granicach. Firmy, które zdecydowały się inwestować w 2008 roku w Katowickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej stworzą w najbliższych latach ponad 3,7 tys. miejsc pracy. KSSE pozyskała w 2008 roku 24 projekty inwestycyjne warte łącznie prawie 1,5 mld zł.

W województwie śląskim obserwuje się duże zróżnicowanie branżowe firm. Duże firmy uruchamiając swe inwestycje, tworzą atrakcyjne środowisko dla kolejnych potencjalnych inwestorów i ich kooperantów. Tym samym rośnie znaczenie MŚP w regionie, które mogą w elastyczny sposób reagować na potrzeby rozwijających się i nowotworzonych rynków.

Inwestorzy doceniają potencjał regionu śląskiego, do którego bez wątpienia należy modernizowana oraz nowobudowana sieć dróg szybkiego ruchu wyróżniająca region na mapie komunikacyjnej Polski. Dzięki temu przedsiębiorstwa logistyczne mają doskonałe warunki do lokowania swoich inwestycji na terenach KSSE. W województwie śląskim rozwija się przemysł tradycyjny (metalurgia, wydobywanie i przetwórstwo węgla kamiennego - coraz bardziej stawia się na czyste technologie węglowe) oraz nowe sektory przemysłu (samochodowy – od kilku już lat; branża przetwórstwa spożywczego, przemysł chemiczny, nowoczesne branże zaliczane do wysokich technologii z dominacją przemysłu elektronicznego oraz maszyn biurowych i komputerów). Województwo staje się coraz

bardziej zorientowane na tworzenie centrów badawczych i rozwojowych oraz na projekty centrów usług BPO (Business Process Outsourcing). Sektor ten ma duży potencjał rozwojowy w województwie śląskim. Czynnikiem, na które inwestorzy zwracają uwagę przy wyborze lokalizacji BPO w Polsce jest dostęp do kadry, koszty pracy, infrastruktura biznesowa, nieruchomości (dostępność powierzchni biurowych), polityka władz lokalnych. Śląskie wychodzi naprzeciw tym oczekiwaniom, przede wszystkim zapewniając duży dostęp do wysoko wykwalifikowanej, wykształconej i kompetentnej kadry pracowniczej oraz dużą dostępność transportową. Również pod względem powierzchni biurowych region oferuje coraz więcej interesujących inwestorów biur odpowiedniej klasy. Duża koncentracja ludności na stosunkowo niewielkim obszarze (blisko 4,7 milionów osób) to ogromny potencjalny rynek zbytu.

Choć obecnie odczuwalne jest spowolnienie gospodarcze związane z kryzysem światowym, zwłaszcza w branży motoryzacyjnej, inwestorzy działający w strefie wywiązują się z zobowiązań wobec KSSE – rozpoczęte już inwestycje są kontynuowane. Napływ nowych inwestycji może już nie będzie szybki, lecz specjalne strefy wciąż są dobrym miejscem do inwestowania, gdyż dopłaty i ulgi podatkowe, na jakie mogą liczyć inwestujący w strefach przedsiębiorcy, mogą okazać się szczególnie atrakcyjną ofertą, zwłaszcza w trudnych czasach gospodarczego spowolnienia.

INWESTYCJE REALIZOWANE PRZEZ SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA

Koordinacją inwestycji finansowanych z budżetu zajmuje się Wydział Inwestycji, który w ramach środków niewygasających z roku 2007 w pierwszej połowie 2008 roku kontynuował w województwie śląskim następujące inwestycje:

- Rozbudowa Regionalnego Poru Lotniczego: GTL S.A. MPL Katowice – Pyrzowice (inwestycja Samorządu Województwa Śląskiego) – do końca czerwca 2008r. wydatkowano kwotę 5.947.279 zł,
- Kompleksowa przebudowa tramwajowej infrastruktury technicznej w aglomeracji katowickiej (inwestycja wieloletnia Samorządu Województwa Śląskiego) – do końca czerwca 2008 r. wydatkowana została kwota dotacji 13.298.457,84 zł,
- Szpital Miejski w Raciborzu – 17.499.999,73 zł,
- Modernizacja drogi krajowej nr 78 w Rybniku (inwestycja realizowana przez Miasto Rybnik) – wydatkowano 1.537.118,18zł,
- Zmiana przebiegu drogi krajowej DK 79 od węzła ul. Chorzowska w Katowicach do ul. Jana Pawła II w Bytomiu (zadanie realizowane przez Miasto Chorzów) – wydatkowano 3.720.907 zł.

Łącznie w pierwszej połowie 2008r. wydatkowano 42.003.761,75 zł w ramach środków niewygasających z końcem roku budżetowego 2007.

W dniu 19 czerwca 2008r. zgodnym Oświadczeniem Stron wprowadzono do Kontraktu Wojewódzkiego dla Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2008 środki na rok 2008. Dodatkowe środki w kwocie 40 mln zł na realizację zadań samorządu zostały wprowadzone do Kontraktu pod koniec roku, poprzez zawarcie Oświadczenia Stron w dniu 21 listopada 2008r. Ostatnie Oświadczenie Stron zawarte zostało w dniu 19 grudnia 2008r. i dotyczyło ono przyznania kwoty 3.000.000 zł dla inwestycji pn. Szpital Śląski w Cieszynie – rozbudowa i modernizacja, dział diagnostyczno – zabiegowy.

Do końca 2008r. ze środków budżetu państwa w ramach Kontraktu Wojewódzkiego wydatkowano następujące środki:

- Kompleksowa przebudowa tramwajowej infrastruktury technicznej w aglomeracji katowickiej (inwestycja wieloletnia Samorządu Województwa Śląskiego) – wydatkowana kwota dotacji 22.798.809,35 zł,
- Szpital Miejski w Raciborzu (inwestycja wieloletnia realizowana przez Powiat Raciborski) – zrealizowano prace za kwotę 14.770.526,57 zł,
- Szpital Śląski w Cieszynie – rozbudowa i modernizacja, dział diagnostyczno – zabiegowy – wykorzystano prawie sto procent dotacji wydatkując 2.996.904,01 zł,
- Program „Moje boisko – Orlik 2012” – na dofinansowanie 35 inwestycji polegających na budowie boisk sportowych o sztucznej nawierzchni wydatkowano łącznie 11.654.999,69 zł.

Poza środkami z budżetu państwa na współfinansowanie ww. zadań kontraktowych wydatkowano w roku 2008 znaczną kwotę środków z budżetu jednostek samorządu terytorialnego, tj. 48.345.812,68 zł.

W roku 2008 z budżetu Samorządu Województwa Śląskiego na zadania nadzorowane przez Wydział Inwestycji, finansowane poza Kontraktem Wojewódzkim wydatkowano środki w kwocie 76.899.167 zł, które zostały przeznaczone na dofinansowanie szeregu inwestycji własnych oraz inwestycji realizowanych przez gminy i powiaty.

Ważniejszymi inwestycjami realizowanymi w roku 2008 ze środków samorządu województwa były:

- zadaszenie widowni oraz niezbędna infrastruktura techniczna Stadionu Śląskiego w Chorzowie – wydatkowano 14.509.730,52 zł. W 2008r. dokonano wyboru Inżyniera Kontraktu, który wykonywał swoje czynności zgodnie z harmonogramem. Ponadto wybrano Biuro Projektowe, któremu zlecono wykonanie m.in.: koncepcji architektonicznej „Zadaszenia widowni” oraz koncepcji architektonicznej “Przebudowa trybuny zachodniej”. Projekt budowlany, wraz z wszystkimi uzgodnieniami, przekazano do Wojewody Śląskiego w celu uzyskania pozwolenia na budowę. W ramach wydatkowanych środków dokonano również rozbiórki wieży dyspozytorskiej Stadionu Śląskiego w Chorzowie, inwentaryzacji drzew i krzewów znajdujących się na terenie Stadionu Śląskiego, a kolidujących z realizacją przedmiotowej inwestycji. Uiszczono opłatę skarbową zgodnie z decyzją Prezydenta miasta Chorzowa.
- modernizacja Stadionu Śląskiego w Chorzowie – kwota 7.374.418,52 zł w ramach której zrealizowano następujący zakres rzeczowy: zakończono prace związane z przebudową głównej areny boiska Stadionu Śląskiego - boisko przekazano do użytkowania, zamontowano bramki do rozgrywek rugby, dokonano renowacji nawierzchni asfaltowej drogi dojazdowej od ul. Harcerskiej do dróg i placów przedpola wschodniego Stadionu Śląskiego (wymiana podbudowy, drenaż i odwodnienie, renowacja nawierzchni). Ponadto dokonano zakupu pierwszego wyposażenia dla Stadionu Śląskiego, za łączną kwotę 590.442 zł. Wykonano także 83% zakresu rzeczowego zadania pn. Budowa Parkingu P-3, zlokalizowanego u zbiegu Alei Harcerskiej i Alei Parkowej,
- budowa nowej siedziby Muzeum Śląskiego w Katowicach – wydatkowano kwotę 1.380.062,39zł przeznaczając ją na pokrycie kosztów robót wyburzeniowych, opracowania projektów na media poza obszarem konkursowym oraz części kosztów projektu budowlanego,
- modernizacja Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego Nr 2 w Jastrzębiu – wydatkowano kwotę 9.141.884,84 zł. Zadanie zostało zakończone w 2008 roku. W ramach modernizacji został przebudowany i rozbudowany istniejący blok operacyjny, co pozwoliło na utworzenie 7 sal operacyjnych i sali wybudzeń wraz z wyposażeniem w sprzęt meblowy i sprzęt medyczny. Blok operacyjny został dostosowany do obowiązujących przepisów,

- Teatr Rozrywki w Chorzowie - zadanie zakończono w 2008 roku. Dokonano przebudowy układu funkcjonalno - przestrzennego foyer, Małej Sceny oraz głównego wejścia do budynku Teatru, w tym zmianę lokalizacji Małej Sceny z parteru na I piętro budynku, renowację elewacji oraz likwidację barier architektonicznych – w roku 2008 wydatkowano na ten cel kwotę 6.565.371,78 zł,
- Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk” - przebudowa pałacu w dostosowaniu do funkcjonowania Śląskiego Centrum Edukacji Regionalnej - roboty budowlane, konserwatorskie, restauratorskie – w roku 2008 wydatkowano kwotę 1.350.321 zł przeznaczając ją na wykonanie szeregu robót takich jak m.in. instalacja: wody lodowej, drzwi i kurtyn ppoż. wraz z zasilaniem i sterowaniem, roboty ogólnobudowlane w pomieszczeniach parteru i I piętra,
- Opera Śląska w Bytomiu – łączną kwotę 315.488,18 zł przeznaczono w roku 2008 na pokrycie m.in. kosztów wykonania dokumentacji na przebudowę magazynów, zakup urządzeń do sterowania kotłowni, zabezpieczenia przeciwpożarowe, zakup i montaż systemu wizualizacji,
- Muzeum Zamkowe w Pszczynie – wydatkowano 400.118,2 zł na wykonanie m.in. schodów zewnętrznych z dziedzińca do piwnic, wymianę kotła wraz z instalacją w budynku Bramy Wygnańców, wymianę centrali przeciwpożarowej.

Województwo Śląskie udzieliło w roku 2008 pomocy finansowej innym jednostkom samorządu terytorialnego w łącznej kwocie 30.491.370 zł. Środki te zostały przeznaczone na dofinansowanie szeregu zadań w tym:

- Budowa przychodni zdrowia w Koniecpolu – 800.000 zł,
- Szpital Śląski w Cieszynie – rozbudowa i modernizacja – dział diagnostyczno-zabiegowy – 5.000.000zł. Efektem prac sfinansowanych ze środków budżetu Województwa Śląskiego było wykończenie 5 sal operacyjnych na poziomie P2 oraz możliwość częściowego przekazania pawilonu do wyposażenia w sprzęt medyczny. Zakupiono i zabudowano agregat prądowłórczy i wykonano łączącą go sieć kablową (zasilanie awaryjne),
- Beskidzkie Centrum Onkologii im. Jana Pawła II w Bielsku-Białej - rozbudowa Zakładu Teleradioterapii - kwota 4.977.600 zł,
- Budowa gimnazjum w Pawonkowie – Gmina Pawonków wykorzystwała datację w kwocie 2.958.770,59 zł - w roku 2008 wykonano roboty ziemne i fundamentowe, częściowo ściany nadziemna i strop nad parterem,
- Teatr Dzieci Zagłębia w Będzinie - modernizacja sali teatralnej w Teatrze Dzieci Zagłębia w Będzinie – kwota 600.000 zł została przeznaczona na wymianę wykładziny podłogowej, malowanie sali widowiskowej oraz dostawę i montaż 268 sztuk foteli dla publiczności,
- Modernizacja lodowiska w Tychach – 4.500.000 zł,
- Inwestycje realizowane przez gminy i powiaty w ramach programu „Moje boisko – Orlik 2012” – 11.655.000 zł.

Do innych inwestycji i zadań realizowanych 2008 roku należy zaliczyć:

- znaczny postęp działań w ramach inwestycji pn. Zadaszenie widowni oraz niezbędna infrastruktura techniczna Stadionu Śląskiego w Chorzowie – w 2008r. dokonano wyboru Inżyniera Kontraktu oraz wyboru Biura Projektowego, któremu zlecono wykonanie m.in.: koncepcji architektonicznej Zadaszenia widowni oraz koncepcji architektonicznej “Przebudowa trybuny zachodniej”. Opracowany projekt budowlany, wraz z wszystkimi uzgodnieniami, przekazano do Wojewody Śląskiego w celu uzyskania pozwolenia na budowę. Dokonano również rozbiórki wieży dyspozytorskiej Stadionu Śląskiego w Chorzowie, inwentaryzacji drzew i krzewów kolidujących z realizacją inwestycji,
- w roku 2008 Muzeum Śląskie podpisało umowę z biurem projektowym Riegler Riewe Architekten z Austrii na wykonanie projektu nowego gmachu Muzeum Śląskiego. Wybrany został także Inżynier Kontraktu do koordynowania działań w ramach realizacji projektu. Zrealizowano roboty wyburzeniowe, projekty na media poza obszarem konkursowym oraz częściowo projekt budowlany na nowy gmach Muzeum Śląskiego,
- rok 2008 był pierwszym rokiem budowy na terenie województwa powszechnie dostępnych, wyposażonych w niezbędne zaplecze, oświetlonych boisk sportowych o nawierzchni syntetycznej. W roku 2008 realizowano 35 takich inwestycji w ramach programu „Moje boisko – Orlik 2012”,
- w pierwszej połowie 2008 r. kontynuowane były, w ramach środków niewygasających z roku 2007, prace w ramach projektu pn. Rozbudowa Regionalnego Portu Lotniczego: GTL S.A. MPL Katowice – Pyrzowice. Dokonano wszystkich zaplanowanych zakupów urządzeń z zakresu bezpieczeństwa lotniska takich jak: przegładarki bagażu, robot i przyczepa do neutralizacji materiałów wybuchowych, zakup ambulansu wraz z wyposażeniem. Ze środków własnych GTL S.A. wykonana została nowa płyta postojowa oraz dokonano zakupu urządzeń utrzymania zimowego lotniska,
- kontynuowano prace mające na celu poprawę warunków województwa w zakresie komunikacji miejskiej. Do końca 2008r. dokonano kompleksowej modernizacji 10 szt. wozów tramwajowych, naprawiono torowiska na odcinku 1.205 mb w ramach przebudowy torowiska w ul. Gliwickiej w Katowickiej, wymieniono sieć trakcyjną na odcinku 602 mb w ul. Chorzowskiej w Katowicach.

W roku 2009 prowadzone będą dalsze prace w ramach zawartych w roku 2008 umów.

Rok 2008 był ostatnim rokiem finansowania inwestycji wieloletnich w ramach Kontraktu Wojewódzkiego dla Województwa Śląskiego. Kontrakty wojewódzkie zostaną przedłużone do połowy 2009 ale jedynie dla kontynuacji projektów dofinansowywanych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Inwestycje własne jednostek samorządu terytorialnego nie ujęte w regionalnym programie operacyjnym mogą być dofinansowane z dotacji celowych budżetu państwa pod warunkiem że ich realizacja jest zgodna z art. 20a ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658 z późn. zmianami).

OBSZARY WIEJSKIE

Rolnictwo i tereny wiejskie w województwie śląskim stanowią istotny element gospodarki. Na terenach wiejskich województwa żyje przeszło 1 milion osób, tj. ponad 21% mieszkańców regionu i 6,8 % ludności wiejskiej Polski. Od szeregu lat obserwuje się spadek powierzchni użytków rolnych. Powierzchnia użytków rolnych w województwie śląskim wynosząca nieco ponad 460 tys. ha stanowi tylko 37,3% powierzchni województwa, podczas gdy dla kraju wskaźnik ten wynosi 51%. Stosunkowo mały obszar użytków rolnych przy wysokim zaludnieniu powodują, że na statystycznego mieszkańca województwa śląskiego przypada 0,10 ha podczas gdy w kraju wskaźnik ten wynosi 0,42 ha .

Większość użytków rolnych stanowią grunty orne - 76%, a udział użytków zielonych, zlokalizowanych głównie w rejonach górskich i podgórskich, wynoszący ponad 22% plasuje województwo w krajowej czołówce. W tej przestrzeni produkcyjnej funkcjonuje około 130 tys. gospodarstw rolnych o powierzchni od 1 ha, z których to około 82% to gospodarstwa o powierzchni nie przekraczającej 5 ha, w tym aż 45% gospodarstw prowadzi produkcję na areale nie większym niż 2 ha. Średnia wielkość gospodarstw wynosi niecałe 4 ha, co w konsekwencji sprawia, że rolnictwo województwa śląskiego należy do najbardziej rozdrobnionych w kraju (14 miejsce przed małopolskim i podkarpackim).

Największy obszar użytków rolnych posiada subregion północny – 54% powierzchni, drugi pod względem wielkości jest subregion zachodni – 49% powierzchni. W pozostałych dwóch subregionach: centralnym i południowym, udział powierzchni użytków rolnych do ogólnej powierzchni jest podobny i wynosi nieco ponad 36%.

Warunki przyrodniczo-glebowe na obszarze województwa są bardzo zróżnicowane. Najkorzystniejsze warunki dla produkcji roślinnej występują w subregionie zachodnim – dobre gleby, długi okres wegetacji, możliwość uprawy bardziej wymagających gatunków roślin. Przeciętne warunki charakteryzują subregion centralny (powiaty: mikołowski, tarnogórski, gliwicki i lubliniecki). Trudne warunki przyrodniczo-glebowe występują w subregionie południowym, gdzie w znacznym procencie występują słabe gleby, a także tereny górskie i podgórskie. Również w subregionie północnym warunki uprawowe nie są najlepsze dla produkcji rolniczej. Występuje tu przewaga gleb lekkich o niskiej klasie bonitacyjnej, a susze są tam szczególnie dotkliwe. W strukturze zasiewów od całego szeregu lat dominują uprawy zbożowe, ziemniaki i rośliny pastewne. Mimo utrudnień w produkcji rolnej wynikających z uwarunkowań glebowo-klimatycznych, a przede wszystkim z rozdrobnienia, w województwie obserwuje się wzrost w podstawowych kierunkach produkcji rolniczej.

Słaby urodzaj zbóż w ostatnim sezonie spowodował obniżenie plonów zbóż, ale i tak plony przekroczył średnią krajową o około 3%. Plony innych roślin uprawnych utrzymują się na poziomie średniej dla Polski, przy czym na uwagę zasługuje uprawa kukurydzy na ziarno, jako że plony w województwie śląskim w roku ubiegłym osiągnęły najwyższy poziom i przekroczyły średnią krajową o ponad 8%. W województwie śląskim, tak jak i w całym

kraju, obserwowano się niekorzystną tendencję zwiększania w strukturze zasiewów upraw zbożowych, a ograniczanie produkcji roślin przemysłowych. Tendencje te zostały ostatnio przełamane w produkcji rzepaku i jest to bezpośrednio związane z produkcją biopaliw. Na uwagę zasługuje fakt, że województwo śląskie jest znaczącym producentem warzyw. Warzywa gruntowe uprawiane są na powierzchni przeszło 4 200 ha, a zbiory wyniosły ostatnio blisko 123 tys. ton, co oznacza prawie 2,5 % udział naszych producentów w produkcji krajowej.

W produkcji zwierzęcej obsada bydła ogółem na 100 ha użytków rolnych wzrosła w ostatnich dwóch latach do 28,9 co wobec 35,2 sztuk średnio w kraju, plasuje województwo na 9 miejscu (rok wcześniej zajmowaliśmy pozycję 10). Podobnie ma się sytuacja w obsadzie krów na 100 ha – przypada w województwie 13,4 sztuki przy średniej dla Polski – 17,2 , co daje województwu 10 pozycję w rankingu krajowym. Mówiąc o produkcji zwierzęcej należy podkreślić naszą pozycję w produkcji drobiarskiej. Drób kurzy w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych to w 2007 roku 1342 sztuki. Lepszą obsadę ma tylko województwo wielkopolskie (1843), przy średniej krajowej zbliżonej do 765 sztuk/100 ha. Województwo śląskie jest niekwestionowanym liderem w produkcji jajczarskiej. Obsada niosek odnoszona do 100 ha wynosi 720 sztuk, drugie w kolejności wielkopolskie to 635 sztuk przy średniej krajowej wynoszącej 286. Produkcja towarowa mleka w 2007 roku wyniosła 183,6 mln i wzrosła w porównaniu z 2006 rokiem o nieco ponad 1%, i jest to 2,2% produkcji krajowej, co stawia województwo śląskie na 10 miejscu .

Wartość końcowej produkcji rolniczej na 1 ha użytków rolnych (stałe ceny) w ostatnim okresie wyniosła 2 825 zł, przy średniej dla kraju 3 021 zł. Wskaźnikiem tym śląskie wyprzedza takie województwa jak: dolnośląskie, lubelskie, lubuskie, opolskie, podkarpackie pomorskie czy zachodniopomorskie, i uzyskuje w rankingu województw 9 miejsce.

Jak wspomniano na wstępie tereny wiejskie w województwie śląskim są miejscem życia i pracy ponad miliona osób. Z tych też względów, jednym z priorytetów strategii rozwoju obszarów wiejskich jest podniesienie ich atrakcyjności i konkurencyjności jako przestrzeni inwestycyjnej oraz turystycznej , jak też - a może przede wszystkim, podniesienie poziomu cywilizacyjnego życia ludności wiejskiej. Wielkie ożywienie inwestycyjne ukierunkowane na przebudowę systemów zaopatrzenia mieszkańców wsi w wodę oraz budowę urządzeń i sieci kanalizacyjnych jak też budowę wysypisk odpadów- ogólnie określane jako sanitacja wsi, dało się zauważyć na początku bieżącej dekady, kiedy to środki uzyskiwane w ramach przedakcesyjnego programu pomocowego SAPARD wydatnie przyczyniły się do podjęcia wysiłków inwestycyjnych w powyższym zakresie. Również późniejsze wsparcie środkami unijnymi oraz determinacja samorządów i społeczności lokalnych w sprawie podnoszenia poziomu życia na obszarach wiejskich, spowodowały, że każdego roku wzrasta liczba gospodarstw domowych zaopatrywanych w wodę z sieci wodociągowych, oraz odprowadzających ścieki poprzez sieci kanalizacyjne. Poprawia się stan dróg na terenach wiejskich. Od roku 2000 do końca 2007 w obszarach tych wybudowano i zmodernizowano około 2100 km dróg lokalnych. Działania te przynoszą wymierne korzyści ekonomiczne dla społeczności wiejskich. Poprawa stanu infrastruktury technicznej umożliwia mieszkańcom

wsi podejmowanie decyzji o prowadzeniu innej niż rolnicza działalności gospodarczej. Umożliwia to rozwój sektora usług turystycznych, w tym agroturystycznych. Ten rodzaj działalności gospodarczej, jako dodatkowe źródło dochodów jest już udziałem około 400 gospodarstw (współpracujące z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego). Należy mieć nadzieję, że poprawa infrastruktury technicznej oraz zmiany prawa budowlanego i gospodarki przestrzennej pozwolą na szybszy wzrost inwestycji produkcyjnych, tak związanych z produkcją rolniczą, jak też z innymi branżami. Chodzi o prawdziwie wielofunkcyjny, a przy tym zrównoważony rozwój terenów wiejskich skupiony wokół agroturystyki, przetwórstwa oraz rozwoju usług wszelkiego rodzaju, od tych powszechnych, poprzez produkcyjne aż do wysoko specjalistycznych takich jak doradztwo produkcyjne, finansowe, prawne, usługi bankowe i inne. Budowa i poprawa infrastruktury technicznej jest warunkiem podstawowym dla rozwoju terenów wiejskich w sferze ekonomicznej. Dbłość o infrastrukturę społeczną, przez co rozumie się utrzymywanie bibliotek i punktów bibliotecznych, instytucji kultury, placówek edukacyjnych, w tym przedszkoli, jest podstawą rozwoju społecznego.

Elementem zasadniczym dalszego rozwoju społecznego na obszarach wiejskich jest podnoszenie jakości oraz poziomu wykształcenia mieszkańców. Z danych statystycznych wynika, że wśród osób kierujących gospodarstwem rolnym około 6,9% legitymuje się wykształceniem wyższym z których około 12% posiada wykształcenie rolnicze. Wykształcenie średnie zawodowe oraz ogólnokształcące posiada ponad 31% właścicieli gospodarstw, z których 15% to osoby z wykształceniem rolniczym. Wykształcenie zasadnicze zawodowe jest udziałem blisko 41% kierowników gospodarstw rolnych, z których 54% ma przygotowanie rolnicze. W województwie śląskim wzrósł odsetek właścicieli gospodarstw z cenzusem wyższej uczelni, ale jednocześnie przeszło 72% kierowników – to jest z reguły właścicieli gospodarstw, nie posiada jakiegokolwiek przygotowania rolniczego i niestety blisko 3% pozostaje bez wykształcenia szkolnego.

W tej sytuacji ważne jest aby stwarzać mieszkańcom wsi warunki do podejmowania decyzji o podnoszeniu poziomu wykształcenia, w tym coraz popularniejszego kształcenia na odległość z użyciem Internetu. Obszary wiejskie w województwie śląskim są nie tylko istotnym elementem rozwoju strategicznego, ale dla wielu osób nową jakościowo przestrzenią życiową, o czym świadczy utrzymujące się dodatnie saldo migracji z miast na tereny wiejskie.

TURYSTYKA

Województwo śląskie obejmuje swym zasięgiem jeden z najbardziej atrakcyjnych przyrodniczo obszarów południowej Polski: Wyżynę Krakowsko-Częstochowską, Pogórze Śląskie oraz Beskid Zachodni.

Województwo śląskie oferuje ponad 33,3 tys. miejsc noclegowych. Bazę turystyczną stanowi 394 skategoryzowanych obiektów noclegowych (5,86% krajowej bazy noclegowej). Najliczniejszą bazą turystyczną dysponuje subregion południowy (203 obiektów z 17,7 tys. miejsc), tj. 51,5% regionalnej bazy noclegowej i 53,1% miejsc noclegowych dostępnych w regionie, następnie subregion środkowy (133 obiektów o 10,2 tys. miejscach noclegowych), tj. 33,75% bazy noclegowej i 30,6% miejsc noclegowych. Tylko 7,6% turystycznej bazy noclegowej i 10,2% miejsc przypada na subregion północny (30 obiektów na 3,4 tys. miejsc noclegowych), a 7,1% bazy i 6% miejsc noclegowych przypada na subregion zachodni (28 obiektów z 2 tys. miejsc noclegowych). Średnio w województwie śląskim w 2007 roku stopień wykorzystania turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania wyniósł 36,5%. Liczba miejsc noclegowych od roku 2000 zmniejszyła się o 21,7%, natomiast wzrosła liczba udzielonych noclegów o 25,3%, wzrost odnotowano także w stosunku do korzystających z noclegów (22,7%).

Tabela 10: Baza noclegowa w województwie śląskim w roku 2007 na tle kraju ogółem.

Wyszczególnienie	Województwo	Polska
Baza noclegowa turystyki (obiekt)	394	6.718
• w tym: hotele	175	2.443
Miejsca noclegowe ogółem (miejsca w tysiącach)	33,3	582,1
• w tym: hotele	11,2	141,1
Miejsca noclegowe na 1.000.tys. ludności (miejsce)	7,14	15,27
• w tym: hotele, motele, pensjonaty	2,49	4,1
Korzystający z noclegów (tys. osób)	1.588,7	18.947,1
• turyści zagraniczni	272,6	4.387,4
Wynajęte pokoje w hotelach	1.274,6	14.752
• turyści zagraniczni	376,5	5.423,2
Udzielone noclegi ogółem (tys. os.)	4.154,7	54.953,7
• turyści zagraniczni	664,9	10.918,1
Wynajęte pokoje w hotelach	1.592,4	19.412,4
• turyści zagraniczni	493,9	7.560,5

Źródło: Rocznik Statystyczny Województw, GUS Warszawa 2007, Bank Danych Regionalnych, dane za 2006 rok, Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej, GUS Warszawa 2007.

^a wskaźnik wyliczony w oparciu o istniejące dane statystyczne

SYTUACJA NA RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

W 2008 roku obserwowana była poprawa sytuacji na rynku pracy. Notowano wzrost przeciętnego zatrudnienia. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych spadła o 43,2 tys. osób, tj. o 26,0% (XII/2007 – 166,0 tys. osób, XII/2008 – 122,7 tys. bezrobotnych).

Zanotowano redukcję wysokości stopy bezrobocia rejestrowanego z 9,2% w grudniu 2007 do 6,9% w grudniu 2008r. Taka wielkość wskaźnika plasowała województwo śląskie na drugim miejscu w kraju (za województwem wielkopolskim, rok wcześniej śląskie lokowało się na czwartym miejscu). Nastąpiła poprawa struktury bezrobocia, ponieważ w znaczący sposób obniżył się udział długotrwale bezrobotnych wśród ogółu. Udział osób z grupy 50+ utrzymywał się na niezmiennym poziomie. Wobec malejącej liczby zarejestrowanych, skala aktywizacji była wystarczająca. Rosła liczba bezrobotnych wyłączonych z tytułu uzyskania dotacji na uruchomienie własnej działalności gospodarczej.

W IV kwartale 2008r. obserwowane były zjawiska świadczące o pogarszaniu się sytuacji zatrudnieniowej. W listopadzie i grudniu wystąpił wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych, a także coraz więcej przedsiębiorstw zgłaszało zamiar dokonania zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy. W skali roku negatywnie ocenić należy zmiany polegające na malejącej liczbie wyłączeń z tytułu podjęcia zatrudnienia oraz redukcji liczby ofert zatrudnienia zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy. Problemem wojewódzkiego rynku pracy było utrzymujące się duże zróżnicowanie i dysproporcje natężenia bezrobocia w układzie przestrzennym.

Z danych BAEL wynika, że w 2008r. rosła aktywność zawodowa mieszkańców, jednak nadal była ona niższa od przeciętnej w kraju.

Tabela 11: Aktywność zawodowa ludności na tle kraju w IV kwartale 2007 i 2008r.

Wyszczególnienie	Województwo		Polska	
	IV kw.2007	IV kw.2008	IV kw.2007	IV kw.2008
Współczynnik aktywności zawodowej ogółem (%)	51,3	52,1	54,1	54,7
Wskaźnik zatrudnienia (%)	47,2	48,6	49,5	51,0
Stopa bezrobocia (%)	8,1	6,8	8,5	6,7

Źródło: Badanie Aktywności Ekonomicznej Mieszkańców (BAEL). www.stat.gov.pl

Według stanu na 31 grudnia 2007 roku w całym województwie śląskim pracowało 1603,1 tys. osób⁹, tj. o 147, 7 tys. mniej niż w 2000 roku oraz o 59, 8 tys. więcej niż na koniec 2006 roku. W roku 2007 dynamika przyrostu w porównaniu do roku poprzedniego liczby pracujących w naszym województwie wyniosła prawie 3,9%. Większość pracujących była zatrudniona w sektorze prywatnym (69,7%). Rok wcześniej analogiczny wskaźnik był nieco niższy (67,8%). Kobiety wśród pracujących stanowiły mniejszość – ich udział wśród ogółu pracujących naszego województwa wyniósł 44, 2% (708 050 osób).

W roku 2007 w województwie śląskim przyrost pracujących (w porównaniu do roku 2006) obserwowano w większości sekcji gospodarki. Największy przyrost nastąpił w sekcji budownictwo, gdzie w ciągu roku zatrudnienie wzrosło o 9,4%. W dwóch sekcjach nastąpił spadek liczby pracujących, z czego stosunkowo największy w sekcji górnictwo i kopalnictwo (-4,5%). Natomiast w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę obserwujemy niewielki spadek o 1%.

Przeciętna liczba zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw w 2008r. wyniosła 728,8 tys. i była o 3,1% wyższa niż w 2007 r. (w kraju o 4,8%). Przeciętne zatrudnienie wzrosło w sektorze prywatnym o 4,6%, natomiast obniżyło się w sektorze publicznym (o 1,0%). W przemyśle przeciętna liczba zatrudnionych w 2008 r. wyniosła 453, 0 tys., czyli o 2,2% więcej niż przed rokiem. Było to wynikiem wzrostu przeciętnego zatrudnienia w przetwórstwie przemysłowym o 3,6% oraz w górnictwie o 0,2%. W wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę przeciętna liczba zatrudnionych obniżyła się o 4,1%.

Poza przemysłem przeciętne zatrudnienie zwiększyło się w ujęciu rocznym we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw, w tym w obsłudze nieruchomości i firm (o 6,5%), transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (o 5,2%) oraz w handlu i naprawach (o 3,6%)¹⁰.

Tabela 12: Ludność i pracujący w województwie śląskim na tle kraju. Stan na koniec grudnia 2007r.

Wyszczególnienie	Województwo	Polska
Struktura wiekowa ludności ogółem (%)		
przedprodukcyjny	18,0	19,6
produkcyjny	65,6	64,4
poprodukcyjny	16,5	16,0
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (osoba)	52,5	55,3

⁹ Pracujący w całej gospodarce narodowej (łącznie z duchownymi pełniącymi obowiązki duszpasterskie oraz pracującymi w rolnictwie indywidualnym). Dane uzyskiwane są z bieżącej sprawozdawczości oraz szacunków spisowych. Publikowane są z dużym opóźnieniem, stąd najbardziej aktualne dotyczą końca 2007r. Źródło: Rocznik Statystyczny 2008, Urząd Statystyczny, Katowice, 2008 r.

¹⁰ Źródło: Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa śląskiego, Urząd Statystyczny, Katowice, styczeń 2009 r.

Pracujący ogółem (tys. osób)	1 603,1	13 457,0
Struktura zatrudnienia ludności ogółem wg sektorów ekonomicznych (%)		
sektor rolniczy	4,4	16,0
sektor przemysłowy	38,1	29,0
sektor usługowy	57,5	55,1
Struktura zatrudnienia ludności wg płci (%)		
mężczyźni	55,8	54,0
kobiety	44,2	46,0
Zatrudnienie w sektorze prywatnym (%)	69,7	75,4

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Śląskiego 2008, US Katowice 2008, Bank Danych Regionalnych GUS, Dane za 2007.

Z danych BAEL wynika, że wskaźnik zatrudnienia mieszkańców województwa śląskiego w wieku powyżej 15 roku życia wzrósł z 48,1% w III kwartale 2007r. do 48,8% w III kwartale 2008r.

Tabela 13: Aktywność zawodowa ludności w latach 2007 – 2008 wg BAEL.

Wyszczególnienie	Współczynnik aktywności zawodowej			Wskaźnik zatrudnienia			Stopa bezrobocia		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
I kwartał 2007r.	48,6	57,2	40,8	44,2	52,2	36,8	9,1	8,7	9,6
II kwartał 2007r.	48,9	57,9	40,9	44,9	52,9	37,8	8,2	8,7	7,6
III kwartał 2007r.	51,8	60,8	43,6	48,1	57,0	40,0	7,1	6,2	8,2
IV kwartał 2007r.	51,3	59,6	43,8	47,2	55,8	39,4	8,1	6,4	10,2
I kwartał 2008r.	50,6	58,6	43,3	47,2	54,9	40,0	6,9	6,4	7,5
II kwartał 2008r.	51,7	59,6	44,3	48,7	56,3	41,6	5,8	5,5	6,2
III kwartał 2008r.	52,4	60,0	45,5	48,8	56,8	41,6	6,8	5,4	8,6

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach, na podstawie Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności

Analogiczny miernik wśród ludności w wieku produkcyjnym podniósł się z poziomu 60,7% w III kwartale 2007r. do 62,1% w III kwartale 2008r. Na wzrost wskaźnika zatrudnienia wśród ludności w wieku produkcyjnym miało wpływ rosnące zatrudnienie kobiet. Wśród

mężczyzn w wieku produkcyjnym wskaźnik zatrudnienia nieznacznie spadł, do poziomu 67,3% (III kwartał 2007r. – 67,6%). Wśród kobiet w wieku produkcyjnym wyraźnie wzrósł, osiągając w III kwartale 2008r. wartość 56,7% (III kwartał 2007r. – 53,6%). Wartość wskaźnika zatrudnienia była wyższa dla większości grup wyodrębnionych ze względu na wiek. Redukcję odnotowano jedynie wśród osób w przedziałach od 18 do 19 lat, 20-24 oraz 60-64 lat.

Tabela 14: Wskaźnik zatrudnienia w latach 2007 – 2008 wg BAEL.

Wyszczególnienie	III kwartał 2007r.		III kwartał 2008r.	
	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
Ogółem ludność w wieku powyżej 15 lat	48,1	7,1	48,8	6,8
15-64 lata	56,0	7,0	56,7	6,9
15-17 lat	.	–	2,8	x
18-19 lat	8,4	.	7,3	47,1
20 – 24	48,9	15,5	44,8	19,1
25 – 29	77,3	5,0	79,7	5,7
30 – 34	78,9	8,7	79,8	6,5
35 – 39	81,6	5,7	87,3	3,5
40 – 44	74,8	6,2	78,5	5,9
45 – 49	71,3	7,6	71,7	3,4
50 – 54	57,0	2,6	62,3	4,3
55 – 59	27,7	5,2	30,0	10,1
60 – 64	12,9	.	10,0	X
65 lat i więcej	2,6	.	2,2	-

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach, na podstawie Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności

W III kwartale 2008 r. wśród pracujących najliczniejszą grupę tworzyły osoby w wieku 25 – 34 lata stanowiące 28,8% ogółu. W dalszej kolejności byli pracujący w wieku 35 – 44 lata, 45 – 54 lata (z udziałem po 27,5%). Najmniej liczną zbiorowość tworzyły osoby w wieku 55 lat i więcej (7,3%).¹¹

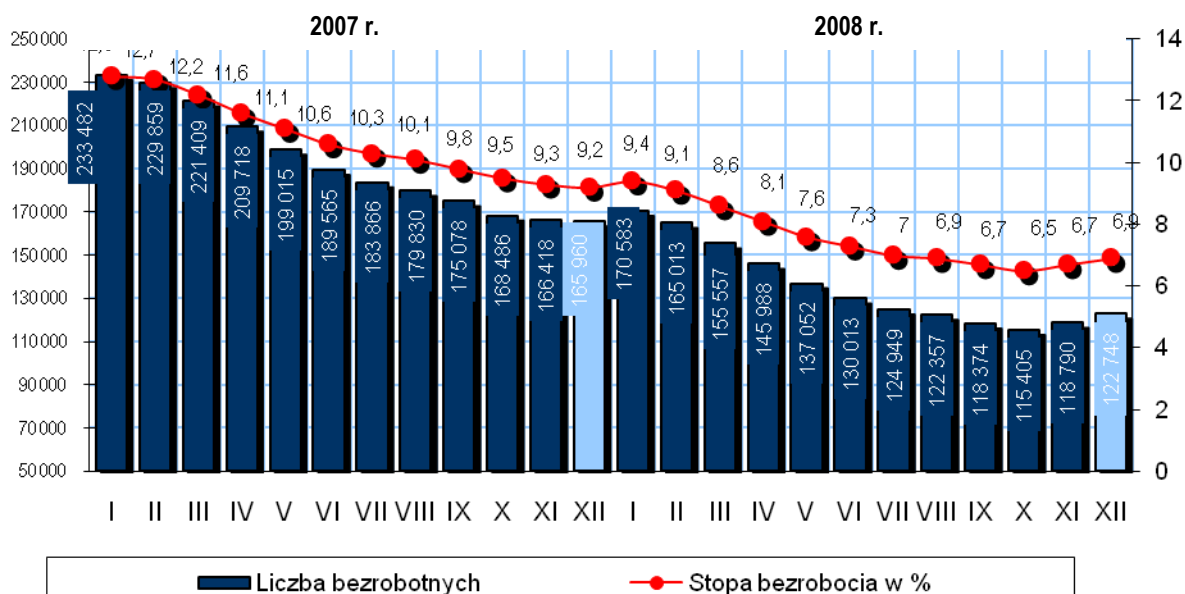
Z BAEL wynika, że w III kwartale 2008r. 22,6% pracujących w województwie śląskim legitymowało się wykształceniem wyższym. Osoby które posiadają wykształcenie średnie zawodowe lub policealne to 31% zasobów pracy. Co jedenasty ukończył liceum ogólnokształcące, co trzeci zasadniczą szkołę zawodową (32,4%). Tylko 91 tys. ogółu pracujących to osoby posiadające zaledwie wykształcenie gimnazjalne, podstawowe lub niepełne podstawowe (4,5%).

W końcu grudnia 2008r. w śląskim zarejestrowanych było 122 748 osób bezrobotnych. Najwięcej bezrobotnych zaewidencjonowanych było w Częstochowie (8,7 tys. osób), Sosnowcu (7,4 tys.), Bytomiu (6,8 tys.) oraz powiecie zawierciańskim (5,9 tys.). Najmniej

¹¹Źródło: Aktywność ekonomiczna ludności w województwie śląskim w III kwartale 2008 r., Urząd Statystyczny Katowice, 2008r.(www.stat.gov.pl/katow) W momencie pisania informacji szczegółowe dane za IV kw. dla województwa nie były publikowane.

bezrobotnych było w powiecie bieruńsko-lędzkim (0,8 tys. osób), rybnickim (1,1 tys.) oraz w mieście Świętochłowice (1,2 tys.). Dynamika spadku najwyższa była w powiatach: mikołowskim (o 48,4%, wobec średniej wojewódzkiej -26,0%), bieruńsko – lędzkim (o 44,0%) i pszczyńskim (o 43,4%) oraz w mieście Katowice (o 43,9%). W 19 powiatach dynamika spadku była wyższa od przeciętnej wojewódzkiej, w mieście Ruda Śląska równa średniej, w pozostałych 15 powiatach niższa od przeciętnej. Najniższą dynamikę spadku obserwowano w powiatach ziemskich: bielskim (redukcja o 3,8%), myszkowskim (o 6,2%), lublinieckim (o 0,7%) oraz w mieście Bielsko – Biała (gdzie stan obniżył się o 9,7%). W powiecie żywieckim liczba bezrobotnych wzrosła o 10,1% (396 osób).

**Wykres 13: Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia rejestrowanego (w%).
Lata 2007-2008**

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach, na podstawie Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności

Zdecydowana większość zarejestrowanych nie pobierała zasiłku dla bezrobotnych. W końcu grudnia 2008r. prawo do tego świadczenia posiadało 21,1 tys. osób, tj. 17,2% ogółu zarejestrowanych. W stosunku do sytuacji sprzed roku liczba zasiłkobiorców wzrosła o 1,2 tys. osób. Znacząco, bo aż o 5,2 pkt. proc. wzrósł udział pobierających zasiłek wśród ogółu bezrobotnych (31.12.2007r. – 19,9 tys., tj. 12,0% ogółu).

Na przestrzeni roku nieco pogorszyła się sytuacja bezrobotnej młodzieży. W końcu grudnia 2008r. bez pracy pozostawało 22,1 tys. bezrobotnych poniżej 25 roku życia, w tym 63,0% kobiet. W odniesieniu do grudnia 2007r. liczba najmłodszych bezrobotnych spadła co prawda o 5 tys. osób (tj. o 18,4%), jednak wzrósł procentowy udział tej subpopulacji wśród ogółu. Wg stanu na 31.12.2008. bezrobotna młodzież to 18,0% ogółu zarejestrowanych, rok wcześniej ten udział był niższy (16,3%). Z danych BAEL wynika, że w III kwartale 2008r. wskaźnik zatrudnienia młodzieży w wieku od 20 do 24 lat osiągnął wartość 44,8%. Oznacza to, że na przestrzeni roku ten i tak niski miernik obniżył się aż o 4,1 pkt. proc. (w III kwartale 2007r. wynosił 48,9%). W tym samym czasie stopa bezrobocia młodzieży wzrosła z 15,5% do 19,1%¹².

Sytuacja bezrobotnych powyżej 50 roku życia pozostawała na porównywalnym poziomie. W końcu grudnia 2008 r. zarejestrowanych było 29,9 tys. bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Dobra sytuacja na rynku pracy spowodowała, że na przestrzeni roku liczba bezrobotnych tej

¹² Źródło: Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności, III kwartał 2007 i 2008r. Urząd Statystyczny w Katowicach.

kategorię spadła o 10,6 tys. osób. Jednak procentowy udział wśród ogółu zarejestrowanych niezmiennie wynosi 24,4%. Bezrobotni powyżej 50 roku życia to jedna z niewielu kategorii zarejestrowanych, gdzie notujemy nadreprezentację mężczyzn. Udział kobiet wynosi zaledwie 47,5%.

W pozostałych, znaczących dla rynku pracy grupach bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaobserwowano następujące tendencje:

- w grudniu 2008r. zarejestrowanych było 58,5 tys. długotrwale bezrobotnych. W ciągu roku liczebność tej kategorii spadła o 44,2 tys. osób. (31.12.2007r. – 102,7 tys.), zaś udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zaewidencjonowanych obniżył się o 14,2 pkt. proc., z 61,9% w grudniu 2007 r. do 47,7% w końcu 2008r. Wśród długotrwale bezrobotnych dominują kobiety (63,8% w końcu grudnia 2008r., wobec 64,5% w grudniu 2007r.),
- Co trzeci zarejestrowany (29,4 %, tj. 36,0 tys. osób) zaliczał się do grupy bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych. W ciągu roku liczba zarejestrowanych bez kwalifikacji zawodowych spadła o 17,0 tys. osób, udział obniżył się (o 2,6 pkt. proc.),
- w końcu grudnia 2008 roku liczba bezrobotnych niepełnosprawnych wynosiła 8,3 tys. i przez okres roku zwiększyła się o 369 osób (tj. o 4,7%). Wzrósł udział bezrobotnych niepełnosprawnych wśród ogółu, z 4,8% w grudniu 2007r. do 6,8% w grudniu 2008r.

Od stycznia 2008 r. statystyka bezrobocia rejestrowanego umożliwia także analizę danych o następujących kategoriach bezrobotnych:

Tabela 15: Ludności szczególnie zagrożona trwałym wykluczeniem z rynku pracy wśród ogółu bezrobotnych.

Wyszczególnienie	31.01.2008		31.12.2008r.	
	Liczba zarejestrowanych	% wśród ogółu	Liczba zarejestrowanych	% wśród ogółu
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	24 453	23,7	13 345	18,3
bez doświadczenia zawodowego	55 522	32,5	34 880	26,4
bez wykształcenia średniego samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	101 457	59,5	70755	57,6
15 734	9,2	11 788	9,6	
Bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	30 14	1,8	2 183	1,8

Zródło: Urząd Statystyczny w Katowicach, na podstawie Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności

Na przestrzeni roku zmieniła się struktura wykształcenia śląskich bezrobotnych. Nadal osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub podstawowym stanowią najliczniejszą grupę wyodrębnioną ze względu na poziom wykształcenia (31.12.2008r. 36,7 tys. osób, tj. 29,9%

ogółu). Od kilku lat w naszym województwie powoli, acz systematycznie maleje udział bezrobotnych o najniższym poziomie wykształcenia wśród ogółu zarejestrowanych. Jeżeli chodzi o wartości bezwzględne, to w odniesieniu do grudnia 2007r. stan liczbowy grupy najgorzej wykształconych bezrobotnych zmniejszył się aż o jedną trzecią.

W odniesieniu do sytuacji z grudnia 2007r., liczebność grupy bezrobotnych z wyższym wykształceniem pozostawała na zbliżonym poziomie (redukcja o 246 osób, tj. o 2%). Natomiast wzrósł udział najlepiej wykształconych bezrobotnych wśród ogółu zarejestrowanych (o 2,5 punktu procentowego). Według stanu na koniec grudnia 2008r. co dziesiąty zaewidencjonowany w województwie legitymował się wykształceniem wyższym (12,1 tys. osób).

W 2008 roku liczba noworejestrujących się bezrobotnych (tzw. napływ) wyniosła 263,0 tys. osób (w tym 54,9% kobiet). Wśród napływających do bezrobocia zdecydowana większość to osoby rejestrujące się po raz kolejny (od 1990r.) – 263,0 tys., tj. 79,8% „napływu”. W odniesieniu do roku 2007 odnotowano spadek osób rejestrujących się w urzędach pracy o 5,4 tys. osób. Liczba wyrejestrowanych w ciągu roku 2008 wyniosła 306,2 tys. osób i była o 26,1 tys. mniejsza niż rok wcześniej. Wśród wyłączonych z ewidencji niezmiennie dominowały kobiety (2008r. – 56,4%; 2007r. – 53,4%). W 2008r. z tytułu niepotwierdzenia gotowości do pracy wyłączono 112 583 osób (tj. 36,8% „odpływu”). W 2007r. analogicznie 116 615 osób (35,1%).

Liczba wyłączonych z tytułu podjęcia pracy w roku 2008 wyniosła 104,1 tys. osób, w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowujemy spadek o 22,8 tys. osób. Natomiast coraz większą popularnością cieszyło się samozatrudnienie. O ile w 2007 dotację na uruchomienie własnej działalności gospodarczej otrzymało 4 541 osób, to w 2008r. ich liczba była o 157 osób wyższa. Wynika z tego, że w 2008r. z tytułu udzielonej dotacji na utworzenie własnego small biznesu wyłączono 4 698 bezrobotnych. Liczba wyłączonych z tytułu rozpoczęcia stażu obniżyła się w ciągu roku o 1,3 tys. osób (2007 r.: 19 030 osób; 2008 r.: 17 717 osób). Niższa była liczba bezrobotnych objętych rekwalifikacją (2007 r.: 22 756 osób; 2008r.: 19 940 osób; w ciągu roku spadek o 2816 osób, tj. o 12,4%).

Pogorszyła się sytuacja w obszarze podaży ofert pracy. W 2008r. do śląskich powiatowych urzędów pracy przedsiębiorcy zgłosili 159,6 tys. propozycji zatrudnienia, tj. o 9,0 tys. ofert mniej niż w 2007 roku. Jak wynika ze sprawozdawczości dotyczącej przychodów i wydatków Funduszu Pracy w 2008 roku powiatowe urzędy pracy województwa śląskiego wydatkowały z tych środków 468,3 mln złotych, tj. o 25,4 tys. zł. więcej niż w roku poprzednim.

Tabela 16: Bezrobocie w województwie śląskim na tle kraju, (stan na 31.12.2008 r.)

Wyszczególnienie	Województwo	Polska
Liczba bezrobotnych (tys. osób)	122,7	1 473,8
Stopa bezrobocia rejestrowanego(%)	6,9	9,5
Bezrobotne zarejestrowane kobiety (%)	59,5	56,6
Bezrobotna zarejestrowana młodzież do 25. roku życia (%)	18,0	20,7
Zarejestrowani długotrwale bezrobotni powyżej 12 miesięcy (%)	47,6	51,5
Bezrobotni zarejestrowani zamieszkali na wsi (%)	21,3	45,5
Bezrobotni zarejestrowani zwolnieni z przyczyn zakładów pracy (%)	3,4	2,8
Bezrobotni bez prawa do zasiłku (%)	82,8	81,6
Struktura wiekowa bezrobotnych zarejestrowanych (%)		
do 24 lat	18,0	20,7
25-34 lata	27,9	28,4
35-44 lata	18,5	18,6
45-54 lata	25,6	23,6
55 lat i więcej	10,0	8,7
Struktura wykształcenia bezrobotnych zarejestrowanych (%)		
wyższe	9,9	8,5
średnie techniczne i zawodowe	23,2	22,3
średnie ogólnokształcące	9,3	10,2
zasadnicze zawodowe	27,8	28,6
gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	29,9	30,4

Źródło: Obliczenia własne na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01 oraz Zał. 1 do MPiPS-01; www.stat.gov.pl.

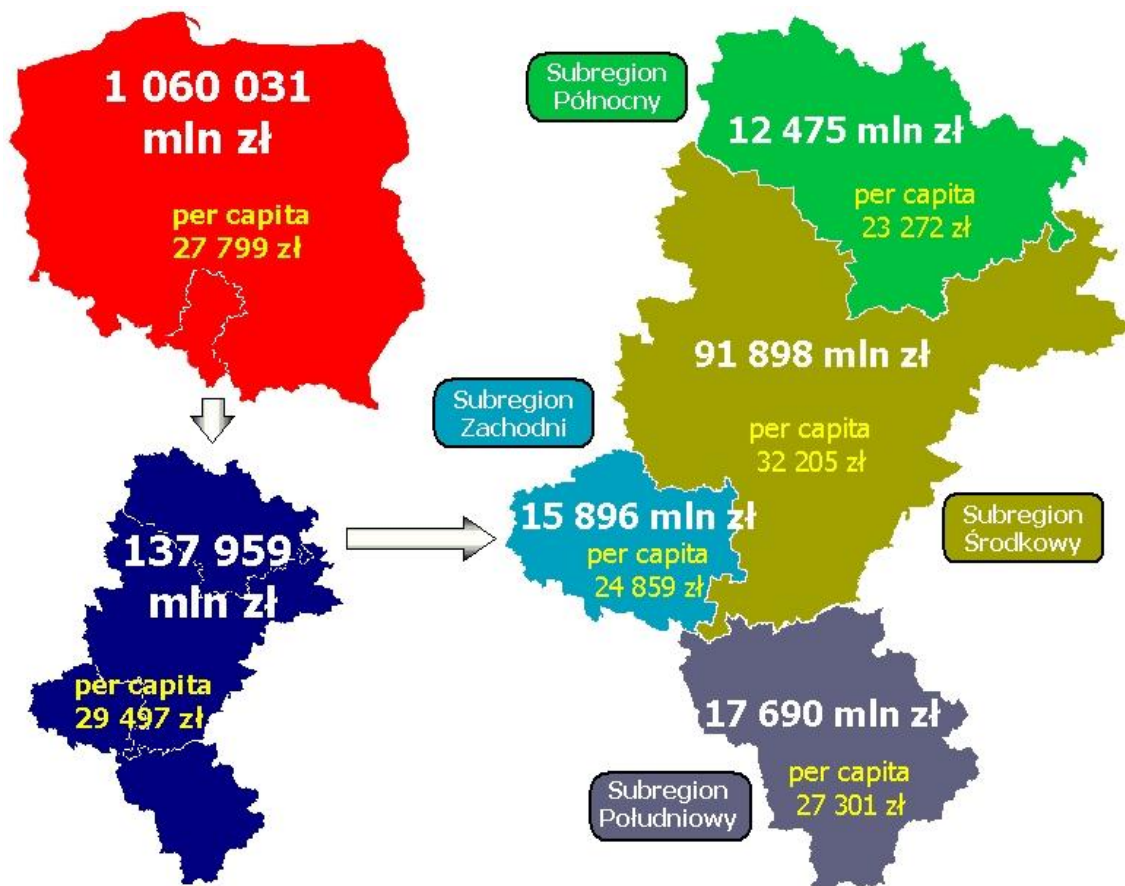
PRODUKT KRAJOWY BRUTTO

W latach 2000 - 2006 zarówno wartość PKB wytworzonego w województwie śląskim, jak i wartość dodana brutto wykazywały tendencję rosnącą. Wartość PKB wynosząca 100,1 mld zł w 2000r., wzrosła w 2006r. do poziomu 137,96 mld zł, tj. o 37,8%, przy czym tempo wzrostu było w regionie niższe niż w kraju o 4,6 pkt. proc.

W 2006r. wartość PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca regionu kształtowała się na poziomie 29 497,0 zł (trzecia pozycja w kraju po mazowieckim i dolnośląskim) i była wyższa od średniej krajowej o 1 698,0 zł (tj. o 6,1%). Pomimo wysokiej pod tym względem pozycji regionu w kraju należy zaznaczyć, że w porównaniu do wartości PKB liczonego na 1 mieszkańca w 27 krajach Unii Europejskiej osiągniany w regionie poziom tego wskaźnika to jedynie około 55,3% poziomu unijnego (dane za rok 2005).

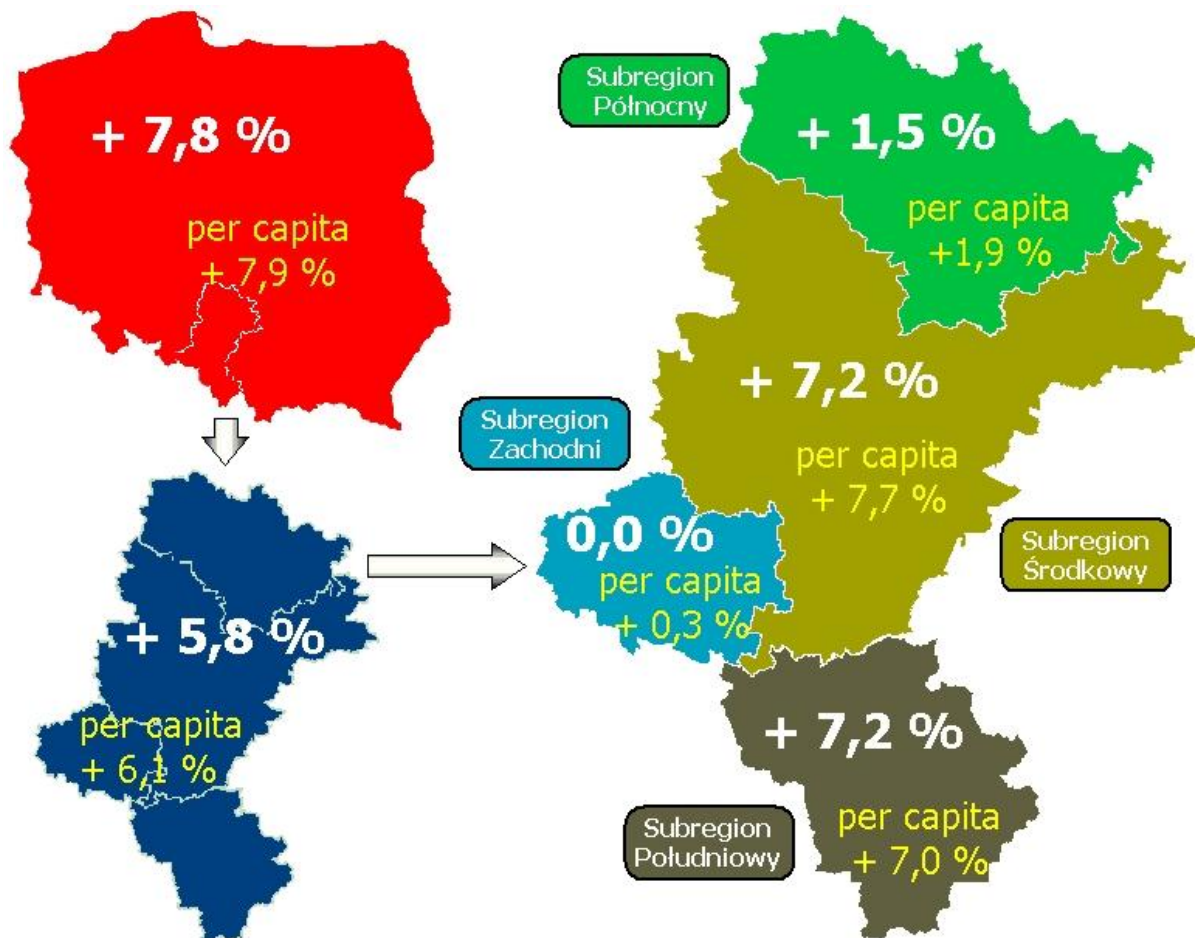
Należy również zaznaczyć, że wartość PKB liczona na 1 mieszkańca wykazuje duże zróżnicowania wewnątrzregionalne. Najwyższy poziom zanotowano w subregionie centralnym – 109,2% wartości wojewódzkiej, a najniższy w subregionie północnym – 78,9%.

Rysunek 2: Produkt Krajowy Brutto w podziale na subregiony w 2006 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Produkt krajowy brutto. Rachunki regionalne w 2006r.”, Urząd Statystyczny w Katowicach, 2008.

Rysunek 3 Procentowa zmiana PKB (rok 2006 w porównaniu do 2005 roku)

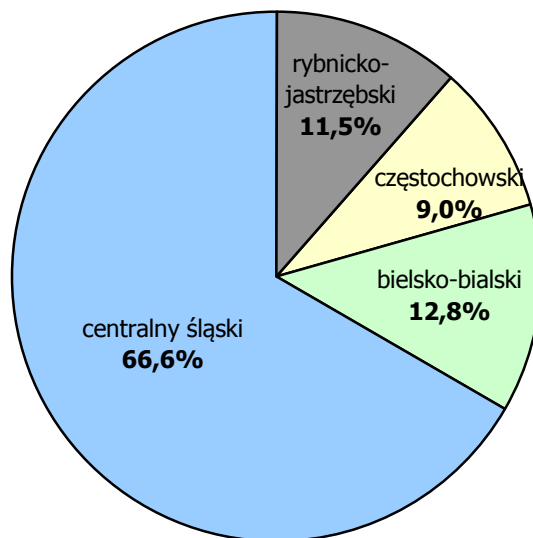
Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Produkt krajowy brutto. Rachunki regionalne w 2006r.”, Urząd Statystyczny w Katowicach, 2008.

W latach 2000 – 2006 w województwie wartość dodana brutto wzrosła z 89 070 mln zł do 121 189 mln zł (tj. o 36,1%) podczas gdy w kraju wzrosła ona o 40,6%. W strukturze wytworzonej w regionie wartości dodanej brutto największy udział miały usługi – 59,9% (w tym rynkowe – 47,6%) oraz przemysł – 32,8%. Subregion centralny wytwarza prawie 66,6% powstającej w województwie wartości dodanej brutto. Najmniejszy udział ma natomiast subregion północny – 9,0%. Duże zróżnicowania wewnątrzregionalne występują również pod względem udziału sektorów w wytworzonej w poszczególnych subregionach wartości dodanej brutto. We wszystkich subregionach najwyższy udział wykazują usługi – od 61,1% w subregionie środkowym do 54,8% w subregionie zachodnim.

Województwo śląskie mieści się w grupie najsilniejszych gospodarczo regionów Polski. W regionie wytwarza się 13,0 % (2006 r.) Produktu Krajowego Brutto (PKB), co daje drugie miejsce w kraju. Pod względem wielkości wytwarzanego PKB województwo śląskie zajmuje, po województwie mazowieckim (21,6%), drugie miejsce w kraju. Produkt Krajowy Brutto w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosi 29,5 tys. zł i jest wyższy od średniej krajowej (27,8 tys. zł). Jest to efektem prężności skoncentrowanego tutaj przemysłu, jak również rozwoju sektora

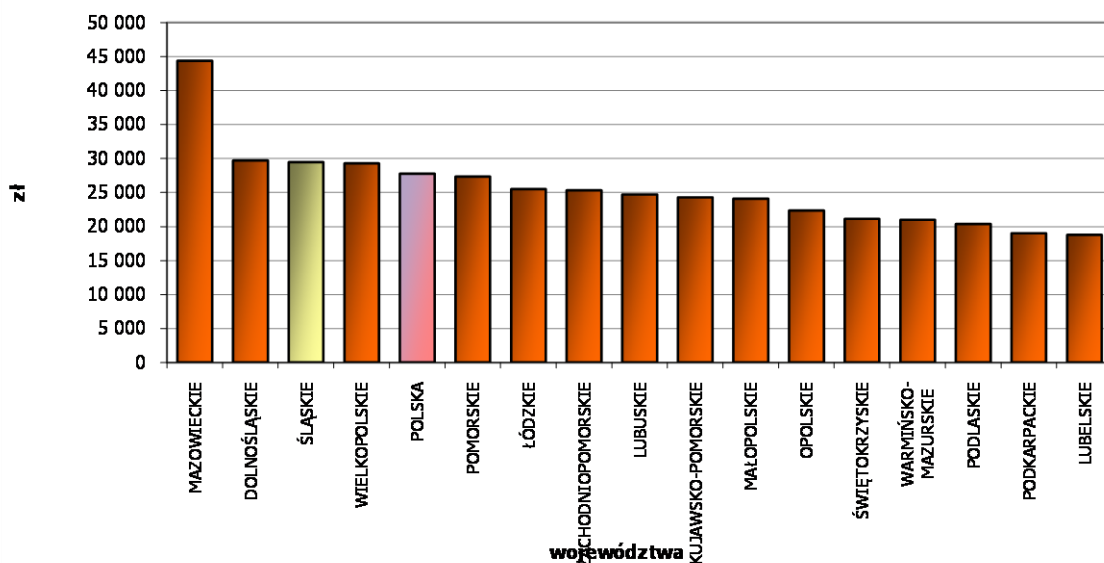
prywatnego i usług. W samym województwie sytuacja jest zróżnicowana. Największy udział wytwarzanego PKB w regionie przypada na subregion środkowy (66,6%), następnie południowy (12,8%), zachodni (11,5%), i północny (9,0%). Wielkość wytwarzanego PKB na 1 mieszkańca najwyższa jest w subregionie środkowym 32,2 tys. zł, następnie południowym 27,3 tys. zł, najniższa przypada na subregion północny 23,3 tys. zł i zachodni 24,9 tys. zł.

Wykres 14: Procentowy udział podregionów w PKB województwa śląskiego w roku 2006 (województwo=100%).

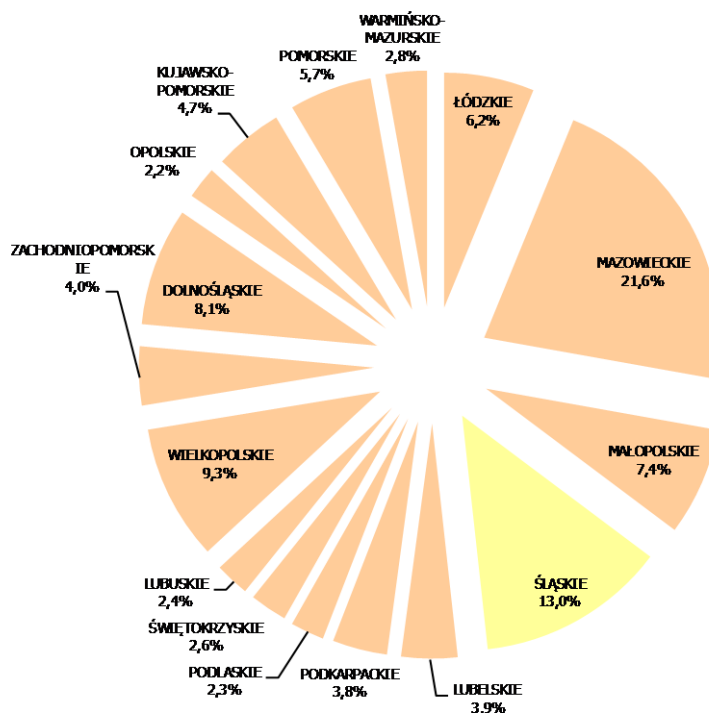
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Produkt krajowy brutto. Rachunki regionalne w 2006 r., Urząd Statystyczny, Katowice 2008

Wykres 15: Produkt Krajowy Brutto na 1 mieszkańca wg województw w 2006 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych, GUS.

Wykres 16: Udział województw w tworzeniu PKB kraju w 2006 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych, GUS.

Wartość dodana brutto (wartość nowo wytworzona) wg rodzajów działalności:

- w rolnictwie najwyższa była w subregionie środkowym (41,6% wartości dodanej województwa) i północnym (30,2%),
- w przemyśle najwyższą wartość dodaną cechował subregion środkowy (65,4%), najniższą natomiast północny (9,1%), w subregionie zachodnim wartość dodana brutto wyniosła w 2005 roku (13,0%), a w południowym (12,6%),
- w działalności usługowej najwyższa wartość dodana brutto przypadła na subregion środkowy (67,9%) i południowy (12,9%).

Pod względem wartości dodanej brutto na 1 pracującego w 2006 roku województwo śląskie (76,7 tys. zł) znajduje się na miejscu trzecim po województwie mazowieckim, w którym wskaźnik ten osiągnął wartość 94,2 tys. zł i województwie dolnośląskim (80,9 tys. zł).

W 2006 roku największy udział wartości sprzedanej przemysłu przypada na subregion środkowy (62% produkcji sprzedanej przemysłu województwa), 21,3% na południowy, 8,7% północny i 8% na subregion zachodni. Wartość produkcji sprzedanej przemysłu na 1 mieszkańca najwyższa była w subregionie południowym (43,8 tys. zł), w subregionie środkowym 29 tys. zł, północnym 21,6 tys. zł, a zachodnim tylko 16,6 tys. zł.

Region dostarcza 90% węgla kamiennego, 63,0% wyrobów walcowanych, 39,7% koksu, 68,8% stali surowej, 20,4% energii elektrycznej i 82,7% samochodów ogólnego przeznaczenia. Dla gospodarki województwa w dalszym ciągu duże znaczenie ma górnictwo węgla kamiennego, hutnictwo żelaza, cynku i ołowiu, energetyka, przemysł elektromaszynowy, spożywczy i chemiczny, a w ostatnim okresie również przemysł motoryzacyjny. Sektor prywatny systematycznie wzmacnia swoją pozycję, choć jego rozwój jest wolniejszy niż w pozostałych regionach kraju.

STRUKTURA WYDATKÓW MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w województwie śląskim wyniósł w 2000 roku 657,41 złotych, a w 2007 roku 919,27 złotych. W analogicznym okresie wydatki w regionie na 1 osobę wynosiły odpowiednio: 620,80 złotych i 811,09 złotych. Porównując tempo wzrostu dochodów i wydatków można stwierdzić, że w omawianym okresie dochody rosły szybciej niż wydatki.

Biorąc pod uwagę strukturę wydatków w gospodarstwach domowych w województwie śląskim w latach 2000 – 2007 widzimy, że nie uległa ona zasadniczej zmianie, zmienił się jedynie udział procentowy niektórych towarów i usług. Nadal na pierwszym miejscu utrzymuje się żywność i napoje bezalkoholowe, przy czym udział w wydatkach na te dobra w roku 2007 (wynoszący 26,8%) - w porównaniu do roku 2000 – zmniejszył się o 3,7%. W 2007 roku nieznacznie - o 1,1% - zwiększył się udział wydatków na użytkowanie mieszkania i nośniki energii, który w 2000 roku wynosił 19,7%.

Na prawie niezmiennym poziomie kształtował się udział wydatków na zdrowie (4,3% w 2000 roku i 4,5% w 2007 roku), rekreację i kulturę (odpowiednio: 7,1% i 7,4%), odzież i obuwie (5,2% i 5,3%) edukację (1,3% i 1,2%), restauracje i hotele (1,8% i 1,9%).

Wzrósł udział wydatków na łączność z 3,4% w 2000 roku do 5% w 2007 roku. Spadek – w porównaniu do 2000 roku - miał miejsce w przypadku takich towarów i usług jak: wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego z 6,8% do 5,5% (o 1,3 punktu procentowego), napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe z 3,3% do 2,8% (o 0,5 punktu procentowego).

Struktura wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w 2007 roku w województwie śląskim była zbliżona do struktury wydatków w kraju, o czym świadczy poniższa tabela. Największe różnice widoczne były w wydatkach na użytkowanie mieszkania i nośniki energii oraz na transport, z tym że na transport mieszkańiec województwa śląskiego wydaje mniej niż średnia krajowa (o 1,5%), natomiast na użytkowanie mieszkania i nośniki energii więcej (o 2,4%).

Tabela 17: Struktura wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w województwie śląskim na tle kraju ogółem (w %).

Towary i usługi konsumpcyjne	Polska 2007	Woj. Śląskie 2007
żywność i napoje bezalkoholowe	26,6	26,8
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	2,7	2,8
odzież i obuwie	5,7	5,3
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	18,4	20,8
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gosp.	5,5	5,5

domowego		
zdrowie	4,9	4,5
transport	9,3	7,8
łącznie	5	5
rekreacja i kultura	7,6	7,4
edukacja	1,4	1,2
restauracje i hotele	1,9	1,9
inne towary i usługi	5,3	4,9

Źródło: Rocznik Statystyczny Województw, GUS, Warszawa 2008, Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej, GUS, Warszawa 2008.

Tabela 18: Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł:

Polska	2866,04	100,0%
Województwo śląskie	2933,32	102,3%
subregion północny	2341,57	81,7%
subregion południowy	2643,40	92,2%
subregion środkowy	3058,48	106,7%
subregion zachodni	3046,56	106,3%

Źródło: Rocznik Statystyczny Województw, GUS, Warszawa 2008

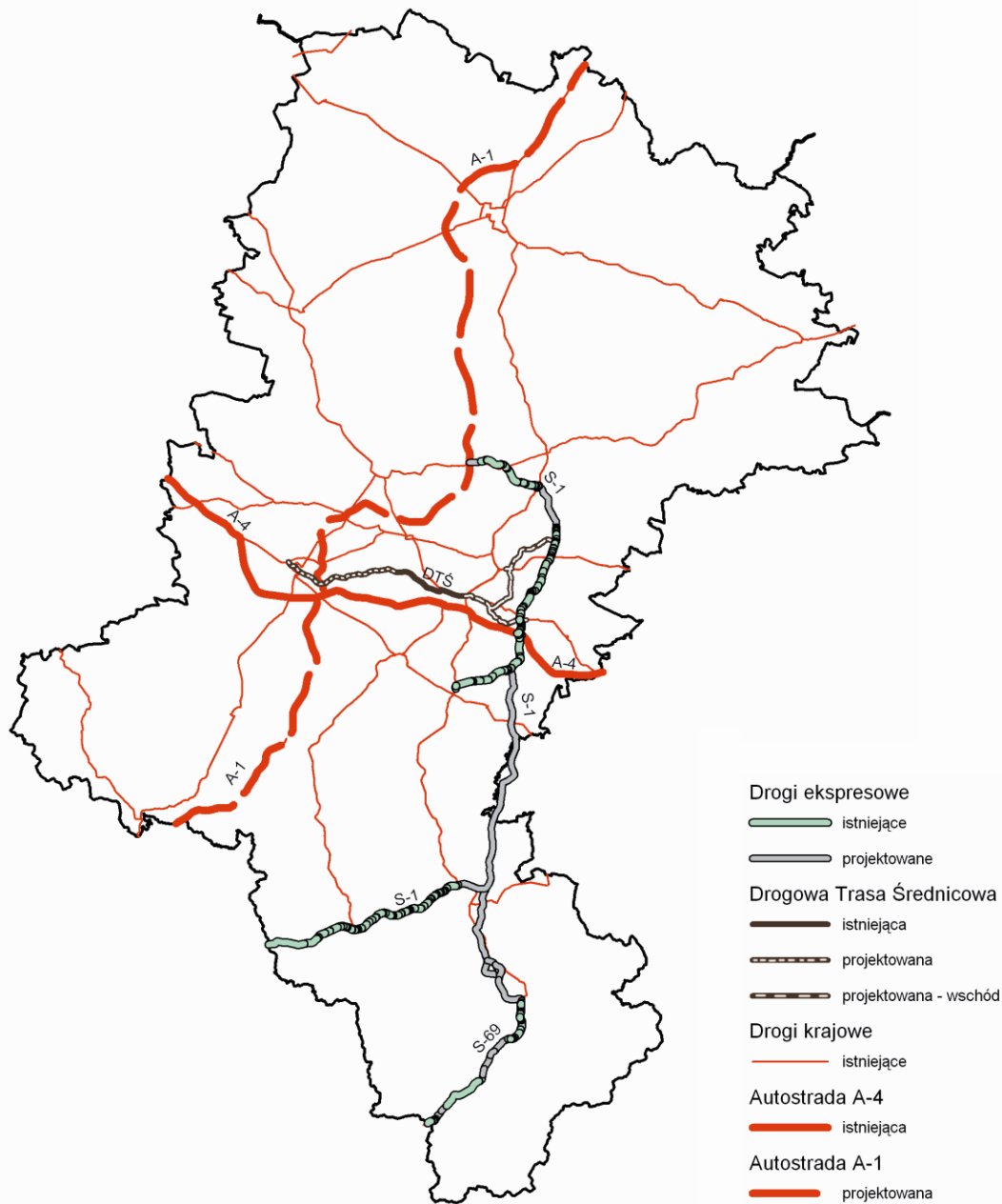
INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA

Województwo śląskie to region Polski położony w południowej części kraju, sąsiadujący z województwami: opolskim, łódzkim, świętokrzyskim i małopolskim, od południa graniczący z Republiką Czeską i Republiką Słowacką. Województwo śląskie to wielki węzeł komunikacji drogowej i kolejowej, obszar dużej wymiany towarowej, bardzo dużego ruchu tranzytowego o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Region położony jest na skrzyżowaniu transeuropejskich korytarzy transportowych (A1, A4, E30, E65) – newralgicznych szlaków transportowych i komunikacyjnych (drogowych i kolejowych) o znaczeniu krajowym i europejskim. Na terenie tym spotykają się dwie drogi międzynarodowe Lwów – Kraków – Katowice – Wrocław - Zgorzelec (A4) oraz Gdańsk – Bratysława (A1). Północną część województwa przecina również najkrótszy szlak, łączący Kijów przez Lublin – Kielce – Częstochowę – Opole z Dreznem i przez Kudowę z Pragą. Drogi dwujezdniowe łączą Katowice z Łodzią i Warszawą na północy oraz na południu z Bielskiem.

Najważniejsze drogi przebiegające przez Województwo Śląskie (zrealizowane bądź planowane):

1. Autostrada A-4
2. Droga ekspresowa S-1
3. Droga ekspresowa S-69
4. Drogowa Trasa Średnicowa
5. Autostrada A-1

Rysunek 4: Mapa najistotniejszych dróg województwa śląskiego.

Źródło: Opracowanie własne Wydziału Planowania Strategicznego i Przestrzennego

Autostrada A-4 administrowana przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad o/Katowice przebiega przez Katowice, Chorzów, Zabrze, Gliwice do zachodniej granicy województwa z woj. opolskim. Stanowi główny korytarz transportowy na kierunku wchód-zachód. Długość autostrady A-4, jak i pozostałych najważniejszych tras w rozbiciu na poszczególne lata 2000-2008 przedstawia poniższa Tabela nr 19.

Tabela 18: Długość dróg w latach 2000-2008

Numery Dróg	Długość dróg w latach [km]								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
A-4	0	8,175	8,175	8,175	8,175	58,340	58,340	58,340	58,340
A-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S-1	37,439	37,439	37,439	37,439	37,439	45,685	69,750	77,227	78,276
S-69	0	0	0	0	0	0	1,250	10,900	15,688

Źródło: Opracowanie Wydziału Komunikacji i Transportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa

Poza podanymi długościami autostrady A-4 i drogi ekspresowej S-1 w zarządzie Oddziału GDDKiA w Katowicach w administracji firmy Stalexport Autostrada Małopolska S.A. jest 25,137 km autostrady A-4 i 0,625 km drogi ekspresowej S-1.

Droga ekspresowa S-1 na odcinku Bielsko–Biała – Cieszyn jest przedłużeniem drogi krajowej nr 1 w korytarzu północ – południe i w chwili obecnej jest najdogodniejszym dojazdem do południowej granicy państwa. Budowa drogi jest podzielona na kilka etapów, które są w różnych stadiach zaawansowania:

Etapy realizacji:

- odcinek Pyrzowice – Podwarpie:
 - ✓ Etap I – budowa węzła w Podwarpiu i 3 km drogi dwujezdniowej (zrealizowano w latach 2002 – 2004)
 - ✓ Etap II – budowa jednej jezdni długości 9,5 km (zrealizowano w latach 2005 – 2006)
 - ✓ Etap III – dobudowanie drugiej jezdni długości 9,5 km i budowa drogi dwujezdniowej długości 1,9 km do skrzyżowania z Autostradą A-1 – w br. planowane jest ogłoszenie przetargu na roboty budowlane,
- odcinek Podwarpie – Dąbrowa Górnicza – przewidywane lata realizacji 2010-2012,
- odcinek Mysłowice – Bielsko-Biała – przewiduje się realizację po 2012r.,
- odcinek Bielsko-Biała – Cieszyn – zrealizowany w latach 2002-2007:
 - ✓ Kontrakt I Skoczów – Cieszyn o dł. 6,73 km,
 - ✓ Kontrakt II Obwodnica Skoczowa 5,4 km,
 - ✓ Kontrakt III Obwodnica Grodziec Śląskiego 5,03 km,
 - ✓ Kontrakt IV Bielsko Biała – Jasienica 11 km.

Droga ekspresowa S-69 stanowić będzie szybkie połączenie z południową granicą państwa.

Odcinki zrealizowane:

- Odcinek A1 – Węzeł Żywiec – Węzeł Browar (2,8 km),
- Odcinek A2 – Węzeł Browar – Węzeł Przybędza (4,9 km),
- Odcinek C1 – Milówka – Szare (2,9 km),
- Odcinek D1 – Laliki – Zwardoń (1,8 km),
- Odcinek D2 – Zwardoń – Myto (1,4 km).

Odcinki w realizacji:

- Odcinek nr 1 węzeł „Komorowice/Rosta” – węzeł „Krakowska” - 6,65 km,
- Odcinek nr 2 węzeł „Krakowska” – węzeł „Żywiecka/Bystrzańska” - 5,85 km,
- Odcinek nr 3 – węzeł „Żywiecka/Bystrzańska” – węzeł „Żywiec” - 15,3 km,
- Odcinek B – Przybędza – Milówka (modernizacja istniejącej drogi krajowej nr 69) – 8,5 km,
- Odcinek C2 – Szare – Laliki - 4,7 km.

Odcinek przygotowywany do realizacji:

- Odcinek Przybędza – Milówka (obejście Węgierskiej Górki) – 8,5 km

Drogowa Trasa Średnicowa (DTŚ) jest jednym z podstawowych elementów dla wdrożenia zintegrowanego systemu komunikacji zbiorowej aglomeracji. Tworzy możliwość uruchomienia prawidłowej organizacji i sterowania ruchem w węzłowej strefie zespołu miast, zapewnia odciążenie ulic osiedlowych, dzielnicowych, centrów miast itp. od ruchu bezpośrednio z nimi niezwiązanego, szczególnie ruchu średniego i ciężkiego, staje się podstawową trasą zapewniającą powiązania międzymiejskie w komunikacji indywidualnej. Z powyższych względów bez przesady można DTŚ nazwać "kręgosłupem" układu drogowego wewnątrz aglomeracji.

DTŚ docelowo miała przebiegać od Katowic (od rozplotu tras krajowych w kierunku Warszawy, Krakowa i Bielska) przez Chorzów, Świętochłowice, Rudę Śląską, Zabrze do Gliwic, stycznie do obszarów centralnych tych miast. Obecnie projektowane jest przedłużenie jej w kierunku wschodnim z Katowic przez Mysłowice, Sosnowiec, Będzin do Dąbrowy Górniczej. Oprócz podstawowej funkcji jaką jest powiązanie obszarów śródmiejskich wszystkich miast leżących wzdłuż trasy, DTŚ uzyskalaby kolejne powiązania z układem głównych dróg krajowych, czyli:

- z Autostradą A-4 poprzez Obrzeżną Zachodnią Mysłowic,
- z Drogą Krajową NR 94 (trasa Katowice – Dąbrowa Górnicza),
- z Drogą Krajową Nr 1 (Wschodnia Obwodowa GOP)

Realizację DTŚ podzielono na następujące etapy:

- Etap I stanowi odcinek od ul. Niedurnego w Rudzie Śląskiej poprzez Świętochłowice i Chorzów do ul. Brackiej w Katowicach. Składa się na niego 9 zadań o łącznej długość 9,05 km,
- Etap II to odcinki śródmiejskie miast Katowic i Gliwic (10 km długości),
- Etap III obejmuje Gliwice, Zabrze i Rudę Śląską - długość 11,8 km.

Z analiz Instytutu Kształtowania Środowiska w Warszawie wynika, iż nie wybudowanie Trasy przy jednoczesnym prognozowanym wzroście tylko liczby samochodów osobowych, spowoduje trzykrotny wzrost emisji spalin na ulicach w sześciu miastach, w stosunku do prognozowanej emisji na Drogowej Trasie Średnicowej.

Pozostałe korzyści z budowy Trasy przedstawiają się następująco:

- Skrócenie drogi Katowice – Gliwice o 26 %
- Skrócenie czasu podróży o 76 %
- Zmniejszenie zużycia paliwa o 47 %

- Zmniejszenie prawdopodobnej liczby wypadków o 82 %
- Zmniejszenie zanieczyszczenie powietrza – CO₂ 65 %, węglowodory 50%
- Zmniejszenie kosztów eksploatacji użytkowników o 39%

Opracowano wstępne studium wykonalności dla projektu pn. „Stworzenie połączenia DTŚ z Dąbrową Górniczą – etap I połączenie DTŚ w Katowicach z Obrzeżną Zachodnią w Mysłowicach wraz z przebudową obiektów inżynierskich”. Projekt ten jest projektem kluczowym zgłoszonym do realizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013. Przedmiotowy projekt skierowany jest na poprawę warunków podróżowania i jakości infrastruktury drogowej w aglomeracji śląskiej, z uwzględnieniem bezpośredniego połączenia z kluczową siecią dróg krajowych i autostrad w Polsce – autostrada A4. Przeznaczeniem drogi DTŚ na przedmiotowym odcinku jest obsługa zarówno ruchu tranzytowego jak i ruchu, którego generatory położone są na terenie miast Katowice, Mysłowice.

Przez województwo śląskie przebiegać będzie również autostrada A-1. Na terenie woj. śląskiego będzie miała długość 166,8 km. i stanowić będzie podstawowe połączenie na kierunku północ południe i przejmie funkcję drogi krajowej nr 1 stanowiącej obejście miasta Częstochowa oraz zachodniej części Aglomeracji Górnośląskiej.

Budowę autostrady na długości 166,8 km podzielono na zadania:

- I. *Zadania w systemie koncesyjnym (dł. 74,6 km):*
 - Odcinek granica woj. łódzkiego – węzeł „Rząsawa” dł. 19,9 km
 - Odcinek węzeł „Rząsawa” – węzeł „Woźniki” dł. 39,6 km
- II. Odcinek węzeł „Woźniki – Pyrzowice (lotnisko) dł. 15,1 km
- Zadania w systemie „tradycyjnym” (dł. 44,4 km):*
 - Odcinek Pyrzowice (lotnisko) – węzeł „Maciejów” dł. 36,2 km
 - Odcinek węzeł „Maciejów” – węzeł „Sośnica” dł. 8,2 km
- III. *Zadanie współfinansowane przez Fundusz Spójności*
 - Odcinek węzeł „Sośnica” – granica państwa w Gorzyczkach dł. 47,8 km

Rozwój komunikacji w regionie jest zauważalny w różnych rodzajach transportu. W województwie wyraźnie poprawił się stan dróg, wzrosła także ich długość, jednakże nie wpłynęło to znacząco na wskaźnik bezpieczeństwa na drogach. Przyczynia się do tego nieustanny wzrost liczby pojazdów na drogach województwa, a także stagnacja w zakresie możliwości transportowych komunikacji miejskiej. Na tle kraju województwo śląskie dysponuje gęstą siecią kolejową, a liczba linii kolejowych nieznacznie wzrasta. Infrastruktura kolejowa wymaga jednak modernizacji, gdyż tabor Polskich Linii Kolejowych Przewozy Regionalne maleje. W przypadku transportu lotniczego zauważalne jest wzmocnienie znaczenia Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach o którym świadczy sukcesywny wzrost wskaźnika dot. liczby pasażerów odprawionych w porcie lotniczym (w 2008 roku było ich blisko pół mln osób więcej niż w roku poprzednim), a także liczby

przeładowywanego cargo w porcie lotniczym (wzrost o blisko 63%). Ze względu na konieczność dalszego rozwoju systemu komunikacyjnego województwa śląskiego przydatne jest porównanie cen budowy różnego rodzaju tras.

Tabela 19: Szacunkowy koszt budowy infrastruktury transportowej

Rodzaj infrastruktury	Średnie cen budowy 1 km trasy
Autostrada	10 mln €
Kolej dużych prędkości	12 mln €
Kanał wodnego	8 mln €

Źródło: Adam Woźniak/ DZIENNIK - DZIENNIK FINANSOWY,
<http://www.senat.gov.pl/k7/senat/zespol/gornictwo/081016.pdf>
http://www.zegluga.wroclaw.pl/print.php?type=A&item_id=271

Tabela 20: Transport w województwie śląskim na tle Polski w 2007 r.

Kategoria	Województwo śląskie	Polska
Drogi publiczne ogółem (km): <ul style="list-style-type: none">• autostrady	24 901,2 73,0	383 052,6 662,5
Drogi o twardej nawierzchni: <ul style="list-style-type: none">• na 100 km²• na 10 tys. ludności	163,9 43,4	82,8 67,9
Drogi o twardej nawierzchni ulepszonej: <ul style="list-style-type: none">• na 100 km²• na 10 tys. ludności	150,4 39,9	74,6 61,2
Pojazdy ogółem (szt.)	2 053 875	17 818 047
Samochody osobowe na 1000 ludności (szt.)	374,0	382,7
Ofiary śmiertelne na 100 tys. pojazdów (osoba)	22,00	29,00
Ofiary śmiertelne na 100 tys. ludności (osoba)	10,00	15,00
Linie kolejowe ogółem na 100 km ²¹³	17,4	6,5
Linie kolejowe ogółem na 10 tys. ludności ¹⁴	4,6	5,3
Ruch pasażerów w portach lotniczych (osoba): <ul style="list-style-type: none">• przyjazdy• wyjazdy	970 058 1 003 700	9 517 453 9 610 482
Przeładunek ładunków i poczty w portach lotniczych (tona): <ul style="list-style-type: none">• załadunek• wyładunek	3 039,00 4 756,00	26 006,40 43 797,50

Źródło: Bank Danych Regionalnych

¹³ Dane za 2008 r.¹⁴ ibidem

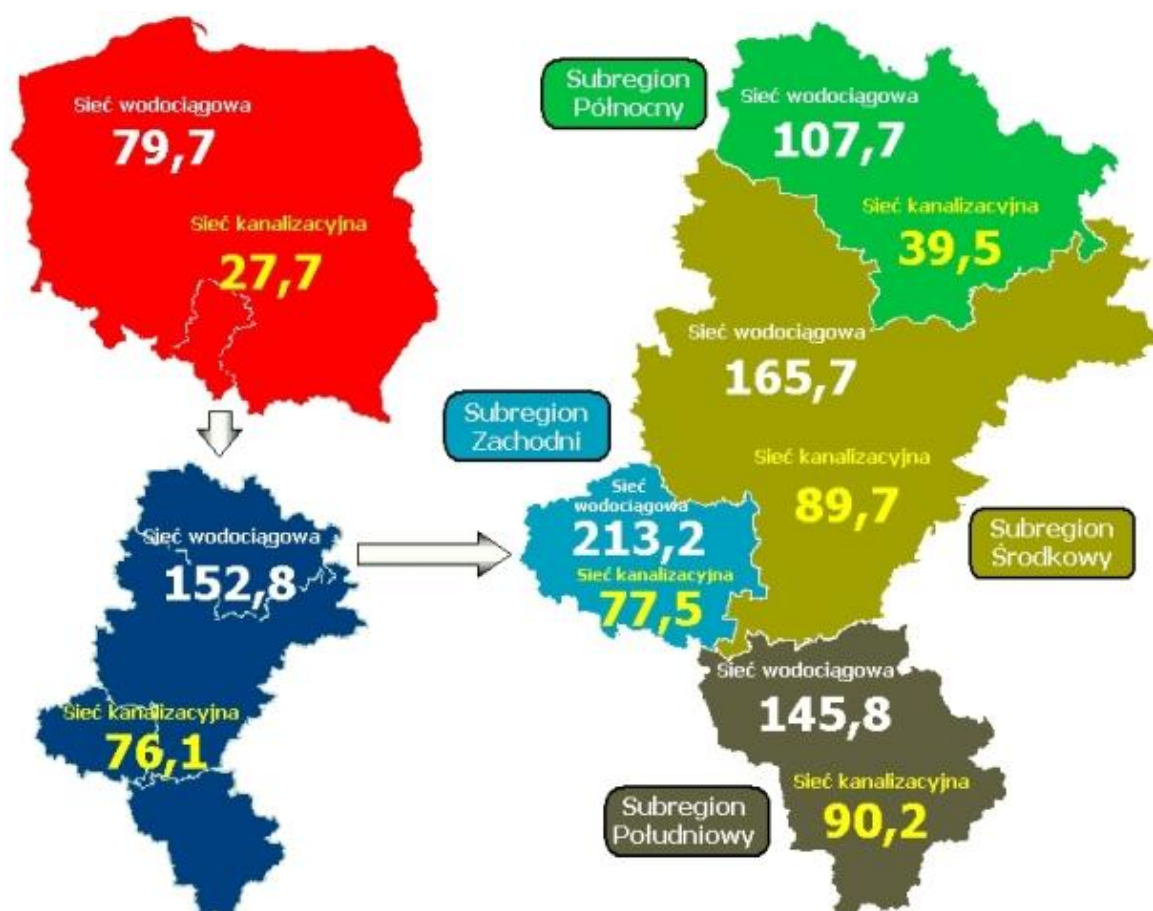
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA I MIESZKANIOWA

Gospodarka komunalna

Województwo śląskie zajmuje pierwsze miejsce w Polsce pod względem gęstości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz drugie pod względem sieci gazowej.¹⁵ Wpłynęło na to głównie występowanie na terenie regionu wysoko zurbanizowanych obszarów, zlokalizowanych w środkowej części województwa.

Z sieci wodociągowej korzysta 93,2% ludności regionu. W miastach z sieci wodociągowej korzysta 97,0% ludności (kraj 95,0%), na wsi 79,2%. Natomiast z sieci kanalizacyjnej korzysta 68,1% ludności ogółem, z czego 80,6% ludności miast i 22,9% osób mieszkających na wsi (kraj 60%). W sieć wodociągową najlepiej wyposażony jest subregion zachodni, gdzie na 100 km² przypada 213,2 km sieci wodociągowej oraz średni 165,7 km/100 km². Najniższą gęstość sieci posiada subregion północny 107,7 km/100 km², a następnie południowy 145,8 km/100 km².

Rysunek 5: Sieć wodociągowa i kanalizacyjna w km na km²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Raportu Monitoringowego

¹⁵ Sieć rozdzielcza (wodociągowa , kanalizacyjna i gazowa) na 100 km² w 2007 roku.

Najlepiej w sieć kanalizacyjną wyposażony jest subregion południowy (90,3 km/100 km²), następnie środkowy (89,7 km/100 km²) i zachodni (77,5 km/100 km²), a najgorzej północny (39,5 km/100 km²).

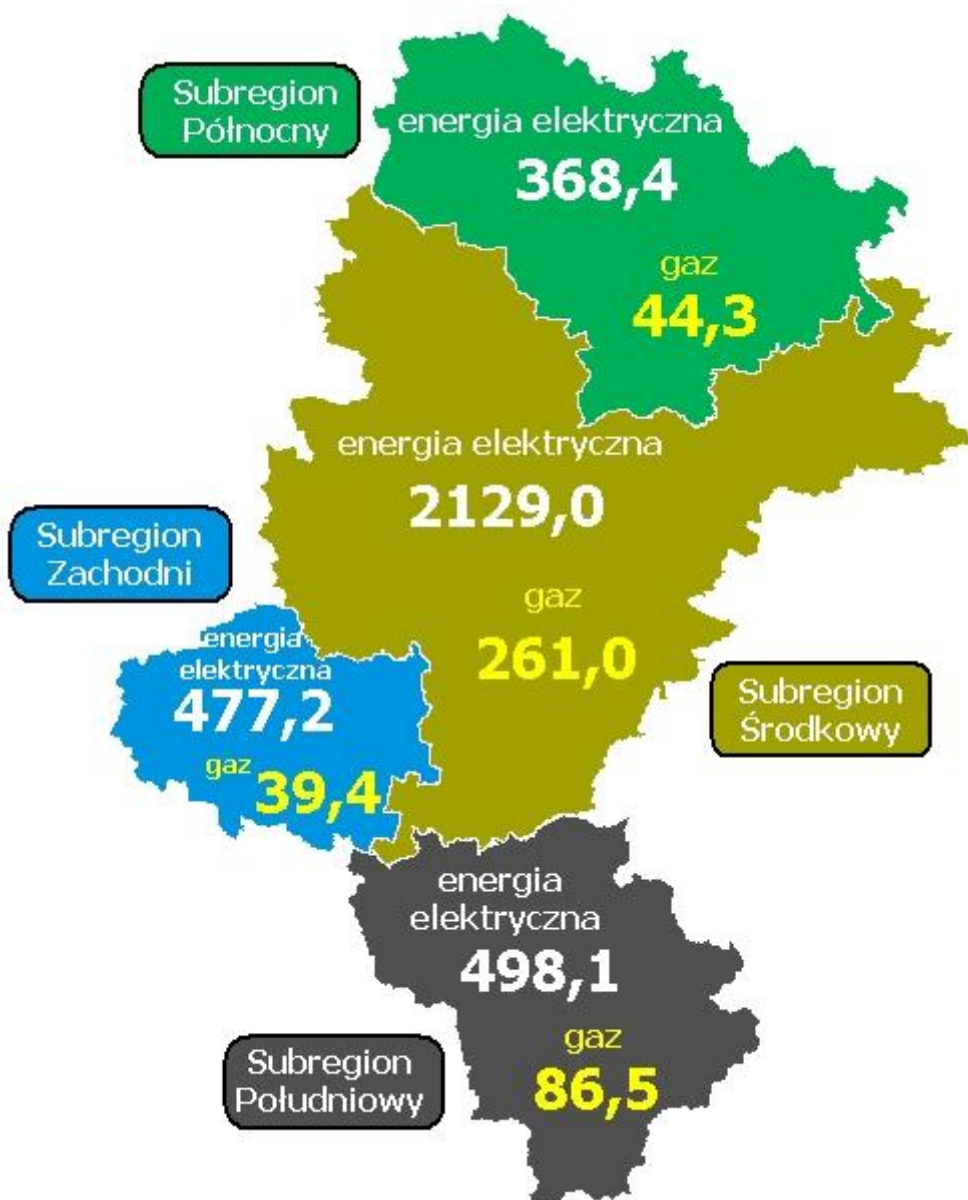
Tabela 21: Sieć rozdzielcza w województwie śląskim na tle kraju ogółem.

Wyszczególnienie	Województwo	Polska
Gęstość sieci wodociągowej (km/100km ²)	152,8	79,7
Gęstość sieci kanalizacyjnej (km/100km ²)	76,1	27,7
Gęstość sieci gazowej (km/100km ²)	127,0	39,6

Źródło: Rocznik Statystyczny Województw, GUS Warszawa 2008, Rocznik Statystyczny Województwa Śląskiego, US Katowice, 2008, Rocznik Statystyczny RP, GUS Warszawa 2008, Bank Danych Regionalnych.

Region zajmuje drugie miejsce w kraju pod względem odbioru energii elektrycznej (13,2 odbiorców w kraju) i drugie w jej zużyciu po województwie mazowieckim (15,6% zużycia w kraju). Ludność wszystkich gmin województwa jest w pełni zaopatrywana w energię elektryczną. Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych subregionu środkowego wynosi 2.129,0 GWh i prawie 6-krotnie przewyższa zużycie energii elektrycznej w subregionie północnym (368,4 GWh), ponad 4-krotnie w subregionie południowym (498,1 GWh) i 4,5-krotnie w subregionie zachodnim (477,2 GWh).

Rysunek 6: Zużycie energii elektrycznej(GWh) i gazu(hm³) w podziale na subregiony

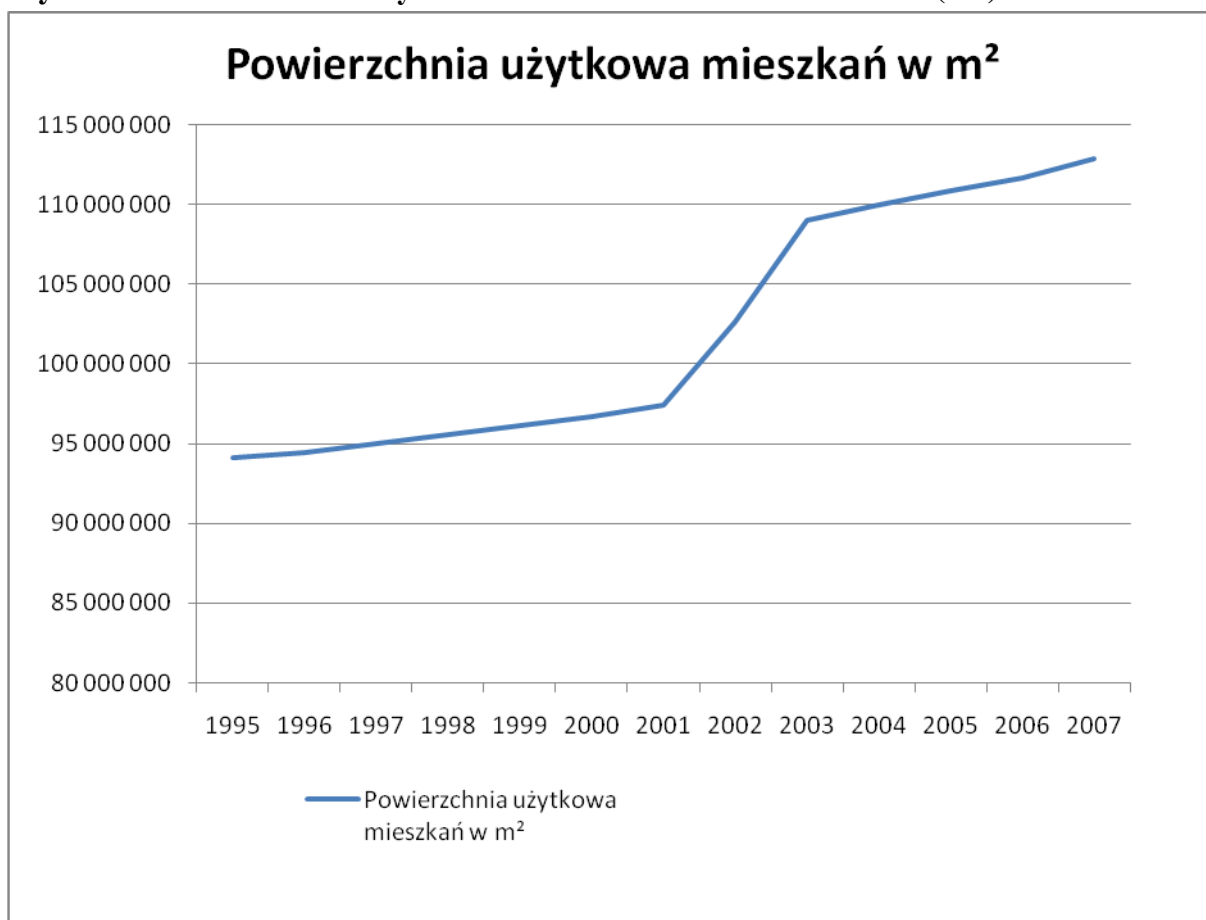
Źródło: Opracowanie własne

Średnioroczne zużycie gazu sieciowego wynosi w województwie 431,3 hm³ (w miastach 375,3 hm³, na wsi 56,0 hm³). W zużyciu gazu pierwsze miejsce zajmuje subregion środkowy (261,0 hm³), następnie południowy (86,5 hm³), północny (44,3 hm³), a na ostatnim miejscu znajduje się subregion zachodni (39,4 hm³).

Zasoby mieszkaniowe

W 2007 roku zamieszkane zasoby mieszkaniowe województwa śląskiego wynosiły 1.688,9 tys. mieszkań, z tego w miastach znajdowało się 82,2% zasobów (1.378,7 tys. mieszkań), a na terenach wiejskich 18,3% (307 tys.). Wskaźnik zasobów mieszkaniowych na 1.000 ludności w województwie był wyższy niż w kraju i wynosił 362,9 mieszkania, (w kraju odpowiednio (340,9 mieszkań). Najwyższy wskaźnik zasobów mieszkaniowych na 1.000 ludności był w subregionie środkowym (378,4 m²) i północnym (356,5 m²), najniższy w zachodnim (322,3 m²) oraz południowym (340,1 m²).

Wykres 17: Powierzchnia użytkowa mieszkań w latach 1995 - 2007 (m²).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Regionalnych, GUS.

Tabela 22: Zasoby mieszkaniowe w województwie śląskim w 2007 roku na tle kraju ogółem.

Wyszczególnienie	Województwo	Polska
Zasoby mieszkaniowe zamieszkane ogółem (tys. mieszkań)	1.688,9	12.993,7
miasto	1.378,7	8 738,5
wieś	310,3	4.255,2
Zasoby mieszkaniowe na 1.000 ludności (mieszkanie)	362,9	340,9
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu (izba)	3,62	3,70
miasto	3,44	3,50
wieś	4,39	4,11
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	66,8	69,8
miasto	61,4	61,9
wieś	91,1	86,0
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²)	24,2	23,8
miasto	23,2	23,2
wieś	28,1	24,7
Liczba osób na 1 mieszkanie (osoba)	2,76	2,93
miasto	2,65	2,67
wieś	3,27	3,48
Liczba osób na 1 izbę (osoba)	0,76	0,79
miasto	0,77	0,76
wieś	0,74	0,85
Mieszkania oddane do użytku w 2007 r. ogółem (mieszkanie) w tys.	10,5	133,7
na 1.000 ludności (mieszkanie)	2,3	3,5

Źródło: Rocznik Statystyczny Województw, GUS Warszawa 2008, Rocznik Statystyczny Województwa Śląskiego, US Katowice, 2008, Rocznik Statystyczny RP, GUS Warszawa 2008, Bank Danych Regionalnych.

Zarówno miejskie jak i wiejskie zasoby mieszkaniowe województwa charakteryzują się wyższym niż średnio w kraju odsetkiem wyposażenia w podstawowe (standardowe) instalacje użytkowe i sanitarne.

Tabela 23: Warunki mieszkaniowe w województwie śląskim w 2007 roku na tle kraju ogółem.

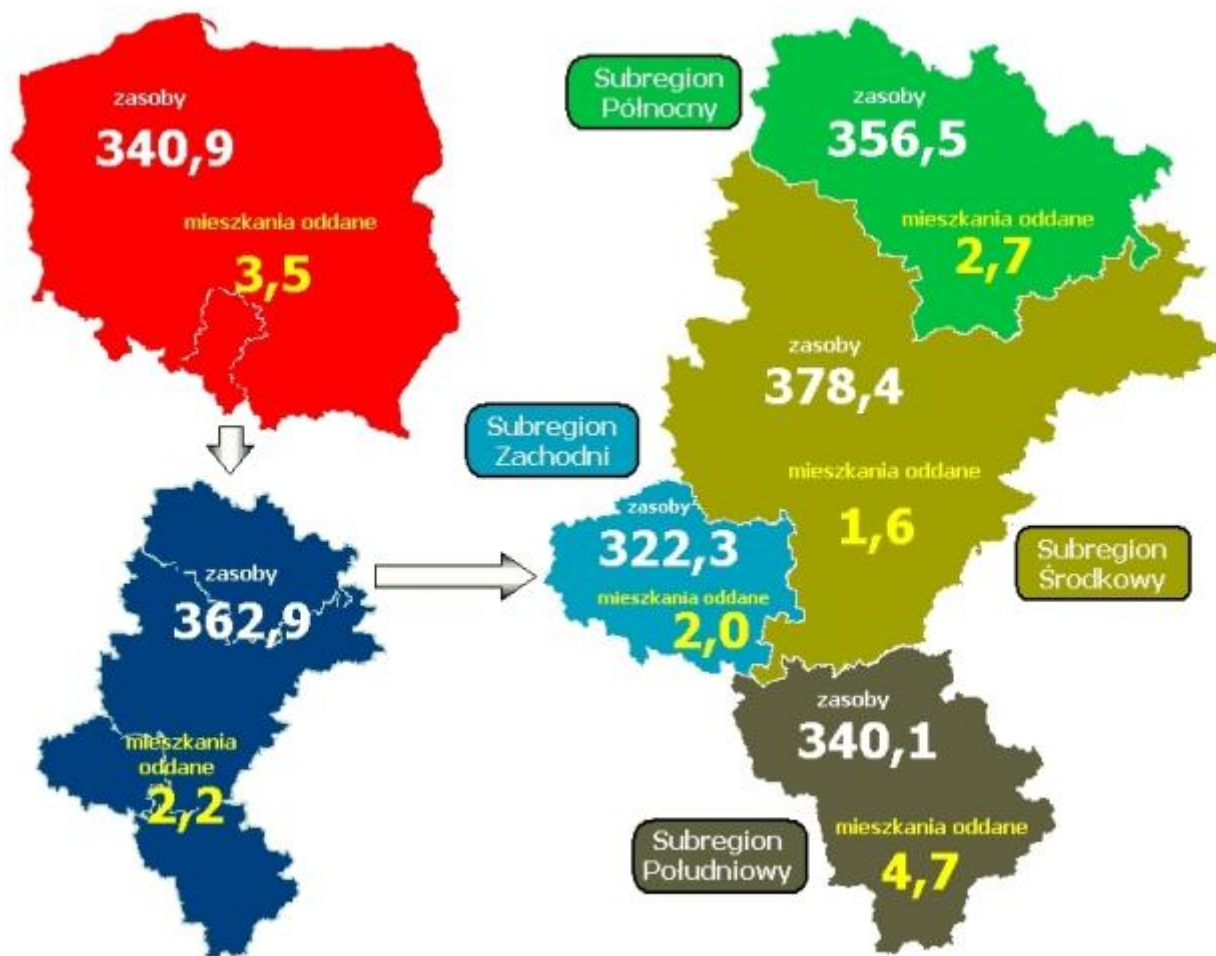
Wyszczególnienie	Województwo	Polska
Mieszkania zamieszkałe wyposażone w instalacje (%)		
-wodociąg ogółem	98,3	95,3
miasto	99,1	98,5
wieś	94,5	88,7
-ustęp splukiwany ogółem	91,7	87,8
miasto	93,2	94,4
wieś	85,2	74,2
-łazienkę ogółem	90,5	86,7
miasto	91,4	92,1
wieś	86,6	75,5
-gaz sieciowy ogółem	63,4	55,7
miasto	71,1	73,9
wieś	28,9	18,3
-centralne ogrzewanie ogółem	79,2	77,8
miasto	79,5	84,5
wieś	77,8	64,0

Zródło: Rocznik Statystyczny Województw, GUS Warszawa 2008, Rocznik Statystyczny Województwa Śląskie, US Katowice 2008.

Ogólny stan techniczny budynków w województwie śląskim jest bardzo zróżnicowany i wynika z okresu ich budowy, przeprowadzonych konserwacji i remontów (konieczność dociepleń i usunięcia elementów zawierających azbest, np. z dachów gospodarstw wiejskich czy elewacji budynków spółdzielczych), jak również negatywnego oddziaływania środowiska przemysłowego. Stan zasobów mieszkaniowych jest o wiele gorszy od średniej krajowej. Ważnym problemem województwa jest konieczność dokonywania wyburzeń substancji mieszkaniowej w związku ze złym stanem technicznym, eksploatacją górnictw, a także koniecznością przebudowy układu komunikacyjnego.

W 2007r. liczba oddanych mieszkań wynosiła 10,5 tys. (z tego 64% w miastach). Liczba mieszkań oddawanych w województwie na 1.000 ludności jest jednym z najniższych wskaźników (niższą mają województwo opolskie 1,3 m² i świętokrzyskie 1,8 m²) w kraju (3,5 m²) i wynosi dla województwa 2,2 mieszkania, co daje 14 pozycję w kraju. Najwięcej mieszkań na 1.000 mieszkańców oddanych zostało w subregionie południowym (4,7 m²) i północnym (2,7 m²). Najmniej natomiast w środkowym (tylko 1,6 m²) i zachodnim (2,0 m²). W przeważającej części oddane budynki (72,2% powierzchni użytkowej mieszkań oddanych do użytku w województwie) należały do budownictwa indywidualnego, tylko 3,3% przypadało na budownictwo spółdzielcze. Najwięcej mieszkań indywidualnych oddano do użytkowania w subregionie środkowym (37,8%), południowym (30,5%), północnym (16,1%) i zachodnim (15,7%). Największą powierzchnię użytkową mieszkań oddanych do użytku w zasobach indywidualnych województwa zanotowano w subregionie środkowym (39,3%) i południowym (28,0%).

Rysunek 7: Zasoby mieszkaniowe i mieszkania oddane do użytku w 2007 roku (na tys. ludności).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Raportu Monitoringu.

STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Stan środowiska naturalnego w województwie śląskim oceniany z perspektywy czasu ulega systematycznej poprawie. Działania proekologiczne o charakterze inwestycyjnym i pozainwestycyjnym podejmowane przez organy samorządu terytorialnego wszystkich szczebli, organy administracji rządowej oraz podmioty gospodarcze zobowiązane do usuwania skutków negatywnego oddziaływania na środowisko doprowadziły w ostatnim czasie do poprawy stanu środowiska naturalnego.

Województwo śląskie od wielu lat należy do grupy regionów Polski o największej emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. W 2007 roku emisje zanieczyszczeń z województwa stanowiły około 23% krajowej emisji zanieczyszczeń pyłowych, 21% gazowych oraz 37% emisji zanieczyszczeń gazowych bez dwutlenku węgla. Udział województwa śląskiego w emisji metanu i dwutlenku węgla wynosił odpowiednio 85% i 21% emisji krajowych tych zanieczyszczeń.

W 2007 roku emisja bilansowana przez Urząd Statystyczny w Katowicach wyniosła:

- zanieczyszczeń pyłowych 21,8 tys. Mg (w porównaniu do 2006 roku wzrosła o około 8%),
- zanieczyszczeń gazowych 46274,6 tys. Mg (wzrost o około 4% w porównaniu do 2006 roku) w tym:
 - ✓ dwutlenku węgla 45520,5 tys. Mg (wzrost o 2%),
 - ✓ dwutlenku siarki 152,1 tys. Mg (wzrost o 4%),
 - ✓ tlenków azotu 75,4 tys. Mg (wzrost o 3%),
 - ✓ tlenku węgla 132,4 tys. Mg (spadek o 1%).

W porównaniu do 2006 roku wzrosła o 1,7 tys. Mg emisja zanieczyszczeń pyłowych i o 1115,2 tys. Mg zanieczyszczeń gazowych, w tym dwutlenku węgla o 1104,3 tys. Mg.

Rodzaje i ilości podstawowych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery zależą od rodzaju i ilości spalanych paliw, głównie węgla kamiennego, a także od stosowanych technologii produkcji. Do największych źródeł emisji dwutlenku siarki i dwutlenku węgla należą zakłady zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę – elektrownie, elektrociepłownie, kotłownie komunalne. Emisja dwutlenku siarki z tych zakładów stanowiła około 91% emisji wojewódzkiej, wynosząc 138,6 tys. Mg i była o 4,6 tys. Mg wyższa niż w 2006 roku. Emisja dwutlenku węgla z tej sekcji stanowiła 79% emisji ogółem i wzrosła o 548,7 tys. Mg .w porównaniu do 2006r. Dominujący udział w emisji tlenku węgla mają zakłady produkujące metale i wyroby z metali, które wprowadzają ponad 82% emisji tego zanieczyszczenia tj. 108,3 tys. ton. (w porównaniu do 2006r. spadek o 1,1 tys. ton). Największa emisja zanieczyszczeń pyłowych ze źródeł punktowych została zbilansowana w Dąbrowie Górniczej, zanieczyszczeń gazowych w Rybniku stanowiąc ok. 19% emisji wojewódzkich. Powiaty takie jak będziński, mikołowski oraz miasta Dąbrowa Górnicza, Jaworzno i Rybnik wprowadzają ok. 57% zanieczyszczeń pyłowych oraz 55% zanieczyszczeń gazowych ogółem województwa.

Ilość odpadów przemysłowych wytwarzanych w ostatnich latach w Polsce ulega niewielkiemu wzrostowi, natomiast ilość odpadów przemysłowych wytworzonych w województwie śląskim utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Jednak w porównaniu z rokiem 1999 ilość odpadów przemysłowych wytworzonych w województwie śląskim zmniejszyła się o 15,5%. W 2007 roku w województwie śląskim wytworzono 41,408 mln Mg. Z tej ilości odzyskowi poddano 37,993 mln Mg (91,8% wytworzonych), unieszkodliwiono 1,689 mln Mg (4,1% wytworzonych, w tym zeskładowano 1,285 mln Mg), natomiast czasowo zmagazynowano 1,726 mln Mg (4,2% wytworzonych). W porównaniu do 2006 roku wytworzono 270 tys. Mg odpadów mniej.

Podobnie, jak w latach poprzednich największą ilość odpadów wytworzyło górnictwo – 75,8%, energetyka – 11,4% oraz branża produkcji metali 7,2%.

W 2007 r. na terenie województwa śląskiego powstało 1,39 mln Mg odpadów komunalnych, z czego:

- na składowiska trafiło 1,20 mln Mg,
- do procesu kompostowania skierowano 6,04 tys. Mg.

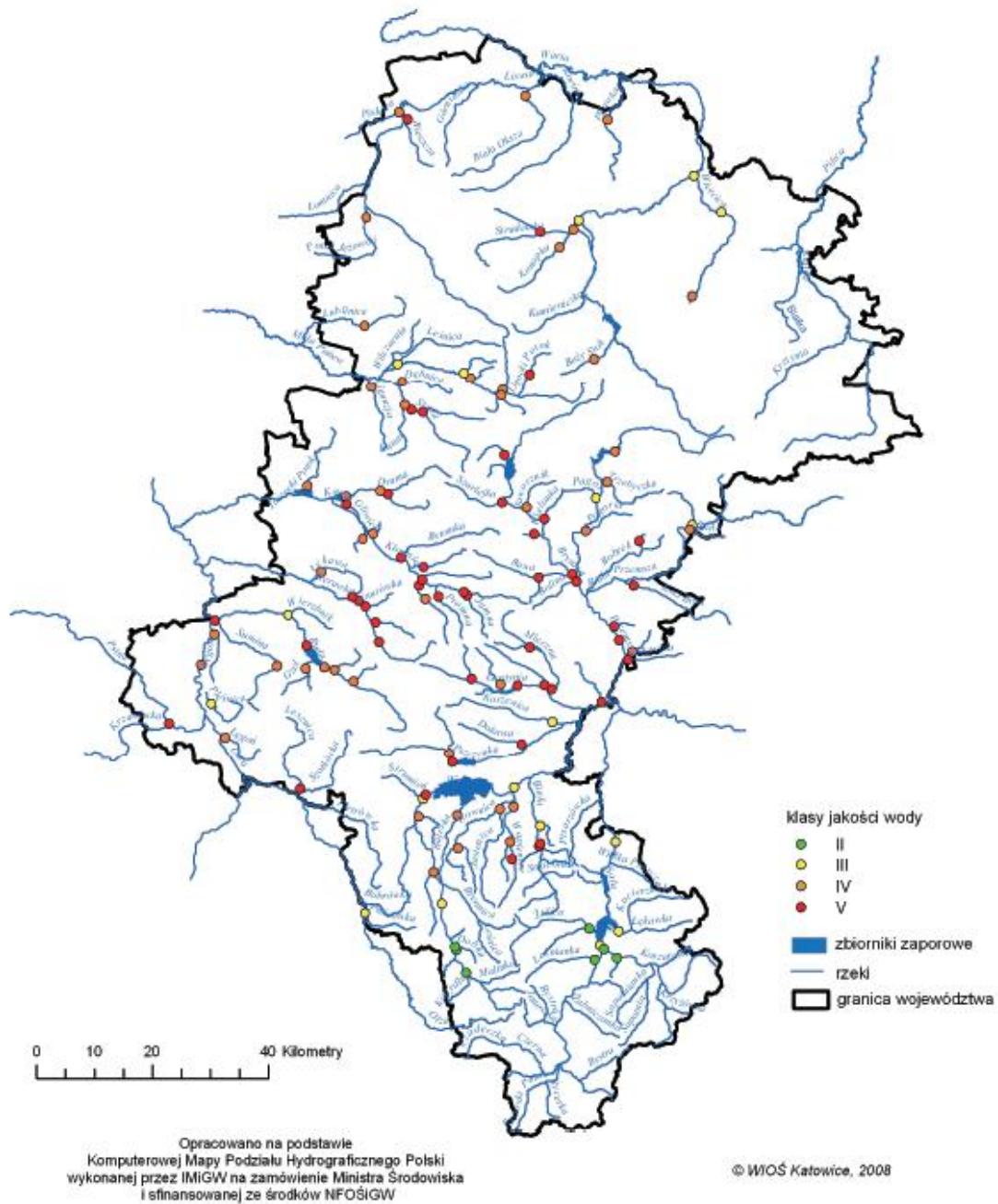
Najwięcej odpadów komunalnych wytworzono w Katowicach, Sosnowcu, Zabrze, Bytomiu, Gliwicach, natomiast najmniej w Żorach, Świętochłowicach, Siemianowicach Śląskich, Mysłowicach i Jastrzębiu Zdroju. Ilość odpadów skierowanych na składowiska uległa niewielkiemu obniżeniu w stosunku do lat poprzednich. Zwiększyła się ilość odpadów przekazywanych do procesów kompostowania i sortowania. Jednak z danych uzyskanych w gminach wynika, że znaczna jest jeszcze ilość mieszkańców nie objęta zorganizowanym systemem wywozu odpadów, prowadzonym przez gminy zgodnie z wymogami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Podstawowy cel w prawidłowym gospodarowaniu odpadami komunalnymi, który wynika z prawa Unii Europejskiej zmierza w kierunku zdecydowanego ograniczenia unieszkodliwiania odpadów poprzez składowanie, w szczególności odpadów ulegających biodegradacji. Taki kierunek jest możliwy do osiągnięcia poprzez systematyczne zwiększenie ilości odpadów komunalnych kierowanych do procesów przetwarzania metodami biologicznymi oraz termicznymi. Na terenie województwa na koniec 2007r. eksploatowano 11 kompostowni zmechanizowanych i przyzwoych, 21 sortowni mechanicznych i ręcznych oraz kilkanaście gminnych punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych, wyodrębnionych ze strumienia odpadów komunalnych. Nadal nie funkcjonuje żadna instalacja do termicznego przekształcania odpadów komunalnych. Ilość odpadów komunalnych powstających w województwie, stawiająca je na drugiej pozycji co do ilości wytwarzanych w kraju, wskazuje na konieczność podjęcia działań związanych z termicznym unieszkodliwianiem odpadów komunalnych. Ponadto około 120 na 167 gmin województwa śląskiego posiada zorganizowany system selektywnego zbierania odpadów, umożliwiający wyodrębnienie ze strumienia niesegregowanych odpadów komunalnych: papieru, tworzyw sztucznych, szkła i metali oraz innych odpadów opakowaniowych. Niewiele gmin prowadzi zorganizowany system zbierania od mieszkańców: odpadów wielkogabarytowych, sprzętu AGD i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz odpadów remontowo-budowlanych. Jak wynika z przedstawionych informacji w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, na terenie województwa śląskiego wciąż wiele zagadnień wymaga znaczącej poprawy.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2007 roku wynosiło 433,8 hm³ (o około 8 hm³ mniej niż w roku 2006), w tym 48% na potrzeby komunalne, 34% na potrzeby przemysłu oraz 18% na potrzeby rolnictwa i leśnictwa. Najwięcej wody na potrzeby własne zużyły działy przemysłu: energetyka (40%), górnictwo (32%), produkcja metali (około 13%). Emisja ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania w 2007 roku wynosiła 367,2 hm³ (o ok. 4 hm³ więcej niż w roku 2006) i była najwyższa w kraju. W ogólnej ilości ścieków około 12% stanowiły ścieki nieoczyszczone. Ilość ścieków wymagających oczyszczania odprowadzona z obszaru województwa w porównaniu do roku 1999 zmniejszyła się o 23%. Zmiany w ostatnich latach były niewielkie. Udział ścieków przemysłowych i komunalnych w ogólnej emisji wynosił odpowiednio 57% i 43%. Najwięcej ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania odprowadzono w 2007 roku z terenu miast: Jaworzna, Katowic i Sosnowca (powyżej 30 hm³). Biorąc pod uwagę ilość ścieków w przeliczeniu na 1 km² powierzchni, największe wartości, powyżej 300 dm³/km² wystąpiły w gminach: Bytom, Rydułtowy, Siemianowice Śląskie, Łęczyny, Sosnowiec.

W 2007 roku ilość ścieków przemysłowych wymagających oczyszczania odprowadzona do wód powierzchniowych wyniosła 210,7 hm³, w tym 15% nieoczyszczonych. W 2007 roku ilość ta przedstawiała się następująco: 74% ścieków odprowadziło górnictwo (w tym 94% górnictwo węgla kamiennego), 7% przetwórstwo przemysłowe w tym 56% produkcja metali, 10% koksownictwo, 8% produkcja wyrobów chemicznych) oraz 8% energetyka.

Ścieki przemysłowe oczyszczane były w 81 oczyszczalniach mechanicznych, 31 chemicznych, 63 biologicznych oraz 2 z podwyższonym usuwaniem biogenów. W 2007 roku województwo śląskie odprowadziło do wód powierzchniowych 156,5 hm³ ścieków komunalnych, w tym 93% oczyszczonych. Eksploatowano 7 oczyszczalni mechanicznych, 135 biologicznych, 80 z podwyższonym usuwaniem biogenów. Około 99% ścieków oczyszczono biologicznie, w tym 84% z podwyższonym usuwaniem biogenów. W 2007 roku 2 miasta w województwie nie posiadały oczyszczalni ścieków. Pozostałe 69 miast obsługiwało 124 oczyszczalnie ścieków. Z terenu województwa śląskiego w 2007 roku odprowadzono siecią kanalizacyjną 10,3 hm³ ścieków nieoczyszczonych. Około 50% ścieków nieoczyszczonych odprowadziły siecią kanalizacyjną miasta Katowice i Mysłowice. Prowadzony monitoring wód powierzchniowych wykazał nieznaczną poprawę w stosunku do 2006 roku: wody klasy II stanowiły 7% klasy III 26%, klasy IV 37% klasy V 30% stanu wód. W przypadku wód podziemnych: wody klasy I-9% II -40,4%, klasy III-35%, klasy IV - 13,2%, klasy V 2,4% stanu wód.

Rysunek 8: Ocena jakości rzek w punktach monitoringu operacyjnego w 2007 roku.

Źródło: <http://www.katowice.pios.gov.pl/>

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA, MIĘDZYREGIONALNA I PROMOCJA REGIONU

Województwo Śląskie wzięło udział w szeregu ważnych wydarzeń w dziedzinie promocji regionu, w tym między innymi imprezach promocyjnych poprzez organizację i obsługę stoisk regionalnych na targach turystycznych zagranicą:

- “Go-Regiontours” - Brno w styczniu,
- “Slovakiatour” -Bratysława w styczniu,
- “Tourissimo” - Strasburg w lutym,
- “Salon des Vacances” - Bruksela w lutym,
- “Holiday World” - Praga w lutym,
- “Idees Vacances” w Charleroi w lutym,
- “Utazas” w Budapeszcie w marcu,
- “Tourissima” w Lille w marcu,
- “ITB” w Berlinie w marcu,
- “MAP” w Paryżu w marcu,
- “MITT” w Moskwie w marcu,
- “Let's go on holiday” w Miskolcu w kwietniu,
- “Ukraine” w Kijowie w październiku,
- “Siv” w Colmar w listopadzie,
- “Targi Bożonarodzeniowe” w Strasburgu w grudniu.

Region miał swoje stoisko także na targach turystycznych krajowych: w Sosnowcu (impreza promocyjna “Intourex 2008” na terenie Centrum Targowo-Wystawienniczego Expo Silesia – luty), Warszawie, Poznaniu, Krakowie i Gdańsku.

Zorganizowano study-tours dla następujących grup touroperatorów oraz dziennikarzy:

- Wizyta studyjna przedstawicieli regionów partnerskich w związku z organizacją Targów Turystycznych “INTOUREX” w Sosnowcu – luty,
- Study tour dla dziennikarzy z Obwodu Kaliningradzkiego,
- Study tour dla specjalisty ds. turystyki z Alzacji. Wizyta dotyczyła wymiany doświadczeń z zakresu parków naturalnych – wrzesień,
- Study tour dla specjalistów ds. turystyki w związku z konferencją nt. dziedzictwa Poprzemysłowego - wrzesień.

Województwo Śląskie zorganizowało względnie uczestniczyło w innych, wyżej nie wymienionych wydarzeniach promujących turystyczne walory naszego regionu w kraju lub zagranicą, m.in.:

- kampanii promocyjnej prezentującej turystyczną atrakcyjność województwa w programie telewizyjnym “Prognoza Pogody” na antenie stacji TVN 24 i TVN

Meteo – kwiecień oraz programie telewizyjnym “ Wakacyjny wyjazdowy Poranek TVN 24” na antenie stacji TVN 24 – sierpień,

- VI Wielkim Pikniku Pszczyńskim – czerwiec,
- Festiwalu Energii w Jaworznie – lipiec,
- V Konferencji Naukowo-Praktycznej pt. “Dziedzictwo przemysłowe jako element zrównoważonego rozwoju dla turystyki “ – wrzesień,
- Dniach Otwartych Instytucji Europejskich w Brukseli – czerwiec,
- Dniach Województwa Śląskiego na lotnisku Charleroi (Belgia) – wrzesień.

Realizując “Strategię komunikacji marketingowej w zakresie atrakcyjności turystycznej województwa śląskiego” przeprowadzono kampanię wizerunkową marki “Śląskie” skierowaną do mieszkańców województwa śląskiego. Wykorzystano w jej ramach narzędzia promocyjne z zakresu ATL i BTL. Podjęto również przygotowania do przeprowadzenia w roku 2009 ogólnopolskiej kampanii wizerunkowej województwa i regionalnej kampanii prezentującej poszczególne produkty turystyczne.

W 2008r. Województwo Śląskie kontynuowało współpracę – w zakresie zapisanym w istniejących porozumieniach o współpracy i wzajemnych uzgodnieniach - z regionami partnerskimi, w szczególności z: Landem Północną Nadrenią- Westfalią (Niemcy), Krajem Związkowym Styrią (Austria), Regionem Nord-Pas de Calais i Departamentem Dolnego Renu (Francja), Regionem Walonii (Belgia), a także Obwodem Donieckim (Ukraina). W styczniu 2008r. podpisane zostało nowe Oświadczenie o współpracy i rozwoju przyjaznych stosunków między Województwem Śląskim i Północną Nadrenią-Westfalią, poszerzające współdziałanie naszych regionów, oparte dotąd na porozumieniu z 2000r., o nowe tematy i instytucje partnerskie. Podjęte zostały prace dotyczące nowelizacji Uchwały Sejmiku nr I/15/2/99 z dnia 28.12.1999 r. o priorytetach współpracy zagranicznej naszego regionu z 1999 r. w taki sposób, aby uwzględniała ona w większym stopniu nowe obszary zainteresowania i kontaktów międzynarodowych, jak również nowe wyzwania, wynikające z członkostwa Polski w Unii Europejskiej i rosnącej roli regionów. Województwo Śląskie bardzo aktywnie działało w instytucjach europejskich, takich, jak: Komitet Regionów i Zgromadzenie Regionów Europy -ARE (w maju 2008 r. region nasz był gospodarzem posiedzenia Komisji Kultury, Młodzieży i Współpracy Międzynarodowej ARE).

Region nasz będzie w najbliższym okresie skupiał się na współdziałaniu z dużymi, prężnymi regionami partnerskimi w Unii Europejskiej, jak i regionami z krajów poza UE aspirującymi do członkostwa względnie otwartych na współpracę i zdobywanie wiedzy i doświadczeń nabytych przez Województwo Śląskie w okresie transformacji gospodarczej i w procesie pozyskiwania środków unijnych.

II. NOWE PROGRAMY BĄDŹ STRATEGIE SZCZEGÓŁOWE

1.

Wydział/Jednostka zgłaszająca:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego.

1. **Nazwa dokumentu:**

Program Operacyjny na lata 2007-2013 „Warunki i jakość życia dzieci i młodzieży – szanse i zagrożenia”.

2. **Data przyjęcia dokumentu:**

24 września 2008 r.

3. **Charakterystyka dokumentu:**

Program został opracowywany jako program operacyjny Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020. Jest adresowany przede wszystkim do dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk defaworyzowanych oraz ich rodzin. Jego misją jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży poprzez wyrównywanie szans wychowawczych i rozwojowych. W programie za priorytety przyjęto wzmacnianie, wspieranie i inicjowanie działań służących rozwojowi lokalnego systemu wsparcia dziecka i rodziny w województwie śląskim w oparciu o zasadę subsidiarności.

4. **Charakterystyka spójności między celami rozwoju wynikającymi z danego dokumentu, a *Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020.***

		CELE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2000-2020			
		CEL I. Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego.	CEL II. Rozbudowa oraz unowocześnienie systemów infrastruktury technicznej.	CEL III. Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki.	CEL IV. Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.
Cele wskazanego programu, strategii	Cel 1 Wzmacnianie funkcji opiekuńczej i wychowawczej rodzin.	X			
	Cel 2 Wspieranie działań na rzecz reintegracji rodzin.	X			

	Cel 3 Inicjowanie i wspieranie działań służących wszechstronemu rozwojowi dzieci i młodzieży ze środowisk defaworyzowanych.	X			
	Cel 4 Wzmocnienie służb systemu wsparcia dziecka i rodziny.	X			
	Cel 5 Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających realizowaniu praw dziecka i rodziny.	X			

5. Charakterystyka spójności między kierunkami działań ze Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020 a przygotowywanym programem.

Cele operacyjne (w/w) oraz kierunki działań Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 „Warunki i jakość życia dzieci i młodzieży-szanse i zagrożenia” są spójne z kierunkami działań 1.5 Zintegrowanie systemu pomocy społecznej, aktywna polityka społeczna oraz 1.8 Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie dezorganizacji i patologii społecznej.

6. Źródła finansowania programu/strategii:

Źródła finansowania Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 „Warunki i jakość życia dzieci i młodzieży – szanse i zagrożenia”:

- budżet Województwa Śląskiego,
- wkład własny podmiotów niepublicznych, nie działających w celu osiągnięcia zysku,
- wkład własny samorządów gmin i powiatów,
- wkład własny podmiotów wchodzących w skład partnerstw lokalnych,
- wkład własny podmiotów realizujących programy socjoterapeutyczne (i inne),
- EFS – PO KL w ramach realizacji projektów systemowych ROPS i projektów konkursowych.

2.

Wydział/Jednostka zgłaszająca: **Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach.**

1. **Nazwa dokumentu:**

Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 rok.

2. **Data przyjęcia dokumentu:**

Uchwała Zarządu Województwa Śląskiego Nr 2437/124/III/2007 z dnia 27 grudnia 2007 roku udzielająca pełnomocnictwa Dyrektorowi WUP do przygotowania Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 rok.

3. **Charakterystyka dokumentu:**

Dokument o charakterze planistycznym, został sporządzony zgodnie z zapisem art.3 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U.2004 Nr 99, poz.1001 z późn. zm). Zawiera on cele, priorytety i kierunki działań publicznych służb zatrudnienia oraz partnerów rynku pracy na rzecz zatrudnienia oraz łagodzenia negatywnych skutków bezrobocia w regionie. Szczegółowe informacje na temat planowanych zadań w tym zakresie zawarte są w kartach zadań opracowanych przez poszczególne instytucje uczestniczące w przygotowaniu dokumentu.

4. **Charakterystyka spójności między celami rozwoju wynikającymi z danego dokumentu, a *Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020.***

Uwzględniając zapisy Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2008 przyjęto w Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2008 następujące cele:

- wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości,
- ograniczenie bezrobocia,
- poprawa jakości kapitału ludzkiego, z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy.

Realizacja powyższych celów była możliwa poprzez podjęcie następujących działań:

- promowanie zatrudnienia poprzez rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia,
- wdrożenie nowych rozwiązań zapewniających zwiększenie dostępu do usług rynku pracy,
- pracy oraz wzbogacenie oferty i podwyższenie jakości usług świadczonych przez instytucje rynku pracy i jednostki z nimi współpracujące,
- poprawa informacji o rynku pracy,
- aktywizacja osób z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy,
- promowanie elastycznych form zatrudnienia i organizacji pracy,
- inwestowanie w kapitał ludzki.

		CELE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2000-2020			
		CEL I. Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego.	CEL II. Rozbudowa oraz unowocześnienie systemów infrastruktury technicznej.	CEL III. Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki.	CEL IV. Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.
CELE Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 rok	Cel 1 Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości.	X		X	
	Cel 2 Ograniczenie bezrobocia.	X		X	
	Cel 3 Poprawa jakości kapitału ludzkiego, z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy.	X		X	

5. Charakterystyka spójności między kierunkami działań ze Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020 a przygotowywanym programem.

Dokument Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 rok prezentuje szereg działań, których podejmują się instytucje rynku pracy oraz instytucje działające na rzecz rynku pracy. Wszelkie działania podejmowane przez te instytucje zmierzają do realizacji jednego z celów strategicznych Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020, czyli wzrostu wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego. Podejmowane w dokumencie zagadnienia korelują z kierunkami działań określonymi w Strategii, m.in. pod kątem dostosowania szkolnictwa do aktualnych i prognozowanych potrzeb rynku pracy, rozszerzenia skali i zasięgu przekwalifikowań zawodowych i kształcenia ustawicznego oraz aktywnej polityki społecznej.

6. Źródła finansowania programu/strategii:

Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 rok jest dokumentem planistycznym i nie wymaga żadnych źródeł finansowania.

3.

Wydział/Jednostka zgłaszająca:
Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach.

1. **Nazwa dokumentu:**

Program monitorowania regionalnego rynku pracy.

2. **Data przyjęcia dokumentu:**

Uchwała Zarządu Województwa z dnia 30 września 2008 roku.

3. **Charakterystyka dokumentu:**

Projekt systemowy pod nazwą „Program monitorowania regionalnego rynku pracy” w ramach Poddziałania 6.1.2, Działania 6.1, Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest projektem o charakterze badawczym. Jego realizacja ma się stać odpowiedzią na zidentyfikowane deficyty wiedzy na temat przemian zachodzących na regionalnym i subregionalnych rynkach pracy oraz na temat zapotrzebowania znaczących podmiotów aktywnych na tych rynkach na szczegółową informację.

4. **Charakterystyka spójności między celami rozwoju wynikającymi z danego dokumentu, a Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020.**

Zgodnie z zapisami PO KL, projekt realizuje wsparcie, które ma na celu: prowadzenie, publikowanie i upowszechnianie badań i analiz sytuacji na regionalnym i lokalnym rynku pracy m.in. w zakresie:

- przewidywanej sytuacji na rynku pracy wybranych zawodów, sektorów/branż,
- przewidywanych oczekiwań pracodawców odnośnie pożądanych kwalifikacji i usług szkoleniowych,
- migracji zarobkowych na terenie regionu.

Poprzez ukierunkowanie projektu na tworzenie i rozwój systemu monitorowania i prognozowania sytuacji na regionalnym rynku pracy, prowadzenie badań i analiz dotyczących popytu i podaży pracy w regionie, projekt przyczynia się do realizacji Celu szczegółowego 1: Zwiększenie zasięgu oddziaływania Aktywnej Polityki Rynku Pracy Priorytetu VI PO KL.

CELE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2000-2020			
CEL I. Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego.	CEL II. Rozbudowa oraz unowocześnienie systemów infrastruktury technicznej.	CEL III. Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki.	CEL IV. Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.

CELE Priorytetu VI PO KL	Cel 1 Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zasięgu oddziaływania Aktywnej Polityki Rynku Pracy.	X			
--	---	----------	--	--	--

5. Charakterystyka spójności między kierunkami działań ze Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020 a przygotowywanym programem.

Projekt wpisuje się w realizację zapisów „Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020”. Może się przyczynić do urzeczywistnienia jednego z elementów wizji regionu, który mówi że jest to „region o efektywnym i innowacyjnym systemie kształcenia ustawicznego, zorientowanym na różne środowiska i zaspokajającym oczekiwania różnych grup wiekowych ludności oraz aktywnym systemie przekwalifikowań zawodowych zwiększającym mobilność zawodową”. Działania objęte Projektem przyczynią się do realizacji I celu strategicznego „Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego” w priorytecie dziedzinowym „edukacja, kultura, mobilność i aktywizacja zasobów ludzkich”. Działania te są również podporządkowane realizacji priorytetu horyzontalnego Strategii: współpraca wewnątrzregionalna.

6. Źródła finansowania programu/strategii:

Projekt jest finansowany w 85% przez Europejski Fundusz Społeczny, a 15% środków pochodzi z budżetu Województwa Śląskiego. Środki na realizację Projektu przekazywane są w formie dotacji rozwojowej.

4.

Wydział/Jednostka zgłaszająca:
Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach.

1. **Nazwa dokumentu:**

Publiczne Służby Zatrudnienia: Profesjonalizm – Skuteczność – Zaangażowanie.

2. **Data przyjęcia dokumentu:**

Uchwała Nr 2304/200/III/2008 z dnia 30.09.2008 r. Zarządu Województwa Śląskiego w sprawie zatwierdzenia do realizacji projektu systemowego.

3. **Charakterystyka dokumenty:**

Projekt jest realizowany dla osób zatrudnionych w 31 powiatowych urzędach pracy z terenu województwa śląskiego i pracowników Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach, w szczególności dla pośredników pracy, doradców zawodowych, specjalistów ds. rozwoju zawodowego, liderów klubów pracy, doradców i asystentów EURES zajmujących się aktywizacją zawodową osób pozostających bez zatrudnienia. W projekcie przewidziane jest przeszkolenie 355 osób w ramach zakresów tematycznych szkoleń zrealizowanych w 21 edycjach, obejmujących 355 jednostek szkoleniowych. W projekcie planuje się zrealizować następujące tematy szkoleń wynikające z zapisów ustawowych, których ukończenie wpłynie na wzrost kwalifikacji kluczowych poszczególnych specjalistów zatrudnionych w publicznych służbach zatrudnienia oraz na jakość świadczenia usług rynku pracy: „Assessment i Development Center – kompleksowa ocena kompetencji zawodowych i osobowościowych”, „Marketing usług pośrednictwa pracy”, „Doradztwo w określeniu wymagań dotyczących stanowiska pracy zgłoszonego w ofercie pracy do urzędu pracy”, „Podniesienie jakości informacji udostępnianej w ramach Sieci EURES”, „Umiejętności negocjacyjne w publicznych służbach zatrudnienia”, „Systemowe rozwiązania w zakresie kształcenia ustawicznego w Polsce”, „Zasady podejmowania indywidualnej działalności gospodarczej w Polsce”, „Partnerstwo lokalne programów na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu osób długotrwale bezrobotnych”, „Nowoczesne metody i narzędzia w pośrednictwie pracy”.

Wojewódzki Urząd Pracy będzie odpowiedzialny w projekcie za:

- rekrutację osób na cele projektu,
- przeszkolenie z w/w zakresu,
- promocję projektu,
- zawieranie umów z zewnętrznymi wykonawcami odpowiedzialnymi za zorganizowanie i przygotowanie szkoleń.

4. Charakterystyka spójności między celami rozwoju wynikającymi z danego dokumentu, a Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020.

		CELE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2000-2020			
		CEL I. Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego.	CEL II. Rozbudowa oraz unowocześnienie systemów infrastruktury technicznej.	CEL III. Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki.	CEL IV. Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.
CELE WSKAZANEGO PROGRAMU, STRATEGII	Cel 1 Podniesienie jakości i skuteczności usług świadczonych na rzecz klientów urzędów pracy, tj. osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawców poprzez doskonalenie kwalifikacji zawodowych pracowników urzędów pracy z terenu woj. Śląskiego.	X			

	<p>Cel 2 Poniesienie kwalifikacji zawodowych pracowników urzędów w obszarach tematycznych istotnych z punktu widzenia zadań powierzonych do realizacji urzędom, które wpływają bezpośrednio na jakość świadczenia usług rynku pracy i jednocześnie przyczynią się do bardziej efektywnego wykorzystania środków EFS, Budżetu Państwa, które PUP i WUP otrzymały na realizację zadań.</p>	X			
	<p>Cel 3 Ukierunkowanie rozwoju zawodowego, stymulowania innowacyjności i kreatywności pracowników PSZ oraz poprawy organizacji pracy, jako elementu zarządzania wiedzą w urzędach.</p>	X			

5. Charakterystyka spójności między kierunkami działań ze Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020 a przygotowywanym programem.

Projekt Publiczne Służby Zatrudnienia: Profesjonalizm – Skuteczność – Zaangażowanie jest spójny ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020 w priorytecie edukacja, kultura, mobilność i aktywizacja zasobów ludzkich oraz ze strategią kształcenia ustawicznego do roku 2010 i Regionalnym Planem Działań na Rzecz Zatrudnienia.

6. Źródła finansowania programu/strategii:

Projekt jest finansowany w 85% przez Europejski Fundusz Społeczny, a 15% środków pochodzi z budżetu Województwa Śląskiego.

5.

Wydział/Jednostka zgłaszająca: **Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach.**

1. Nazwa dokumentu:

Umowa Ramowa zakładająca polsko – czesko – słowackie Partnerstwo Transgraniczne EURES-T Beskidy.

2. Data przyjęcia dokumentu:

Dokument został podpisany przez partnerów w dniu 6.12.2007 r., zatwierdzony przez Komisję Europejską od dnia 1.04.2008 r.

3. Charakterystyka dokumentu:

Sieć Europejskich Służb Zatrudnienia EURES odgrywa szczególną rolę w regionach przygranicznych. Komisja Europejska wspiera działania rozwijające transgraniczną mobilność pracowników poprzez tworzenie partnerstw transgranicznych w ramach sieci EURES pomiędzy dwoma lub więcej państwami członkowskimi UE/ EOG.

Umowa Ramowa, która określa partnerów, cele, obszar działania i metody zarządzania Partnerstwa, stała się podstawą do wystąpienia przez Urząd Pracy, Spraw Socjalnych i Rodziny w Czadcy (Słowacja), będący liderem partnerstwa, na początku 2008 r. do Komisji Europejskiej z wnioskiem o formalne uznanie partnerstwa. Było to uwieńczeniem działań prowadzonych wspólnie przez publiczne służby zatrudnienia Polski, Czech i Słowacji od 2004 r. w ramach Europejskich Służb Zatrudnienia EURES. Po uzyskaniu akceptacji wniosku przez Komisję Europejską Partnerstwo rozpoczęło oficjalną działalność w dniu 1.04.2008 r.

Partnerstwo działa w oparciu o dwuletnią strategię, opartą na priorytetach wskazanych przez Komisję Europejską. Wszystkie działania prowadzone przez partnerstwo zmierzają do realizacji głównych celów, którymi - zgodnie z Umową Ramową - są:

- dostarczanie i wymiana informacji oraz porad nt. ofert pracy i podań o pracę, jak również warunków życia i pracy i innych odpowiednich informacji związanych z rynkami pracy w regionie transgranicznym,
- przyczynianie się do rozwoju przepływu tych informacji poprzez bezpośrednie i regularne kontakty pomiędzy doradcami EURES w regionie,
- przygotowywanie i utrzymywanie zestawienia nt. możliwości szkoleń zawodowych w regionie (objętym partnerstwem) oraz przyczynianie się do dalszego rozwoju takich możliwości szkoleniowych,
- przyczynianie się do powstawania oraz rozwój projektów mających na celu poprawę sytuacji na rynkach pracy regionów.

4. Charakterystyka spójności między celami rozwoju wynikającymi z danego dokumentu, a Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020.

		CELE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2000-2020			
		CEL I. Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego.	CEL II. Rozbudowa oraz unowocześnienie systemów infrastruktury technicznej.	CEL III. Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki.	CEL IV. Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.
CELE WSKAZANEGO PROGRAMU, STRATEGII	Cel I Dostarczanie i wymiana informacji oraz porad nt. ofert pracy i podań o pracę, jak również warunków życia i pracy i innych odpowiednich informacji związanych z rynkami pracy w regionie transgranicznym; przyczynianie się do rozwoju przepływu tych informacji poprzez bezpośrednie i regularne kontakty pomiędzy doradcami EURES w regionie.	X			

	<p>Cel 2 Przygotowywanie i utrzymywanie zestawienia nt. możliwości szkoleń zawodowych w regionie (objętym partnerstwem) oraz przyczynianie się do dalszego rozwoju takich możliwości szkoleniowych.</p>	X			
	<p>Cel 3 Przyczynianie się oraz rozwój projektów mających na celu poprawę sytuacji na rynkach pracy regionów transgranicznych, włączając w to współpracę z innymi odpowiednimi programami.</p>	X			

5. Charakterystyka spójności między kierunkami działań ze Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020 a przygotowywanym programem.

Umowa Ramowa zakładająca Partnerstwo Transgraniczne EURES-T Beskydy spójna jest ze *Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020* w następujących celach:

CEL I: Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego.

Kierunek działań:

1. Poprawa jakości i dostępności szkolnictwa oraz jego dostosowanie do aktualnych i prognozowanych potrzeb rynku pracy.
2. Rozszerzenie skali i zasięgu przekwalifikowań zawodowych i kształcenia ustawicznego.

CEL III: Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki.

Kierunek działań:

1. Tworzenie warunków do rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.

6. Źródła finansowania programu/strategii:

Działania Partnerstwa Transgranicznego EURES-T Beskydy finansowane są z grantów Komisji Europejskiej. Na okres od 1 kwietnia 2008 r. do 31 marca 2009 r. Komisja Europejska przyznała na ten cel środki w wysokości 72 790 euro.

WYKAZ STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW REGIONALNYCH

Lp	Nazwa dokumentu	Wydział/Jednostka odpowiedzialna	Data i forma przyjęcia dokumentu	Status	Uwagi – rekomendacje (stan na 31.12.2008 r.)
1	Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do 2004 roku oraz cele długoterminowe do roku 2015	Wydział Ochrony Środowiska	Dokument został przyjęty dnia 15 kwietnia 2002 roku.	Obowiązujący	Brak przyjęcia ostatecznej wersji Polityki ekologicznej państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014, stanowiącej podstawę aktualizacji programów ochrony środowiska szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego uniemożliwił zakończenie procedury specyfikacji istotnych warunków zamówienia i rozstrzygnięcia procedury przetargowej wyłaniania wykonawcy aktualizacji Programu ochrony środowiska województwa śląskiego w roku 2007.
2	Program łagodzenia w regionie śląskim skutków restrukturyzacji zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego	Wydział Rozwoju Regionalnego, Wydział Gospodarki	Dokument przygotowany przez Samorząd Województwa Śląskiego i przyjęty przez Radę Ministrów dnia 28 stycznia 2003 roku.	Nieobowiązujący	Program został zaakceptowany przez Radę Ministrów w dniu 30 września 2003 r., co stanowiło podstawę do zaciągnięcia przez Rzeczpospolitą Polską pożyczki w Banku Rozwoju Rady Europy na sfinansowanie części programu stanowiącego wkład budżetu państwa w jego realizację. Umowa pożyczki na kwotę 25 mln euro została podpisana 25 listopada 2003 r., którą to datę należy uważać za początek realizacji programu.

3	Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego	Wydział Ochrony Środowiska	Dokument przyjęty dnia 25 sierpnia 2003 roku (Uchwała Nr II/11/1/2003 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2003 roku).	Obowiązujący	Aktualizacja wojewódzkiego planu gospodarki odpadami jest realizowana zgodnie z umową nr 39/OS/2008.
4	Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013	Wydział Planowania Strategicznego i Przestrzennego – Jednostka Koordynująca Wdrażanie RIS	Uchwała Sejmiku Województwa Śląskiego Nr II/11/2/2003 z dnia 25 sierpnia 2003 roku.	Obowiązujący	Planowane jest przystąpienie do aktualizacji Strategii.
5	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego	Wydział Planowania Strategicznego i Przestrzennego	Uchwała Sejmiku Województwa Śląskiego Nr II/21/2/2004 z dnia 21 czerwca 2004 roku.	Obowiązujący	Planowana jest zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego w zakresie uszczegółowienia zapisów dla zadania samorządu województwa pn.: Rozbudowa MPL „Katowice” w Pyrzowicach.
6	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004-2006 (ZPORR 2004-2006)	Wydział Rozwoju Regionalnego, Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego, Wydział Edukacji i Nauki, Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach,	Dokument zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej dnia 13 lipca 2004 roku. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 1 lipca 2004 r. w sprawie przyjęcia Zintegrowanego	Obowiązujący	

		Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Katowicach	Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 Dz. U. 2004 Nr 166 poz. 1745.		
7	Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich 2004-2006	Wydział Rozwoju Regionalnego	Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 września 2004 roku. (Dz. U. Nr 197 poz. 2032) w sprawie przyjęcia Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006”.	Obowiązujący	
8	Strategia rozwoju turystyki w województwie śląskim na lata 2004 – 2013		Strategia uchwalona przez Sejmik Województwa Śląskiego dnia 20 grudnia 2004 roku.	Obowiązujący	
9	Program Wykonawczy 2005-2008 dla Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013	Wydział Planowania Strategicznego i Przestrzennego, Jednostka Koordynująca Wdrażanie RIS	Uchwała Zarządu Województwa Śląskiego Nr 2366/305/II/2005 z dnia 18 października 2005 roku.	Obowiązujący	Planowane jest opracowanie Programu Wykonawczego na lata 2009-2010.
10	Program małej retencji dla	Wydział Terenów	Uchwała Sejmiku Nr	Obowiązujący	

	województwa śląskiego wraz z Anekssem	Wiejskich	II/43/1/2006 z dnia 16.01.2006 oraz uchwała w sprawie aneksu do Programu - Nr II/51/2/2006 z 28.08. 2006 r.		
11	Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego	Uchwała Nr II/47/3/2006 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 kwietnia 2006 roku.	Obowiązujący	Wymaga aktualizacji.
12	Program operacyjny na lata 2008-2013 do Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020 Warunki i jakość życia dzieci i młodzieży - szanse i zagrożenia	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego	Uchwała Nr III/28/3/2008 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 24 września 2008 roku	Obowiązujący	
13	Regionalny Plan Działań Na Rzecz Zatrudnienia na 2006 rok	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach	Kwiecień 2006 rok.		
14	Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008r.	Wojewódzki Urząd Pracy	Przyjęty przez Zarząd Województwa Śląskiego Uchwałą Nr 593/149/III/2008 z dnia 1 kwietnia 2008 roku.	Obowiązujący	Program jest opracowywany corocznie.
15	Program Odnowy Wsi Województwa Śląskiego na lata 2006-2010	Wydział Terenów Wiejskich	Dokument przyjęty przez Sejmik Województwa Śląskiego	Obowiązujący	

			uchwałą Nr II/48/1/2006 w dniu 22 maja 2006 roku.		
16	Program Modernizacji Wojewódzkiego Parku Kultury i Wypoczynku im. Gen. Jerzego Ziętka	Wydział Planowania Strategicznego i Przestrzennego	Uchwała Nr II/49/1/2006 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 12 czerwca 2006 roku.	Obowiązujący	Opracowano Masterplan dla WPKiW
17	Strategia rozwoju kultury w województwie śląskim na lata 2006 – 2020	Wydział Kultury	Uchwała Nr II/51/1/2006 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 28 sierpnia 2006 roku.	Obowiązujący	
18	Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006 – 2010	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego	Uchwała Sejmiku Województwa Nr II/53/4/2006 z dnia 25 października 2006 roku.	Obowiązujący	
19	Wojewódzki Program Opieki Nad Zabytkami w Województwie Śląskim na lata 2006 – 2009	Wydział Kultury/Śląskie Centrum Dziedzictwa Kulturowego	Uchwała Nr II/53/2/2006 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 25 października 2006 roku.	Obowiązujący	
20	Program wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenach nieprzemysłowych województwa śląskiego	Wydział Gospodarki	Uchwała Sejmiku Województwa Śląskiego Nr II/53/3/2006 z dnia 25 października 2006 roku i znowelizowany uchwałą Sejmiku z dnia 16.05.2007 r.	Obowiązujący	

21	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	Wydział Terenów Wiejskich	Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 07.09.2007 r. zatwierdzająca PROW w Rzeczypospolitej Polskiej w okresie programowania 2007-2013.	Obowiązujący	
22	Program współdziałania Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi na lata 2007-2015	Wydział Kultury	Uchwała Nr II/53/27/2006 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 25 października 2006 roku.	Nieobowiązujący	Uchwała Uchylona Przez Wojewodę Śląskiego.
23	Harmonogram realizacji Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV na lata 2007-2011.	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej	Uchwała Nr 1122/62/III/2007 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 27.06.2007 r.	Obowiązujący	Wymaga corocznej aktualizacji.
24	Kontrakt Wojewódzki dla Województwa Śląskiego na lata 2007-2008	Wydział Inwestycji	Kontrakt Wojewódzki zawarty dnia 28 sierpnia 2007 r. w Warszawie.		Kontrakt obowiązywał do 30 czerwca 2009 r.
25	Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013	Wydział Rozwoju Regionalnego, Śląskie Centrum Przedsiębiorczości	Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 4 września 2007 roku. Uchwała Zarządu Województwa Śląskiego Nr 1708/91/III/2007 z dnia 18 września 2007 r.	Obowiązujący	Dokument będzie aktualizowany.
26	Program Operacyjny	Wydział Rozwoju	Program zatwierdzony	Obowiązujący	

	Współpracy Międzyregionalnej INTERREG IV C	Regionalnego	przez KE 11 września 2007 r.		
27	Program Aktywizacji Gospodarczej oraz Zachowania Dziedzictwa Kulturowego Beskidów i Jury Krakowsko-Częstochowskiej OWCA-PLUS	Wydział Terenów Wiejskich	Uchwała Zarządu Województwa Śląskiego Nr 1664/90/III/07 z 12.09.2007 r.	Obowiązujący	
28	Zaktualizowany Wojewódzki Program Operacyjny Województwa Śląskiego na rok 2004 obowiązujący w latach 2005-2006 przedłużony na lata 2007-2008	Wydział Rozwoju Regionalnego	Uchwała Nr III/13/1/2007 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 września 2007 roku.		
29	Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013	Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego, Wojewódzki Urząd Pracy	28 września 2007 roku Komisja Europejska wydała decyzję w sprawie przyjęcia w ramach pomocy wspólnotowej programu operacyjnego Europejskiego Funduszu Społecznego objętego celem „konwergencja” w regionach w Polsce w okresie programowania od 1 stycznia 2007 roku do	Obowiązujący	

			31 grudnia 2013 roku.		
30	Program Operacyjny Europa Środkowa 2007-2013 (Program Współpracy Transnarodowej dla Europy Środkowej)	Wydział Rozwoju Regionalnego	Program zatwierdzony przez KE 3 grudnia 2007 roku.	Obowiązujący	
31	Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska-Rzeczpospolita Polska 2007-2013	Wydział Rozwoju Regionalnego	Program zatwierdzony przez KE 11 grudnia 2007 roku.	Obowiązujący	
32	Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013	Wydział Rozwoju Regionalnego	Program zatwierdzony przez KE 20 grudnia 2007 roku.	Obowiązujący	
33	Program Regionu Morza Bałtyckiego 2007-2013 (współpraca transnarodowa dla Regionu Morza Bałtyckiego)	Wydział Rozwoju Regionalnego	Program zatwierdzony przez KE 21 grudnia 2007 roku.	Obowiązujący	
34	Wojewódzki Program Profilaktyki i Promocji Zdrowia na lata 2008-2010	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej	Uchwała Nr III/22/5/2008 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 marca 2008 roku.	Obowiązujący	Nie wymaga corocznej aktualizacji.
35	Wojewódzki Program Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych oraz	Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej	Uchwała Nr III/22/6/2008 Sejmiku Województwa Śląskiego	Obowiązujący	Nie wymaga corocznej aktualizacji.

	Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu na lata 2008-2010		z dnia 19 marca 2008 roku.		
36	Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2008-2010	Opracowanie: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej. Wdrożenie: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.	Uchwała Nr III/29/4/2008 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 października 2008 roku.	Obowiązujący	Nie wymaga corocznej aktualizacji.
37	Program współpracy województwa śląskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2009	Wydział Kultury	Uchwała Nr III/30/3/2008 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 19 listopada 2008 roku.	Obowiązujący	
38	Program Operacyjny na lata 2007-2013 „Warunki i jakość życia dzieci i młodzieży – szanse i zagrożenia”	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego	24 września 2008 roku.	Obowiązujący	
39	Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 rok	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach	Uchwała Zarząd Województwa Śląskiego Nr 2437/124/III/2007 z dnia 27 grudnia 2007 roku udzielająca pełnomocnictwa Dyrektorowi WUP do przygotowania Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008	Obowiązujący	

			rok.		
40	Program monitorowania regionalnego rynku pracy	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach	Uchwała Zarządu Województwa z dnia 30 września 2008 roku.	Obowiązujący	
41	Publiczne Służby Zatrudnienia: Profesjonalizm – Skuteczność – Zaangażowanie	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach	Uchwała Nr 2304/200/III/2008 z dnia 30.09.2008 r. Zarządu Województwa Śląskiego w sprawie zatwierdzenia do realizacji projektu systemowego.	Obowiązujący	
42	Umowa Ramowa zakładająca polsko – czesko – słowackie Partnerstwo Transgraniczne EURES-T Beskydy	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach	Dokument został podpisany przez partnerów w dniu 6.12.2007 r., zatwierdzony przez Komisję Europejską od dnia 1.04.2008 r.	Obowiązujący	

III. REALIZACJA CELÓW

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
1. Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego.	a) materialne Ogłoszenie 2 konkursów otwartych w ramach Działanie 6.3 PO KL – „Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich”. Przeprowadzenie procedury, wyłonienie najlepszych projektów, podpisanie 10 umów. W roku 2008 objęto wsparciem 80 osób, w tym 32 kobiety.	Decyzja 28 września 2007 r. Komisji Europejskiej w sprawie przyjęcia PO KL do realizacji. Porozumienie pomiędzy IPII (WUP Katowice), a IP (Urząd Marszałkowski) z dnia 24 września 2007 r. na realizację Działania 6.3 PO KL (nr 3/2007). Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Opis systemu zarządzania i kontroli WUP Katowice. Plan Działań 2008 dla Priorytetu VI. Dokumentacja konkursowa dla Działania 6.3 PO KL.	Na realizację projektów wyłonionych w ramach konkursów dostępna była kwota 4.500 000,00 zł. W roku 2008 zakontraktowano 479 897,00 zł.
	Realizując projekt systemowy Publiczne Służby Zatrudnienia: Profesjonalizm – Skuteczność – Zaangażowanie przeszkolono 26 pracowników powiatowych urzędów pracy z województwa śląskiego i pracowników WUP w Katowicach.	Projekt systemowy pn. Publiczne Służby Zatrudnienia: Profesjonalizm – Skuteczność – Zaangażowanie prowadzony zgodnie z Priorytetem VI, Podziałanie 6.1.2 PO KL. Realizacja harmonogramu zadań zatwierdzonych we wniosku.	41 184,00 zł

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	<p>Organizacja Europejskich Targów Przedsiębiorczości, Pracy i Edukacji w Katowicach (12.06.2008 r.).</p> <p>W Targach udział wzięło 86 wystawców z 7 krajów oraz ok. 4 000 osób odwiedzających. Podczas Targów przeprowadzono warsztaty nt. warunków życia i pracy w krajach UE/ EOG, funduszy na rozwój mikroprzedsiębiorstw, przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej.</p>	Działania doraźne.	<p>41 422,89 zł</p> <p>Koszt organizacji został finansowany ze środków Funduszu Pracy, a następnie zrefundowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej z krajowego grantu na działania EURES.</p>
	<p>Celem podniesienia jakości usług służb zatrudnienia oraz instytucji rynku pracy działających na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy, Centrum Metodyczne Poradnictwa Zawodowego w Wojewódzkim Urzędzie Pracy realizuje przedsięwzięcia, które mają na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych pracowników urzędów pracy, które zapewnią większą skuteczność podejmowanych działań wobec klientów.</p> <p>Łącznie przeprowadzono 42 edycje szkoleń dla 268 uczestników.</p> <p>W ramach działań mających na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych partnerów rynku pracy – przygotowano i przeprowadzono następujące szkolenia w 2 tematach:</p> <ul style="list-style-type: none"> – „Kreowanie wizerunku zawodowego – sztuka autoprezentacji w procesie 	Działania doraźne.	

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	<p>rekrutacji i selekcji” – 2 edycje szkolenia, – Rozmowa kwalifikacyjna” – 1 edycje szkolenia. W sumie działaniami objęto 14 osób, które wzięły udział w 3 edycjach szkoleń.</p> <p>W roku 2008 w Wojewódzkim Urzędzie Pracy z usług w zakresie poradnictwa zawodowego oraz informacji zawodowej skorzystało 10 899 osób w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Informacja zawodowa indywidualna – 7 648 osób, – Informacja zawodowa grupowa – 2 755 osób, – Indywidualne poradnictwo zawodowe – 155 osób (316 rozmów doradczych), – grupowe poradnictwa zawodowe – 301 osób (31 edycji warsztatów). <p>Psychologiczne badania testowe – 56 badań testowych.</p>		
	<p>Ogłoszenie konkursu zamkniętego w ramach Działania 6.1.2 „Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie”; Ocena merytoryczna i formalna wniosków. Podpisanie 31 umów z beneficjentami oraz realizacja 2 projektów IPII na podstawie Uchwały Zarządu. W roku 2008 objęto wsparciem 245 osób, w tym 213 kobiet.</p>	<p>Decyzja 28 września 2007 r. Komisji Europejskiej w sprawie przyjęcia PO KL do realizacji. Porozumienie pomiędzy IPII (WUP Katowice), a IP (Urząd Marszałkowski) z dnia 24 września 2007 r. na realizację Działania 6.1 PO KL (nr 1/2007). Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Opis systemu zarządzania i kontroli WUP Katowice. Plan Działań 2008 dla Priorytetu VI.</p>	<p>Na realizację projektów wyłonionych do realizacji w ramach konkursów dostępna była kwota 17 800 000,00 zł. W roku 2008 zakontraktowano 18 058 962,47zł</p>

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	<p>Ogłoszenie konkursu otwartego w ramach Działania 9.3 PO KL „Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego”. Ocena merytoryczna i formalna wniosków, wyłonienie projektów do realizacji, podpisanie 15 umów. Wskaźniki są planowane do osiągnięcia w 2009 r.</p>	<p>Dokumentacja konkursowa dla Poddziałania 6.1.2. PO KL.</p> <p>Decyzja 28 września 2007 r. Komisji Europejskiej w sprawie przyjęcia PO KL do realizacji. Porozumienie pomiędzy IPII (WUP Katowice), a IP (Urząd Marszałkowski) z dnia 24 września 2007 r. na realizację Działania 9.3 PO KL (nr 5/2007). Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Opis systemu zarządzania i kontroli WUP Katowice. Plan Działań 2008 dla Priorytetu VI. Dokumentacja konkursowa dla Działania 9.3 PO KL.</p>	<p>(łącznie projektami systemowymi IP2).</p> <p>Na realizację projektów wyłonionych do realizacji w ramach konkursów dostępna jest kwota 18 292 750,00 zł.</p> <p>W roku 2008 zakontraktowano 11 131 463,76 zł.</p>
	<p>b) niematerialne Przygotowanie dokumentu planistycznego pn. <i>Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 rok</i>, w partnerstwie z 17 instytucjami działającymi w obszarze rynku pracy, który został przyjęty przez Zarząd Województwa Śląskiego Uchwałą Nr 593/149/III/2008 z dnia 1 kwietnia 2008 r.</p>	<p>Zgodnie z zapisem art.3 ust.4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2004 roku Nr 99, poz.1001 z późn. zm), wraz z uwzględnieniem zapisów Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2008 rok.</p>	

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	W ramach realizacji projektu „Program monitorowania regionalnego rynku pracy” przeprowadzona została kampania promocyjna w TV i na antenie radiowej. Ponadto 22 grudnia 2008 roku odbyła się konferencja „Deficyty informacji o rynku pracy - koncepcja programu monitorowania regionalnego rynku pracy” z udziałem przedstawicieli instytucji związanych z rynkiem pracy naszego województwa	Projekt systemowy pod nazwą „Program monitorowania regionalnego rynku pracy” w ramach Poddziałania 6.1.2, Działania 6.1, Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Wniosek o dofinansowanie projektu (nr WND-POKL.06.01.02-24-035/08) został zatwierdzony do realizacji uchwałą Zarządu Województwa w dniu 30 września 2008 roku.	28 357,73 zł – Budżet Województwa Śląskiego. 160 693,77 zł – Europejski Fundusz Społeczny.
1.1 Poprawa jakości i dostępności szkolnictwa oraz jego dostosowanie do aktualnych i prognozowanych potrzeb rynku pracy.	a) materialne Wspieranie tworzenia nowych i rozbudowa istniejących ośrodków akademickich: –zwiększenie i wzmocnienie potencjału innowacyjnego regionu oraz podnoszenie stanu technicznego placówek edukacyjnych na wszystkich poziomach kształcenia, –udzielenie dotacji Uniwersytetowi Śląskiemu na działalność bieżącą uczelni związaną z zakupem wyposażenia służącego do prowadzenia zajęć dydaktycznych w budynku Centrum Dydaktyczno-Naukowego Neofilologii w Sosnowcu, –udzielenie dotacji Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie na działalność bieżącą związaną z zakupem wyposażenia dla Akademickiego	Działania doraźne.	1 500 000 zł. – Budżet Województwa Śląskiego. 3 000 000 zł. –

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	Centrum Sportu – wielodyscyplinarnej oraz w celu umożliwienia realizacji zadania: Budowa siedziby Wydziału Nauk Społecznych Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.	Działania doraźne.	Budżet Województwa Śląskiego.
	<p>Podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadr oświatowych w celu polepszenia jakości pracy szkół i placówek oświatowych oraz zwiększenie mobilności kadr oświatowych na rynku pracy – działalność placówek doskonalenia nauczycieli, prowadzonych przez Województwo Śląskie.</p> <p>Priorytetem regionalnych ośrodków doskonalenia nauczycieli jest szeroko rozumiane wsparcie nauczycieli i pracowników oświaty, tak by mogli stale podnosić swoje kwalifikacje i kompetencje zawodowe, a tym samym skutecznie odpowiadać na wyzwania współczesności w zakresie nauczania i wychowywania młodego pokolenia.</p> <p>Realizują to poprzez działalność analityczną (prace diagnostyczno-ewaluacyjne), popularyzatorską (upowszechnianie informacji pedagogicznej i psychologicznej), szkoleniową (organizowanie seminariów, konferencji, konsultacji zespołowych i indywidualnych, kursów doskonalących oraz wspieranie rad pedagogicznych), wydawniczą oraz poprzez informację naukową.</p>	Działania wynikające ze statutowej działalności placówek doskonalenia nauczycieli.	Zadania realizowane ze środków zaplanowanych w planach finansowych placówek.
	<p>Zwiększenie dostępności oferty edukacyjnej oraz uelastycznienie i powiązanie kierunków kształcenia na poziomie średnim i wyższym z potrzebami gospodarki regionu:</p> <p>- wzbogacenie oferty Szkół Policealnych Województwa Śląskiego poprzez uruchomienie w 2008r. nowych kierunków kształcenia: w zawodzie technik masażysta (Szkoła Policealna Województwa Śląskiego w Zawierciu) oraz w zawodzie opiekun medyczny (Szkoła Policealna Województwa Śląskiego w Zawierciu oraz Regionalnym Centrum Kształcenia</p>	Działania doraźne.	Zadania realizowane ze środków zaplanowanych w planach finansowych placówek.

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	<p>Ustawicznego w Sosnowcu).</p> <p>Kształtowanie postaw prospołecznych i budowanie poczucia tożsamości regionalnej, przygotowania i realizacji nowatorskich programów nauczania. Ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań w dziedzinie edukacji publicznej w 2008 roku.</p> <p>Celem konkursu było wyłonienie i wsparcie projektów na realizację zadań publicznych, które mogą być realizowane w szczególności poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizowanie lub uczestnictwo w olimpiadach i konkursach tematycznych, festiwalach, przeglądach, wystawach, warsztatach konferencjach, seminariach, szkoleniach oraz innych imprezach, których organizacja może mieć podstawowe znaczenie dla wspomagania rozwoju i uzdolnień dzieci i młodzieży, – tworzenie programów edukacyjnych, – wydawanie niskonakładowych, niekomercyjnych publikacji i periodyków, książek, czasopism także z wykorzystaniem innych technik zapisu niż druk, druków ulotnych, nagrań fonograficznych i audiowizualnych, – organizację sesji, sympozjów i konferencji naukowych. 	<p>Uchwała Nr III/17/13/20007 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie przyjęcia Programu współpracy Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2008.</p>	<p>190 000 zł. – Budżet Województwa Śląskiego – środki zaplanowane w planie finansowym Wydziału Edukacji i Nauki</p>
	<p>Organizacja Szczytu Młodzieży Regionalnego Trójkąta Weimarskiego, który w 2008 roku miał miejsce we Francji w regionie Nord-Pas de Calais.</p>	<p>Uchwała Nr III/17/13/20007 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie przyjęcia Programu współpracy Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2008.</p>	<p>30 000 zł. – Budżet Województwa Śląskiego – środki zaplanowane w planie finansowym Wydziału Edukacji i Nauki.</p>

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	Prowadzenie konkursu w ramach Priorytetu VIII Infrastruktura edukacyjna Działanie 8.2. Infrastruktura placówek oświaty (nabór trwał od 4 kwietnia do 4 czerwca 2008 r.).	RPO WSL 2007-2013, harmonogram konkursów RPO WSL.	Wielkość środków przewidziana, do alokacji w ramach konkursu wynosi 14 700 000 euro.
	Realizacja projektu kluczowego „Wydział Nauk Społecznych – rozbudowa bazy naukowo-dydaktycznej Akademii im. J. Długosza w perspektywie powołania Uniwersytetu Częstochowskiego” w ramach Priorytetu VIII. Infrastruktura edukacyjna, Poddziałanie 8.1 Infrastruktura szkolnictwa wyższego (nabór od 6 sierpnia 2008 r. do 31 grudnia 2010 r.).	Indykacyjny wykaz indywidualnych projektów kluczowych RPO WSL 2007-2013.	Planowany max. poziom dofinansowania z RPO WSL na projekt wynosi 10,00 mln euro.
	Realizacja projektu kluczowego „Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka” w ramach Priorytetu VI. Zrównoważony rozwój miast, Działania 6.1. Wzmacnianie regionalnych ośrodków wzrostu (nabór trwał od 11 kwietnia do 12 maja 2008 r.).	Indykacyjny wykaz indywidualnych projektów kluczowych RPO WSL 2007-2013.	Planowany max. poziom dofinansowania z RPO WSL na projekt wynosi 15,00 mln euro.
	<p>b). niematerialne</p> <p>Przeprowadzono aktualizację porozumień z uczelniami wyższymi w sprawie opieki naukowo-dydaktycznej nad zakładami kształcenia nauczycieli:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aneks nr 2 do porozumienia nr 68/EN/2007 zawartego dnia 12 lipca 2007 r. pomiędzy Województwem Śląskim, a Dolnośląską Szkołą Wyższą we Wrocławiu w sprawie opieki naukowo dydaktycznej nad Kolegium Nauczycielskim w Gliwicach. 2. Porozumienie nr 131/EN/2008 z dnia 28 października 2008 r. pomiędzy 		

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	<p>Województwem Śląskim a Uniwersytetem Wrocławskim we Wrocławiu w sprawie opieki naukowo-dydaktycznej nad Centrum Języków Europejskich – Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych w Częstochowie.</p> <p>3. Aneks nr 3 do porozumienia nr 2/2004 zawartego dnia 2 września 2004 r. pomiędzy Województwem Śląskim, a Akademią Muzyczną w Katowicach w sprawie opieki naukowo-dydaktycznej nad Kolegium Nauczycielskim w Bytomiu.</p> <p>4. Aneks nr 2 do porozumienia nr 20/EN/2006 zawartego 12 kwietnia 2006 r. pomiędzy Województwem Śląskim a Uniwersytetem im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w sprawie opieki naukowo-dydaktycznej nad Kolegium Nauczycielskim w Bytomiu.</p>		
	<p>Wojewódzki Urząd Pracy prowadzi rejestr instytucji szkoleniowych na podstawie art. 20 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2004 r., Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 października 2004 r. w sprawie rejestru instytucji szkoleniowych (Dz. U. z 2004 r. Nr 236, poz. 2365).</p> <p>Wojewódzki Urząd Pracy potwierdza dokonanie wpisu do rejestru instytucji szkoleniowych i wydaje zaświadczenie o wpisie do rejestru. Wpis do rejestru jest bezpłatny.</p> <p>Wpis w 2008 r. uzyskało 280 instytucji szkoleniowych. Wpisy za lata 2004-2007 zaktualizowało 368 instytucji szkoleniowych.</p> <p>W 2008 roku szczegółowa statystyka w ramach prowadzenia Rejestru Instytucji Szkoleniowych w WUP, przedstawia się następująco:</p> <p>– wydano zaświadczenia o wpisie do RIS na 2008 rok 280 instytucjom</p>	Działania doraźne.	

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	<p>szkoleniowym,</p> <ul style="list-style-type: none"> – wystawiono 178 pism w sprawie poprawy wniosku do RIS, 368 instytucji szkoleniowych zaktualizowało na 2008 rok wpisy do RIS za lata 2004-2007, – wystosowano 95 pism w sprawie poprawy wniosku aktualizacyjnego do RIS, – wykreślono z RIS 190 instytucji szkoleniowych, – wystawiono 19 zaświadczeń o wpisie do RIS z aktualną datą, – wystosowano 11 innych pism dotyczących RIS, – udzielono instytucjom szkoleniowym 1776 wyjaśnień telefonicznie i osobiście w sprawie wpisu i aktualizacji wpisu do RIS. 		
<p>1.2 Rozszerzenie skali i zasięgu przekwalifikowań zawodowych i kształcenia ustawicznego</p>	<p>a) materialne Ogłoszenie konkursu otwartego w ramach: Poddziałania 6.1.1 "Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy"; Ocena merytoryczna i formalna wniosków, wyłonienie projektów do realizacji (pilotaż 2007 r.) podpisanie 9 umów. W roku 2008 objęto wsparciem 170 osób, w tym 98 kobiet.</p>	<p>Decyzja 28 września 2007 r. Komisji Europejskiej w sprawie przyjęcia PO KL do realizacji. Porozumienie pomiędzy IPII (WUP Katowice), a IP (Urząd Marszałkowski) z dnia 24 września 2007 r. na realizację Działania 6.1 PO KL (nr 1/2007). Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Opis systemu zarządzania i kontroli WUP Katowice. Plan Działań 2008 dla Priorytetu VI, Dokumentacja konkursowa dla</p>	<p>Na realizację projektów wyłonionych do realizacji w ramach konkursu 6.1.1. dostępna była kwota 28 500 000,00 zł. (z pilotażem 32 500 000 zł). W roku 2008</p>

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
		Poddziałania 6.1.1. PO KL.	zakontraktowano 7 974 081,44 zł.
	Ogłoszenie konkursu otwartego w ramach: Poddziałania 8.1.2 "Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie". Ocena wniosków. Wskaźniki są planowane do osiągnięcia w 2009 r.	Decyzja 28 września 2007 r. Komisji Europejskiej w sprawie przyjęcia PO KL do realizacji. Porozumienie pomiędzy IP II (WUP Katowice), a IP (Urząd Marszałkowski) z dnia 24 września 2007 r. na realizację Działania 8.1 PO KL (nr 4/2007). Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Opis systemu zarządzania i kontroli WUP Katowice. Plan Działań 2008 dla Priorytetu VIII, Dokumentacja konkursowa dla Poddziałania 8.1.2. PO KL.	Na realizację projektów wyłonionych do realizacji w ramach konkursu 8.1.2. dostępna była kwota 31 500 000,00 zł. W roku 2008 nie zakontraktowano żadnych środków.
	Ogłoszenie naboru w ramach: Poddziałania 6.1.3 "Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych". Ocena wniosków systemowych PUP oraz ich realizacja. W roku 2008 objęto wsparciem 23 444 osób bezrobotnych, w tym 14 896 kobiet.	Decyzja 28 września 2007 r. Komisji Europejskiej w sprawie przyjęcia PO KL do realizacji. Porozumienie pomiędzy IP II (WUP Katowice), a IP (Urząd Marszałkowski) z dnia 24 września 2007 r. na realizację Działania 6.1 PO KL (nr 1/2007). Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Opis systemu zarządzania i kontroli	Wartość projektów systemowych realizowanych w roku 2008 wynosiła 113 518 936,76 zł.

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
		WUP Katowice. Plan Działań 2008 dla Priorytetu VI, Dokumentacja naboru dla Poddziałania 6.1.3 PO KL.	
1.3 Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze i wzmocnienie środowisk twórczych	a) materialne Refinansowanie części kosztów realizacji projektów zgłoszonych do Konkursu Przedsięwzięć Odnowy Wsi przyjęto do realizacji 126 projektów, w tym dofinansowanie otrzymały zakupy strojów regionalnych oraz instrumentów muzycznych.	Program Odnowy Wsi Województwa Śląskiego na lata 2006-2010.	Budżet Województwa Śląskiego 2 100 000 zł.
	Przeprowadzenie konkursu w ramach Priorytetu IV Kultura Działanie 4.3 Promocja kultury (nabór trwał od 4 marca do 5 maja 2008 r.).	RPO WSL 2007-2013, harmonogram konkursów RPO WSL.	Wielkość środków przewidziana, do alokacji w ramach konkursu wynosi 2 000 000 euro.
	Przeprowadzenie konkursu w ramach Priorytetu IV Kultura Działanie 4.1 Infrastruktura kultury (od 4 lipca do 4 września 2008 r.).	RPO WSL 2007-2013, harmonogram konkursów RPO WSL.	Wielkość środków przewidziana, do alokacji w ramach konkursu wynosi 10 000 000 euro.
	Przeprowadzenie konkursu w ramach Priorytetu IV Kultura Działanie 4.2 System informacji kulturalnej (nabór trwał od 5 grudnia 2008 r. do 5 lutego 2009 r.).	RPO WSL 2007-2013, harmonogram konkursów RPO WSL.	Wielkość środków przewidziana, do alokacji w ramach konkursu wynosi 5 000 000 euro.

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	Realizacja projektu kluczowego „Kompleksowa restauracja zabudowań klasztoru Ojców Paulinów na Jasnej Górze”, w ramach Priorytetu IV Kultura, Działanie 4.1 Infrastruktura kultury (nabór trwał od 21 sierpnia 2008 r. do 26 września 2008 r.).	Indykatorywny wykaz indywidualnych projektów kluczowych RPO WSL 2007-2013.	Planowany max poziom dofinansowania z RPO WSL na projekt wynosi 10,00 mln euro.
	Realizacja programów subregionalnych – nabór wniosków o dofinansowanie projektów Programu Rozwoju Subregionów Centralnego, Południowego, Północnego i Zachodniego w ramach Priorytetu IV. Kultura, Działanie 4.1. Infrastruktura kultury (nabór od 23 maja 2008r. do 31 grudnia 2009 r.).	RPO WSL 2007-2013, Programy Rozwoju Subregionu.	
1.4 Upowszechnienie wśród społeczeństwa aktywnego stylu życia.	a) materialne Dofinansowanie budowy placów zabaw, budowy i remonty boisk wiejskich.	Program Odnowy Wsi Województwa Śląskiego na lata 2006-2010.	Budżet Województwa Śląskiego 2 100 000 zł.
	Prowadzenie otwartych konkursów ofert z zakresu kultury fizycznej i sportu dzieci i młodzieży, a także na zadania z bezpieczeństwa publicznego – zapewnienie bezpieczeństwa osobom przebywającym w górach i nad wodą.	Dotacje celowe.	6.706.463,14 sprawozdanie z wykonania budżetu za rok 2008.

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	Realizacja konkursu w ramach Priorytetu IX Zdrowie i rekreacja Działanie 9.3 Lokalna infrastruktura sportowa (nabór trwał od 5 grudnia 2008 r. do 5 lutego 2009 r.).	RPO WSL 2007-2013, harmonogram konkursów RPO WSL. Wszystkie działania są zgodnie z zapisami Strategii rozwoju kultury w Województwie Śląskim na lata 2006-2020. Podstawą prawną wszystkich działań jest Ustawa o samorządzie województwa oraz ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.	Wielkość środków przewidziana, do alokacji w ramach konkursu wynosi 20 000 000 euro.
	Województwo Śląskie jest organizatorem działalności 19 instytucji kultury. Wsparcie finansowe pozwoliło na realizację szeregu inwestycji, zakupów inwestycyjnych oraz remontów – zgodnie z załącznikiem.		100 276 742,75 zł
	Przyznano 40 stypendiów w dziedzinie kultury.	Uchwała Nr I/49/13/2002 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 15 kwietnia 2002 r.	400 000zł
	Prowadzono otwarte konkursy ofert: – w dziedzinie kultury (367 dotacji), – w dziedzinie ochrony dziedzictwa kulturowego (25 dotacji).	Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	3 510 294,75 zł 299 068,49 zł
	Przyznano Nagrody Marszałka w dziedzinie: – artystyczna (3 osoby), – za upowszechnianie kultury (3 osoby), – dla młodych twórców (3 osoby), – nagroda im. Karola Miarki, – Wydarzenie Muzealne Roku (4 kategorie),	Uchwała Nr 364/347/II/2006 r. Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 7 marca 2006 r.	15 000 zł 15 000 zł 12 000 zł 15 000 zł 19 500 zł 3 000 zł

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	– Złota Maską (1 nagroda).		
	Ponadto przyznano trzy Nagrody Marszałka: – Ogólnopolski Festiwal Sztuki Reżyserskiej „Interpretacje”, – Międzynarodowy Konkurs Kompozytorów „Musica Sacra”, – Praca Roku Związku polskich Artystów Plastyków.	Uchwała Nr 364/347/II/2006r. Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 7 marca 2006 r.	10 000 zł 3 463,10 zł 6 000 zł
	b) niematerialne Opracowano Program współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2008 uchwalony przez Sejmik Województwa Śląskiego.	Ustawa z dnia 24.04.2003 r. o pożytku publicznym i o wolontariacie	
1.5 Zintegrowanie systemu pomocy społecznej, aktywna polityka społeczna	a) materialne Przeprowadzenie szkolenia dla kadry zarządzającej całodobowymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi. Liczba osób przeszkolonych: 63.	Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020.	18 925,00 zł. – Budżet Województwa Śląskiego.
	Prowadzenie szkoleń i doradztwa dla kadr pomocy i integracji społecznej: – liczba osób objętych wsparciem: 1642, – liczba osób przeszkolonych: 1 534, – liczba osób objętych doradztwem: 214, – liczba godzin szkoleniowych: 2 520, – liczba godzin doradczych: 477,25, – liczba instytucji objętych wsparciem: 299.	Projekt systemowy Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego pn. „Kształcenie i doradztwo dla kadr pomocy i integracji społecznej województwa śląskiego” realizowany w 2008 roku w ramach Poddziałania 7.1.3. „Podnoszenie kwalifikacji kadr	Finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego (PO KL 2007-2013): 2 533 948,40 zł.

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
		pomocy i integracji społecznej - projekty systemowe”, Działania 7.1. „Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji”, Priorytetu VII „Promocja integracji społecznej” PO KL 2007-2013; „Zasady przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”.	
	Zlecenie zadań publicznych samorządu województwa organizacjom pozarządowym: 1) Otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Województwa Śląskiego w dziedzinie polityki społecznej w 2008 roku. – liczba dotowanych zadań: 48.	Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020; Program współpracy Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi w roku 2008; Program operacyjny na lata 2008-2013 „Warunki i jakość życia dzieci i młodzieży w województwie śląskim – szanse i zagrożenia”; Wojewódzki program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu	995 746,29 zł – Budżet Województwa Śląskiego.

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
		społecznemu na lata 2008-2010.	
	Zlecenie zadań publicznych samorządu województwa organizacjom pozarządowym w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Województwa Śląskiego w dziedzinie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w 2008 roku – przeciwdziałanie problemom alkoholowym (Liczba dotowanych zadań: 21.)	Wojewódzki program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na lata 2006-2010.	331 850,00 zł – Budżet Województwa Śląskiego.
	Zlecenie zadań publicznych samorządu województwa organizacjom pozarządowym w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Województwa Śląskiego w dziedzinie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w 2008 roku – przeciwdziałanie narkomanii (Liczba dotowanych zadań: 12).	Wojewódzki program przeciwdziałania narkomanii na lata 2008-2010.	150 000,00 zł – Budżet Województwa Śląskiego.
	Wzmocnienie lokalnych systemów wsparcia dziecka i rodziny z terenu województwa śląskiego: 1) Tworzenie gminnych świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży. – liczba utworzonych placówek: 7. 2) Wzmacnianie gminnych świetlic ,i klubów dla dzieci i młodzieży. – liczba wzmocnionych placówek: 19.	Wojewódzki program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na lata 2006-2010. Program operacyjny na lata 2008-2013 „Warunki i jakość życia dzieci i młodzieży w województwie śląskim – szanse i zagrożenia”.	118 827,33 zł – Budżet Województwa Śląskiego. 373 052,84 zł – Budżet Województwa Śląskiego.
	Szkolenie dla organizacji społecznych poświęcone sporządzaniu sprawozdań z realizacji zadań dofinansowanych z budżetu Województwa Śląskiego w 2008 roku, w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych Województwa Śląskiego oraz konkursów dla gmin województwa śląskiego.	Działania doraźne związane z w/w konkursami.	1 822,00 zł – Budżet Województwa Śląskiego.

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób przeszkolonych: 89, – liczba godzin szkoleniowych: 8. 		
	b) niematerialne Opracowanie programu operacyjnego na lata 2008-2013 „Warunki i jakość życia dzieci i młodzieży w województwie śląskim – szanse i zagrożenia”.	Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020.	1 024,22 zł – Budżet Województwa Śląskiego.
	Przygotowanie projektu badawczego na temat „Warunki życia dzieci i młodzieży w województwie śląskim – szanse i zagrożenia w zakresie wychowania i dostępu do edukacji”.	Program operacyjny na lata 2008-2013 „Warunki i jakość życia dzieci i młodzieży w województwie śląskim – szanse i zagrożenia”.	5 400,00 zł – Budżet Województwa Śląskiego.
1.6 Poprawa stanu zdrowia mieszkańców regionu oraz zapewnienie powszechności dostępu do świadczeń zdrowotnych	a) materialne Realizacja konkursu w ramach Priorytetu IX Zdrowie i rekreacja Działanie 9.2. Infrastruktura leczenia otwartego (nabór trwał od 4 marca do 5 maja 2008 r.).	RPO WSL 2007-2013, harmonogram konkursów RPO WSL.	Wielkość środków przewidziana, do alokacji w ramach konkursu wynosi 12 300 000 euro.
	Rozwój i modernizacja bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej usług terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych poprzez realizację konkursu w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, dla których Województwo Śląskie jest organem założycielskim i które są zakładami leczenia odwykowego lub mają w swojej strukturze takie zakłady – 2 edycje (liczba dotowanych zadań: 12, liczba dofinansowanych zakładów: 6)	Wojewódzki program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na lata 2006-2010.	996 964,95 zł – Budżet Województwa Śląskiego.
	Rozwój i modernizacja bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej usług terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych poprzez realizację konkursu dla samodzielnych publicznych zakładów	Wojewódzki program przeciwdziałania narkomanii na lata 2008-2010.	423 671,38 zł – Budżet Województwa

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	opieki zdrowotnej, dla których Województwo Śląskie jest organem założycielskim, realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii – 2 edycje (liczba dotowanych zadań: 9, liczba dofinansowanych zakładów: 5)		Śląskiego.
	Realizacja zadań wynikających z „Wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na lata 2006-2010” przez Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Zakład Opiekuńczo-Leczniczy z siedzibą w Gorzycach.	Wojewódzki program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na lata 2006-2010.	53 043,44 zł – Budżet Województwa Śląskiego.

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	<p>Przyznanie dotacji celowych na realizację programów zdrowotnych w 2008 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Szpital Chorób Płuc w Orzeszu – kwota dotacji 22.000,00zł na realizację „Programu profilaktyki nowotworów złośliwych narządów oddechowych klatki piersiowej”. – Specjalistyczny Zespół Chorób Płuc i Gruźlicy w Bystrej kwota dotacji- 21.960,00zł. na realizację „Programu profilaktyki nowotworów złośliwych narządów oddechowych klatki piersiowej”. – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Pulmonologii w Tarnowskich Górach kwota dotacji 21.040,00zł na realizację „Programu profilaktyki nowotworów złośliwych narządów oddechowych klatki piersiowej”. – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Myszkowie- kwota dotacji - 46.500,00zł na realizację programu zdrowotnego pod nazwą „Program profilaktyki chorób układu krążenia ze szczególnym uwzględnieniem udaru mózgu” oraz programu „Postrzeganie osoby starszej w społeczeństwie oraz choroby związane ze starzeniem się społeczeństwa”. – Obwód Lecznictwa Kolejowego SP ZOZ w Katowicach kwota dotacji 21.500,00zł na realizację programu zdrowotnego pod nazwą „Postrzeganie osoby starszej w społeczeństwie oraz choroby związane ze starzeniem się społeczeństwa”. – NZOZ Centrum Medyczne „MEDAN” w Knurowie kwota dotacji 22.500,00zł na realizację programu zdrowotnego pod nazwą „Program profilaktyki chorób układu krążenia ze szczególnym uwzględnieniem udaru mózgu”. – Przychodnia Lekarska „Południe” Sp. z o.o. w Częstochowie kwota dotacji 42.560,10zł na realizację programu zdrowotnego pod nazwą „Program profilaktyki chorób układu krążenia ze szczególnym uwzględnieniem udaru mózgu” oraz programu pod nazwą „Postrzeganie osoby starszej w społeczeństwie oraz choroby związane ze starzeniem się społeczeństwa”. – Szpital Psychiatryczny w Toszku kwota dotacji 7 200 00zł na realizację 		114

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	<p>Przyznanie dotacji celowej na realizację zadań w ramach Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV na lata 2007-2011 na terenie województwa śląskiego w roku 2008:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stowarzyszenie Czasu Wolnego Dzieci i Młodzieży w Katowicach kwota dotacji 4.595,51zł. na realizację zadań w ramach Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV na lata 2007-2011 na terenie województwa śląskiego w roku 2008. - Polskie Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej Oddział terenowy w Katowicach kwota dotacji - 10.000,00zł na realizację zadań w ramach Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV na lata 2007-2011 na terenie województwa śląskiego w roku 2008. - Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” w Katowicach kwota dotacji 24.172,20zł. na realizację zadań w ramach Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV na lata 2007-2011 na terenie województwa śląskiego w roku 2008. - Górnośląskie Stowarzyszenie „Wspólnota” w Chorzowie kwota dotacji- 25.000,00zł na realizację zadań w ramach Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV na lata 2007-2011 na terenie województwa śląskiego w roku 2008. - „Caritas” Archidiecezji Częstochowskiej w Częstochowie kwota dotacji 3.500,00zł na realizację zadań w ramach Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV na lata 2007-2011 na terenie województwa śląskiego w roku 2008. - Stowarzyszenie „MANKO” w Krakowie- planowana kwota dotacji - 18.700,00zł. wykonanie - 18.700,00zł na realizację zadań w ramach 	Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV na lata 2007-2011	

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	<p>Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV na lata 2007-2011 na terenie województwa śląskiego w roku 2008.</p> <p>– Centrum Onkologii-Instytut im. M.Skłodowskiej-Curie w Gliwicach kwota dotacji 24.121,73zł. na organizację konferencji w ramach „Gliwickich Spotkań Naukowych 2008”.</p>		
<p>1.7 Poprawa warunków mieszkalnych</p>	-	-	-
<p>1.8 Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie dezorganizacji i patologii społecznej</p>	<p>a) materialne Zlecenie zadań publicznych samorządu województwa organizacjom pozarządowym:</p> <p>1) Wymienione w punkcie 1.5(a) projekty realizowane przez organizacje pozarządowe w ramach otwartych konkursów ofert na zadania publiczne samorządu województwa oraz projekty realizowane przez gminy mieszczą się w szeroko pojętym obszarze działań na rzecz bezpieczeństwa publicznego.</p> <p>Doskonalenie zawodowe dla różnych grup zawodowych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – liczba przeprowadzonych cykli szkoleń: 5, – liczba uczestników szkoleń: 332, – liczba konferencji zorganizowanych lub współorganizowanych: 4, – liczba uczestników konferencji: 719. 	<p>Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020 oraz programy ujęte w punkcie 1.5 (a)</p> <p>Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020.</p> <p>Wojewódzki program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na lata 2006-2010.</p> <p>Wojewódzki program przeciwdziałania</p>	<p>Budżet Województwa Śląskiego – ujęto w punkcie 1.5 (a)</p> <p>166 535,26 zł – Budżet Województwa Śląskiego.</p> <p>14 250,00 zł – Budżet Państwa.</p>

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
		narkomanii na lata 2008-2010.	
	b) niematerialne Opracowanie Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2008-2010.	Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020.	
	Badanie i monitorowanie problemów uzależnień w województwie śląskim: 1) Badania na temat używania substancji psychoaktywnych (narkotyków, alkoholu, tytoniu) przeprowadzone wśród mieszkańców województwa śląskiego pn. Substancje psychoaktywne – postawy i zachowania.	Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020. Wojewódzki program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na lata 2006-2010. Wojewódzki program przeciwdziałania narkomanii na lata 2008-2010.	34 160,00 zł – Budżet Województwa Śląskiego.
	Badanie i monitorowanie problemów uzależnień w województwie śląskim: 2) Raport pod tytułem „Problem narkotyków i narkomanii w województwie śląskim. Analiza danych za lata 2000-2006” zawierający wnioski dotyczące rozpowszechnienia narkomanii, jak również charakterystyki problemów związanych z używaniem narkotyków. Raport zawiera także rekomendacje odnoszące się do wyboru priorytetów i wypracowania strategii zapobiegawczej.	Wojewódzki program przeciwdziałania narkomanii na lata 2008-2010.	11 600,00 zł – Budżet Województwa Śląskiego.
	Badanie i monitorowanie problemów uzależnień w województwie śląskim: 3) Raport pn. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych na obszarze województwa śląskiego w 2007 roku.	Wojewódzki program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na lata 2006-2010.	2 000,00 zł – Budżet Województwa Śląskiego.

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
2. Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki	a) materialne Ogłoszenie dwóch konkursów otwartych w ramach Poddziałania 8.1.3 PO KL „Wzmocnienie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności”, Ocena i wybór projektów. Podpisanie 2 umów. Wskaźniki są planowane do osiągnięcia w 2009 r.	Decyzja 28 września 2007 r. Komisji Europejskiej w sprawie przyjęcia PO KL do realizacji. Porozumienie pomiędzy IPII (WUP Katowice), a IP (Urząd Marszałkowski) z dnia 24 września 2007 r. na realizację Działania 8.1 PO KL (nr 4/2007). Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Opis systemu zarządzania i kontroli WUP Katowice. Plan Działań 2008 dla Priorytetu VIII, Dokumentacja konkursowa dla Poddziałania 8.1.3. PO KL.	Na realizację projektów wyłonionych do realizacji w ramach konkursów 8.1.3. dostępna była kwota 3 125 500 zł. W roku 2008 zakontraktowano 1 445 236,52 zł.
2.1 Tworzenie warunków do rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw	a) materialne Realizacja konkursu w ramach Priorytetu I Badanie i rozwój technologiczny (B+R), innowacje i przedsiębiorczość Poddziałanie 1.2.1 Mikroprzedsiębiorstwa (nabór trwał od 6 czerwca do 5 sierpnia 2008 r.).	RPO WSL 2007-2013, harmonogram konkursów RPO WSL.	Wielkość środków przewidziana, do alokacji w ramach konkursu wynosi 9 000 000 euro.
	Realizacja konkursu w ramach Priorytetu I Badanie i rozwój technologiczny (B+R), innowacje i przedsiębiorczość Poddziałanie 1.2.2 MSP (nabór trwał od 5 września do 5 listopada 2008 r.).	RPO WSL 2007- 2013, harmonogram konkursów RPO WSL.	Wielkość środków przewidziana, do alokacji w ramach konkursu wynosi 18 000 000 euro.
	Realizacja konkursu w ramach Priorytetu I Badanie i rozwój technologiczny (B+R), innowacje i przedsiębiorczość Poddziałanie 1.2.1	RPO WSL 2007-2013, harmonogram konkursów RPO WSL.	Wielkość środków przewidziana, do

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	Mikroprzedsiębiorstwa – konkurs otwarty ogłoszony dnia 28 października 2008 r.		alokacji w ramach konkursu wynosi 1 000 000 euro.
	Realizacja konkursu w ramach Priorytetu I Badanie i rozwój technologiczny (B+R), innowacje i przedsiębiorczość Poddziałanie 1.2.2 MSP – konkurs otwarty ogłoszony dnia 28 października 2008 r.	RPO WSL 2007-2013, harmonogram konkursów RPO WSL.	Wielkość środków przewidziana, do alokacji w ramach konkursu wynosi 2 000 000 euro.
	Ogłoszenie konkursu otwartego w ramach Działania 6.2 „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samo zatrudnienia”. Przeprowadzenie procedury oceny i wyłonienia wniosków do realizacji. Wskaźniki są planowane do osiągnięcia w 2009 r.	Decyzja 28 września 2007 r. Komisji Europejskiej w sprawie przyjęcia PO KL do realizacji. Porozumienie pomiędzy IP II (WUP Katowice), a IP (Urząd Marszałkowski) z dnia 24 września 2007 r. na realizację Działania 6.2 PO KL (nr 2/2007). Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Opis systemu zarządzania i kontroli WUP Katowice. Plan Działań 2008 dla Priorytetu VI, Dokumentacja konkursowa dla Działania 6.2. PO KL.	Na realizację projektów wyłonionych do realizacji w ramach konkursu 6.2. dostępna była kwota 40 000 000,00 zł. W roku 2008 nie zakontraktowano żadnych środków
	Zamknięcie konkursu pilotażowego z 2007 r. oraz ogłoszenie 1 konkursu otwartego w ramach Poddziałania 8.1.1 PO KL – „Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw”. Przeprowadzenie procedury, wyłonienie najlepszych projektów, podpisanie	Decyzja 28 września 2007 r. Komisji Europejskiej w sprawie przyjęcia PO KL do realizacji. Porozumienie pomiędzy IPII (WUP	Na realizację projektów wyłonionych w ramach konkursów

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	10 umów. W roku 2008 objęto wsparciem 231 osób, w tym 144 kobiet.	Katowice), a IP (Urząd Marszałkowski) z dnia 24 września 2007 r. na realizację Działania 8.1 PO KL (nr 4/2007). Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Opis systemu zarządzania i kontroli WUP Katowice. Plan Działań 2008 dla Priorytetu VIII, Dokumentacja konkursowa dla Poddziałania 8.1.1. PO KL.	(pilotaż oraz z roku 2008) dostępna była kwota 89 250 000 zł. W roku 2008 zakontraktowano 8 095 162,07 zł.
	Spotkania grupowe i zajęcia aktywizacyjne prowadzone przez Wojewódzki Urząd Pracy dla osób zainteresowanych podjęciem działalności gospodarczej: – w 2008 r. zorganizowano i przeprowadzono 103 edycje spotkań grupowych dotyczących prawnych i ekonomicznych aspektów prowadzenia działalności gospodarczej dla osób zainteresowanych samozatrudnieniem. W spotkaniach tego typu uczestniczyło - 1207 osób. – w 2008r. zorganizowano i przeprowadzono 61 edycji zajęć aktywizacyjnych w zakresie samozatrudnienia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy zainteresowanych rozpoczęciem działalności gospodarczej. W spotkaniach tego typu uczestniczyło - 929 osób.	Działania doraźne.	
	Realizacja instrumentu „Linia pożyczek dla MŚP”. W jego ramach w 2008 roku umorzono 70 pożyczek o łącznej wartości 9 mln zł.	„Program łagodzenia w regionie śląskim skutków restrukturyzacji zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego”.	W 2008r. – 0 zł. Program realizowany od

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
			2004 roku. Łącznie na realizację tego instrumentu przeznaczono blisko 45 mln zł. (z pożyczki zaciągniętej przez rząd RP w Banku Rozwoju Rady Europy).
	Realizacja instrumentu Regionalny Fundusz Pożyczkowy dla Małych Przedsiębiorców i Bezrobotnych. W jego ramach w 2008 roku udzielono 90 pożyczek o łącznej wartości 7.550.702 zł.	Kontrakt dla Województwa Śląskiego za rok 2004.	Instrument realizowany od IV kwartału 2004 r. Finansowany jest ze środków: Samorządu Województwa Śląskiego – 100 tys. zł., budżet państwa 2 mln zł. (w ramach Kontraktu), wkład własny Funduszu Górnośląskiego 2,0

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	<p>a) niematerialne Podejmowanie działań promujących przedsiębiorczość i przedsiębiorstwa: organizacja poziomu regionalnego konkursu „Europejskie Nagrody Przedsiębiorczości” – efektem było nominowanie do udziału na poziomie krajowym 2 zwycięzców regionalnych w następujących kategoriach: – „Nagroda za rozwój przedsiębiorstw”, – „Nagroda za promocję przedsiębiorczości”. Jeden z laureatów został wyróżniony na szczeblu krajowym.</p>	Działanie wynikające z bieżącej działalności.	mln zł. i Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości 2,1 mln. zł.
2.2 Wspieranie sektora B+R i wdrożeń nowych technologii	-	-	-
2.3 Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu	<p>a) materialne Przygotowanie wydawnictwa promocyjnego i reklamy w mediach; udział w branżowych targach krajowych i zagranicznych; obsługa wizyt w regionie potencjalnych inwestorów; organizacja konferencji i szkoleń; aktualizacja strony internetowej; „Strategia komunikacji marketingowej w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej i gospodarczej województwa śląskiego” .</p> <p>Przeprowadzenie konkursu w ramach Priorytetu I Badanie i rozwój technologiczny (B+R), innowacje i przedsiębiorczość Poddziałanie 1.1.2</p>	<p>Działanie bieżące.</p> <p>RPO WSL 2007-2013, harmonogram konkursów RPO WSL.</p>	<p>Budżet wydziału.</p> <p>245 143,31 zł – Kwota poniesiona na działania za 2008 r.</p> <p>Wielkość środków przewidziana, do</p>

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	Promocja inwestycyjna (nabór trwał od 4 lipca do 4 września 2008 r.).		alokacji w ramach konkursu wynosi 2 000 000 euro.
	Realizacja Projektu kluczowego: Gospodarcza Brama Śląska – etap I: uruchomienie Zagłębiowskiej Strefy Gospodarczej w ramach Priorytetu I Badanie i rozwój technologiczny (B+R), innowacje i przedsiębiorczość Poddziałanie 1.1.1 Infrastruktura rozwoju gospodarczego (nabór od 30 października 2008 r. do 30 czerwca 2010 r.).	Indykatywny wykaz indywidualnych projektów kluczowych RPO WSL 2007-2013.	Planowany max. poziom dofinansowania z RPO WSL na projekt wynosi 40,00 mln euro.
	b) niematerialne Gromadzenie informacji o terenach inwestycyjnych oraz informacji o regionie w zakresie gospodarki; udział w konferencjach tematycznych; współpraca z Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych SA współpraca z ambasadami RP.		
		-	-
2.4 Modernizacja sektora rolno-spożywczego	a) materialne Przeprowadzenie Kolejnej Edycji Konkursu Piękna Wieś Województwa Śląskiego. Efektem konkursu jest wyłonienie 3 laureatów w kategoriach: „Najpiękniejsza wieś”, „Najpiękniejsza zagroda”, „Najlepsze	Program Odnowy Wsi Województwa Śląskiego na lata 2006-2010.	85 000 zł – Budżet województwa.

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
i rozwijanie działalności pozarolniczej	przedsięwzięcie odnowy wsi”.		
2.5 Zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu	Przeprowadzenie konkursu w ramach Priorytetu III Turystyka Działanie 3.4 Promocja turystyki (nabór trwał od 4 marca do 5 maja 2008 r.).	RPO WSL 2007-2013, harmonogram konkursów RPO WSL.	Wielkość środków przewidziana, do alokacji w ramach konkursu wynosi 10,00 mln euro.
	Realizacja projektu kluczowego Rozwój infrastruktury turystycznej Subregionu Południowego w ramach Priorytetu III. Turystyka, Poddziałanie 3.2.2 Infrastruktura okołoturystyczna/ podmioty publiczne (nabór od 30 lipca 2008 r. do 31 marca 2010 r.).	Indykatorywny wykaz indywidualnych projektów kluczowych RPO WSL 2007-2013.	Planowany max. poziom dofinansowania z RPO WSL na projekt wynosi 40,00 mln euro.
	Realizacja Programów subregionalnych – nabór wniosków o dofinansowanie projektów Programu Rozwoju Subregionów Centralnego, Północnego i Zachodniego w ramach Priorytetu III. Turystyka, Poddziałania 3.2.2. Infrastruktura okołoturystyczna/ podmioty publiczne (nabór od 23 maja 2008 r. do 31 grudnia 2009 r.).	RPO WSL 2007-2013, Programy Rozwoju Subregionu.	
2.6 Wspieranie procesów poprawy efektywności i adaptacji rynkowej tradycyjnych gałęzi przemysłu			

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
3. Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni	Realizacja corocznego konkursu na Najlepszą Przestrzeń Publiczną Województwa Śląskiego. W ramach konkursu przyznawane są trzy nagrody w następujących kategoriach: urbanistyka, architektura, modernizacja;		90 000 zł Budżet Województwa
3.1 Wspieranie rozwoju obszarów metropolitalnych	a) materialne Realizacja projektu kluczowego: Budowa nowoczesnej hali widowiskowo-sportowej PODIUM w ramach Priorytetu VI. Zrównoważony rozwój miast Działanie 6.1. Wzmacnianie regionalnych ośrodków wzrostu (nabór od 20 sierpnia 2008 r. do 28 lutego 2009 r.). Realizacja programów subregionalnych – nabór wniosków o dofinansowanie projektów Programu Rozwoju Subregionu Południowego w ramach Priorytetu VI. Zrównoważony rozwój miast Działanie 6.1. Wzmacnianie regionalnych ośrodków wzrostu (nabór od 23 maja 2008r. do 31 grudnia 2009 r.). Realizacja projektu kluczowego: Wzmocnienie znaczenia Centrum Pielgrzymkowego poprzez modernizację Alei Najświętszej Maryi Panny w Częstochowie w ramach Priorytetu VI. Zrównoważony rozwój miast Działanie 6.1. Wzmacnianie regionalnych ośrodków wzrostu (nabór trwa od 20 sierpnia do 28 listopada 2008 r.).	Indykatoryny wykaz indywidualnych projektów kluczowych RPO WSL 2007-2013. RPO WSL 2007-2013. Programy Rozwoju Subregionu. Indykatoryny wykaz indywidualnych projektów kluczowych RPO WSL 2007-2013.	Planowany max poziom dofinansowania z RPO WSL na projekt wynosi 41,68 mln euro. Planowany max. poziom dofinansowania z RPO WSL na projekt wynosi 10, 00 mln euro.

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
3.2 Zagospodarowanie centrów miast oraz zdegradowanych dzielnic	a) materialne Realizacja projektu kluczowego: Wzmocnienie znaczenia Centrum Pielgrzymkowego poprzez modernizację Alei Najświętszej Maryi Panny w Częstochowie w ramach Priorytetu VI. Zrównoważony rozwój miast Działanie 6.1. Wzmacnianie regionalnych ośrodków wzrostu (nabór trwał od 20 sierpnia do 28 listopada 2008 r.).	Indykatywny wykaz indywidualnych projektów kluczowych RPO WSL 2007-2013.	Planowany max. poziom dofinansowania z RPO WSL na projekt wynosi 10, 00 mln euro.
	Realizacja programów subregionalnych – nabór wniosków o dofinansowanie projektów Programu Rozwoju Subregionów Południowego, Północnego i Zachodniego w ramach Priorytetu VI. Zrównoważony rozwój miast Działanie 6.1. Wzmacnianie regionalnych ośrodków wzrostu (nabór od 23 maja 2008r. do 31 grudnia 2009 r.).	RPO WSL 2007-2013. Programy Rozwoju Subregionu.	
3.3 Rewitalizacja terenów zdegradowanych	a) materialne Rekultywacja hałd, stawów osadowych, terenów zdewastowanych i zdegradowanych.		19.309.600 zł
	Realizacja programów subregionalnych - nabór wniosków o dofinansowanie projektów Programu Rozwoju Subregionów Centralnego, Północnego i Zachodniego w ramach Priorytetu VI. Zrównoważony rozwój miast, Poddziałanie 6.2.1 Rewitalizacja -duże miasta (nabór od 23 maja 2008 r. do 31 grudnia 2009 r.).	RPO WSL 2007-2013. Programy Rozwoju Subregionu.	
	Realizacja programów subregionalnych - nabór wniosków o dofinansowanie projektów Programu Rozwoju Subregionów Południowego, Północnego i Zachodniego w ramach Priorytetu VI. Zrównoważony rozwój miast, Poddziałanie 6.2.2 Rewitalizacja -małe miasta (nabór od 23 maja 2008 r. do 31 grudnia 2009 r.).	RPO WSL 2007-2013. Programy Rozwoju Subregionu	

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
3.4 Kształtowanie ośrodków wiejskich	a) materialne – Refundowanie części kosztów wypasu Owiec na wskazanych polanach górskich oraz budowa infrastruktury pasterskiej. – Promocja Programu – współorganizacja imprez folklorystycznych, konferencji, druk materiałów informacyjnych.	Program Aktywizacji Gospodarczej oraz Zachowania Dziedzictwa Kulturowego Beskidów i Jury Krakowsko-Częstochowskiej OWCA PLUS.	Budżet Województwa 400 000 zł 100 000 zł
3.5 Uporządkowanie i wdrożenie systemu gospodarki odpadami	a) materialne Zbieranie i transport odpadów, usuwanie i unieszkodliwianie odpadów. W zakresie zadań z zakresu gospodarki odpadami i ochroną powierzchni ziemi zakończono 33 zadania inwestycyjne, w tym: – usunięto i unieszkodliwiono odpady zawierające azbest m.in. w gminach: Rajcza (195Mg), Węgierska Górka (183Mg), Jeleśnia (144Mg), Szczyrk (133Mg), Milówka (123Mg), – wybudowano przyzmaczkę kompostownię odpadów roślinnych na terenie Zarządu Zieleni Miejskiej w Rybniku (o wydajności 3.000Mg/a), – wybudowano linię do odwadniania osadów ściekowych wraz z higienizacją osadów o wydajności 2,5m ³ /h – Gmina Zbrostawice, – wybudowano linię technologiczną do przerobu odpadów drzewnych o wydajności 9.600Mg/a – Firma Produkcyjno - Handlowa "TERM-EX" w Myszkowie, – wybudowano instalację do odgazowania istniejącego składowiska odpadów komunalnych w Świętochłowicach, – wybudowano kwaterę składowiska odpadów komunalnych w Świętochłowicach o pojemności 95.000m ³ , – rozbudowano istniejącą kwaterę składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Wojkowicach o pojemności 32.200m ³ , – stworzono gminny punkt zbiórki odpadów niebezpiecznych	Działania wynikające z przyjętych dokumentów z zakresu ochrony środowiska dla województwa śląskiego: Programu ochrony środowiska, Programu Gospodarki odpadami, Programu małej retencji. Ponadto z Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych jak również Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 (Uruchomiono projekty do realizacji w działach: 1. Gospodarka wodno-ściekowa. 2. Gospodarka odpadami . 3. Czyste powietrze i odnawialne źródła energii . 4. Zarządzanie środowiskiem. 5. Dziedzictwo przyrodnicze.). Na nakłady finansowe składają się środki z budżetu centralnego, województwa, powiatu, gminy, funduszy	35 582 100 PLN

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	<p>i wielkogabarytowych w Świętochłowicach o powierzchni 2.400m², – poddano rewitalizacji zespół akwenów przemysłowych Amelung w Chorzowie na powierzchni 3,62ha.</p> <p>Przeprowadzenie konkursu w ramach Priorytetu V Środowisko Działanie 5.4 Zarządzanie środowiskiem (nabór od 12 grudnia 2008 r. do 5 lutego 2009 r.).</p>	<p>ekologicznych, kredytów, funduszy europejskich.</p> <p>RPO WSL 2007-2013, harmonogram konkursów RPO WSL.</p>	<p>Wielkość środków przewidziana, do alokacji w ramach konkursu wynosi 9 000 000 euro.</p>
<p>3.6 Utworzenie systemu kształtowania i wykorzystania zasobów wodnych</p>	<p>a) materialne Realizacja inwestycji związanych z infrastrukturą z zakresu gospodarki wodnej, tj. ujęcia i doprowadzenie wody, stacje uzdatniania zbiorniki i studnie wodne, regulacja i zabudowa rzek. W zakresie zadań z zakresu gospodarki wodnej zakończono realizację 25 zadań, których wynikiem jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykonanie 83,7km sieci wodociągowej, m.in. w gminach: Ciasna (25,8km), Mstów (15,8km), Blachownia (9,1km), Ślemień (9,3 km), Suszec (5,9km), – wybudowanie obwałowań rzeki Wapienica (gmina Czechowice Dziedzice) na długości 2,0km, – wybudowanie stacji uzdatniania wody: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego SA o wydajności 1 200 m³/d, Gmina Ciasna o przepustowości 800m³/d. <p>Realizacja inwestycji związanych z oczyszczaniem ścieków, siecią kanalizacyjną 594 km, oczyszczalniami ścieków (9 oddanych do użytku)</p>	<p>Działania wynikające z przyjętych dokumentów z zakresu ochrony środowiska dla województwa śląskiego: Programu Ochrony Środowiska, Programu Gospodarki Odpadami, Programu Małej Retencji. Ponadto z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych jak również Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 (Uruchomiono projekty do realizacji w działach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gospodarka wodno-ściekowa. 2. Gospodarka odpadami . 3. Czyste powietrze i odnawialne źródła energii . 4. Zarządzanie środowiskiem. 5. Dziedzictwo przyrodnicze.). 	<p>166 038 600 zł</p> <p>908 729 800 zł</p>

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
		Na nakłady finansowe składają się środki z budżetu centralnego, województwa, powiatu, gminy, funduszy ekologicznych, kredytów, funduszy europejskich.	
	Przeprowadzenie konkursu w ramach Priorytetu V Środowisko Działanie 5.4 Zarządzanie środowiskiem (nabór od 12 grudnia 2008 r. do 5 lutego 2009 r.).	RPO WSL 2007-2013, harmonogram konkursów RPO WSL.	Wielkość środków przewidziana, do alokacji w ramach konkursu wynosi 9 000 000 euro.
3.7 Polepszenie jakości powietrza	a) materialne Przeprowadzenie konkursu w ramach priorytetu V Środowisko Działanie 5.4 Zarządzanie środowiskiem (nabór od 12 grudnia 2008 r. do 5 lutego 2009 r.).	RPO WSL 2007-2013, harmonogram konkursów RPO WSL.	Wielkość środków przewidziana, do alokacji w ramach konkursu wynosi 9 000 000 euro.
3.8 Ochrona przed hałasem	a) materialne Realizacja inwestycji dotyczących urządzeń zmniejszających poziom hałasu i wibracji.	Działania wynikające z przyjętych dokumentów z zakresu ochrony środowiska dla województwa śląskiego: Programu Ochrony Środowiska, Programu Gospodarki Odpadami, Programu Małej Retencji. Ponadto z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych jak również Regionalnego Programu Operacyjnego	34 753 300 zł

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
		<p>Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 (Uruchomiono projekty do realizacji w działach:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gospodarka wodno-ściekowa. 2. Gospodarka odpadami . 3. Czyste powietrze i odnawialne źródła energii . 4. Zarządzanie środowiskiem. 5. Dziedzictwo przyrodnicze.). <p>Na nakłady finansowe składają się środki z budżetu centralnego, województwa, powiatu, gminy, funduszy ekologicznych, kredytów, funduszy europejskich.</p>	
3.9 Ukształtowanie regionalnego systemu obszarów chronionych	a) materialne Realizacja inwestycji dotyczących ochrony różnorodności biologicznej krajobrazu	RPO WSL 2007-2013, harmonogram konkursów RPO WSL.	670 600 PLN
	Przeprowadzenie konkursu w ramach priorytetu V Środowisko Działanie 5.5 Dziedzictwo przyrodnicze (nabór trwał od 5 września do 5 listopada 2008r.).	RPO WSL 2007-2013, harmonogram konkursów RPO WSL	Wielkość środków przewidziana, do alokacji w ramach konkursu wynosi 5 500 000 euro.
	Przeprowadzenie konkursu w ramach priorytetu V Środowisko Działanie 5.4 Zarządzanie środowiskiem (nabór od 12 grudnia 2008 r. do 5 lutego	RPO WSL 2007-2013, harmonogram konkursów RPO WSL.	Wielkość środków przewidziana, do

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	2009 r.).		alokacji w ramach konkursu wynosi 9 000 000 euro.
4. Rozbudowa oraz unowocześnienie systemów infrastruktury technicznej	-	-	-
4.1 Optymalizacja i integracja systemu transportowego	<p>a) materialne Przeprowadzenie konkursu w ramach priorytetu VII Transport Poddziałanie 7.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć drogową (nabór trwał od 4 kwietnia do 4 czerwca 2008 r.).</p> <p>Realizacja projektu kluczowego: Budowa drogi głównej południowej na odcinku od DW 933 – ul. Pszczyńskiej w Jastrzębiu Zdroju do węzła autostrady A1 w Mszanie w ramach Priorytetu VII. Transport Poddziałanie 7.1.1 Modernizacja i rozbudowa kluczowych elementów sieci drogowej (nabór od 7 sierpnia 2008 r. do 29 października 2009 r.)</p> <p>Realizacja projektu kluczowego: Budowa bytomskiego odcinka Obwodnicy Północnej Aglomeracji Górnośląskiej - etap III w ramach Priorytetu VII Transport, Poddziałania 7.1.1. Modernizacja i rozbudowa kluczowych elementów sieci drogowej (nabór trwał od 11 kwietnia do 12 maja 2008 r.).</p>	<p>RPO WSL 2007-2013. Harmonogram konkursów RPO WSL.</p> <p>Indykatywny wykaz indywidualnych projektów kluczowych RPO WSL 2007-2013</p> <p>Indykatywny wykaz indywidualnych projektów kluczowych RPO WSL 2007-2013.</p>	<p>Wielkość środków przewidziana, do alokacji w ramach konkursu wynosi 30 000 000 euro.</p> <p>Planowany poziom dofinansowania z RPO WSL na projekt wynosi 36, 25 mln euro.</p> <p>Planowany max. poziom dofinansowania z RPO WSL na projekt wynosi 18,65 mln euro.</p>

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	Realizacja projektu kluczowego: Dostawa Elektrycznych Zespołów Trakcyjnych do wykonywania pasażerskich przewozów regionalnych w ramach Priorytetu VII Transport, Działania 7.2. Transport publiczny (nabór trwał od 11 kwietnia do 12 maja 2008 r.).	Indykatywny wykaz indywidualnych projektów kluczowych RPO WSL 2007-2013.	Planowany max. poziom dofinansowania z RPO WSL na projekt wynosi 32,15 mln euro.
	Realizacja programów subregionalnych - nabór wniosków o dofinansowanie projektów Programu Rozwoju Subregionów Północnego i Zachodniego w ramach Priorytetu VII Transport, Poddziałanie 7.1.1 Modernizacja i rozbudowa kluczowych elementów sieci drogowej (nabór od 23 maja 2008 r. do 31 grudnia 2009 r.).	RPO WSL 2007-2013. Programy Rozwoju Subregionu.	
	Realizacja programów subregionalnych - nabór wniosków o dofinansowanie projektów Programu Rozwoju Subregionów Centralnego, Południowego, Północnego i Zachodniego w ramach Priorytetu VII Transport, Poddziałanie 7.1.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury uzupełniającej kluczową sieć drogową (nabór od 23 maja 2008 r. do 31 grudnia 2009 r.).	RPO WSL 2007-2013. Programy Rozwoju Subregionu.	
	Poprawa jakości nawierzchni dróg wojewódzkich – opracowano 46 projektów.	Plan rzeczowo-finansowy inwestycji i remontów na drogach wojewódzkich 2008 r.	241.145,5 (kwota dot. inwestycji i remontów na Drogach Wojewódzkich w tys. zł)
	Budowa ciągów pieszych i pieszorowerowych wzdłuż ciągów dróg wojewódzkich na odcinkach wskazanych przez gminy.		10.021,2 tys. zł

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
	Przebudowa skrzyżowań dróg wojewódzkich celem poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.		16.051,1 tys. zł
	Przebudowa obiektów inżynierskich położone w ciągu dróg wojewódzkich.		13.578,1 tys. zł
	Kompleksowe naprawy nawierzchni na wybranych odcinkach dróg wojewódzkich.		42.415,8 tys. zł
4.2 Rozbudowa i unowocześnienie systemów energetycznych	-	-	-
4.3 Rozwój informatyki i telekomunikacji	a) materialne Realizacja programów subregionalnych - nabór wniosków o dofinansowanie projektów Programu Rozwoju Subregionów Centralnego, Południowego, Północnego i Zachodniego w ramach Priorytetu II Społeczeństwo informacyjne, Działania 2.1. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego (nabór od 23 maja 2008 r. do 31 grudnia 2009 r.).	PO WSL 2007-2013. Programy Rozwoju Subregionu	
	Realizacja programów subregionalnych - nabór wniosków o dofinansowanie projektów Programu Rozwoju Subregionów Centralnego, Południowego, Północnego i Zachodniego w ramach Priorytetu II. Społeczeństwo informacyjne, Działania 2.2. Rozwój elektronicznych usług publicznych (nabór od 23 maja 2008 r. do 31 grudnia 2009 r.).	RPO WSL 2007-201. Programy Rozwoju Subregionu.	
4.4 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury	a) materialne Realizacja programów subregionalnych - nabór wniosków o dofinansowanie projektów Programu Rozwoju Subregionów Centralnego i Zachodniego w ramach Priorytetu V. Środowisko, Działania 5.1	RPO WSL 2007-2013. Programy Rozwoju Subregionu.	

Nazwa celu i kierunku	Podjęte działania: a) materialne b) niematerialne	Podstawa działania (doraźna lub wynikająca z programu)	Nakłady finansowe (wg ich źródeł)
komunalnej	Gospodarka wodno- ściekowa (nabór od 23 maja 2008r. do 31 grudnia 2009 r.).		
	Realizacja programów subregionalnych - nabór wniosków o dofinansowanie projektów Programu Rozwoju Subregionów Centralnego, Północnego i Zachodniego w ramach Priorytetu V. Środowisko, Działania 5.2 Gospodarka odpadami (nabór od 23 maja 2008r. do 31 grudnia 2009 r.).	RPO WSL 2007-2013. Programy Rozwoju Subregionu.	
	Realizacja programów subregionalnych - nabór wniosków o dofinansowanie projektów Programu Rozwoju Subregionów Centralnego, Południowego, Północnego i Zachodniego w ramach Priorytetu V. Środowisko, Działania 5.3 Czyste powietrze i odnawialne źródła energii (nabór od 23 maja 2008r. do 31 grudnia 2009 r.).	RPO WSL 2007-2013. Programy Rozwoju Subregionu.	

Wykaz inwestycji, zakupów inwestycyjnych oraz remontów dokonanych w wojewódzkich jednostkach kultury w ramach kierunku działań 1.3 Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze i wzmocnienie środowisk twórczych.

ZAKUPY INWESTYCYJNE

	wykonanie 2008 r.
Dział 921	9 387 818,09
Teatr Śląski Katowice	274 680,56
zakup reflektorów oświetlenia scenicznego	91 085,20
zakup stołu mikserskiego	183 595,36
Teatr Rozrywki Chorzów	3 733 243,32
dostawa zintegrowanego systemu do zarządzania teatrem wraz ze sprzętem komputerowym	299 411,91
zakup krzeseł ergonomicznych i ekranów akustycznych dla orkiestry	94 944,00
dostawa i montaż rozdzielnic elektroenergetycznej dla wymienników wody ciepłej, hydroforni i wentylatorni	22 819,54
zakup podestów scenicznych	108 028,16
zakup fortepianu elektronicznego	24 900,00
zakup maszyn do pracowni krawieckiej i tapicerskiej	39 604,63
zakup samochodu osobowo-ciężarowego oraz przyczepy samochodowej	147 200,00
zakup instrumentów muzycznych i wzmacniacza do instrumentów	64 029,20
wyposażenie pomieszczeń dla publiczności oraz pomieszczeń technicznych i Sceny w Galerii	2 902 305,88
dostawa i montaż centrali telefonicznej	30 000,00
Opera Śląska Bytom	1 887 121,79
zakup kserokopiarki	14 184,00
zakup maszyny tapicerskiej oraz maszyn krawieckich	61 912,56
zakup rzutnika	4 000,00
zakup autokaru	1 336 015,87
zakup busa	198 800,00
zakup urządzeń technicznych	72 209,36
zakup instrumentów muzycznych (MKiDN)	200 000,00
zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania (MKiDN)	200 000,00
Filharmonia Śląska Katowice	350 000,00
zakup instrumentów muzycznych i akcesoriów do instrumentów (MKiDN)	350 000,00
ROK Bielsko-Biała	11 000,00
zakup dwóch zestawów komputerowych	7 000,00
zakup projektora multimedialnego	4 000,00
ROK Częstochowa	57 139,22

zakup sprzętu komputerowego do obróbki cyfrowej fotografii	19 400,44
zakup dwóch zestawów komputerowych wraz z oprogramowaniem	8 738,78
zakup sprzętu komputerowego wraz z oprzyrządowaniem (MKiDN)	29 000,00
zakup oprogramowania (MKiDN)	
zakup aparatu cyfrowego wraz z kartami pamięci i futerałem (MKiDN)	
zakup kamery cyfrowej wraz z kartami pamięci i futerałem (MKiDN)	
zakup dyktafonu (MKiDN)	
ROK Katowice	14 920,00
zakup komputera wraz z oprogramowaniem do obróbki materiałów filmowych	14 920,00
Ars Cameralis Silesiae Superioris Katowice	11 803,50
zakup sprzętu komputerowego multimedialnego wraz z oprogramowaniem i osprzętem	11 803,50
Zespół Pieśni i Tańca "Śląsk" Koszęcin	1 715 697,40
zakup sprzętu komputerowego	186 337,92
zakup autokaru	1 296 250,00
zakup podajnika ślimakowego do kotłowni	13 456,60
zakup dwóch kserokopiarek	39 772,00
doposażenie kostiumerni i pracowni krawieckiej (MKiDN)	179 880,88
doposażenie kuchni i stołówki (MKiDN)	
doposażenie sal dydaktycznych (MKiDN)	
modernizację pokoi hotelowych (MKiDN)	
Instytucja Filmowa "Silesia-Film" Katowice	31 509,58
zakup klimatyzatorów do pracowni Centrum Sztuki Filmowej	31 509,58
Biblioteka Śląska Katowice	463 647,58
zakup systemu informatycznego wysokiej dostępności	264 593,60
zakup drukarek do kart plastikowych	13 998,28
zakup terminali graficznych	102 736,20
zakup komputerowego stanowiska wydawniczego wraz z instalacją	40 870,00
zakup serwera do katalogu WWW OPAC	19 489,50
zakup zestawu UPS	21 960,00
Muzeum Śląskie Katowice	238 079,20
Centrum Scenografii Polskiej - zakup telewizora wraz z oprzyrządowaniem	38 652,04
Centrum Scenografii Polskiej - wymiana oświetlenia w Sali dydaktycznej im. Z. Strzleckiego na ekspozycyjne	12 924,92
zakup kserokopiarki	18 788,00
zakup dodatkowych 20 stanowisk do programu muzealnego „Infogenia”	28 800,00
Centrum Scenografii Polskiej – zakup skanera formatów A3	11 200,00
Centrum Scenografii Polskiej – zakup urządzenia wielofunkcyjnego	10 360,00
zakup czterech infokiosków	38 844,80
zakup defensorów	48 531,60

zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem	29 977,84
Muzeum Górnośląskie Bytom	49 896,00
zakup systemu audiowizualnego	7 806,00
zakup komory termicznej dla działu przyrody	42 090,00
Górnośląski Park Etnograficzny Chorzów	29 129,94
zakup pojazdu typu Melex	29 129,94
Muzeum Zamkowe Pszczyna	519 950,00
zakup klawesynu	119 950,00
zakup fortepianu	400 000,00

REMONTY

	wykonanie 2008 r.
Dział 921	8 495 890,98
Teatr Śląski Katowice	18 428,15
wykonanie remontu połączeń kanalizacji sanitarnej i deszczowej	18 428,15
Teatr Rozrywki Chorzów	200 690,00
remont zbiornika ppoż. oraz instalacji tryskaczowej na scenie	29 890,00
remont stropu, ściany prosceniowej oraz orkiestronu na widowni Sceny Dużej	170 800,00
Opera Śląska Bytom	216 983,67
remont zaplecza administracyjno-technicznego budynku teatru	67 246,40
Adaptacja akustyczna pomieszczeń filharmonii	149 737,27
ROK Bielsko-Biała	18 300,00
projekt techniczny wraz z ekspertyzą remontu kapitalnego strychu w budynku ROK	18 300,00
ROK Częstochowa	53 143,53
docieplenie zewnętrzne wraz z wykonaniem elewacji ściany przedniej budynku	53 143,53
Instytucja Filmowa "Silesia-Film" Katowice	23 300,00
zabezpieczenie ppożarowe konstrukcji dachowych (4 obiekty)	23 300,00
Muzeum Śląskie Katowice	1 492 989,42
remont zabytkowej wieży szybu "Bartosz"	1 443 269,71
naprawa części dachu w budynku przy ul. Korfantego 3	49 719,71
Górnośląski Park Etnograficzny Chorzów	1 115 062,42
Zakup, przeniesienie i odtworzenie spichlerza z Bojanowa	101 831,82
przeniesienie chałupy przysłupowej z Golezowa oraz odtworzenie stodoły z Istebnej	1 013 230,60
Muzeum Zamkowe Pszczyna	526 409,33
remont pomieszczeń na III piętrze celem przystosowania na pracownie konserwatorskie - pomieszczenia magazynowe	293 476,95

Prace konserwatorskie w pomieszczeniach ekspozycyjnych Muzeum oraz elewacji budynku stolarni	197 653,52
remont instalacji elektrycznej na poddaszu Muzeum	35 278,86
Muzeum w Bielsku-Białej	4 830 584,46
Zamek Księżąt Sułkowskich - remont	698 690,80
Zamek Księżąt Sułkowskich - renowacja elewacji	3 372 927,06
Dom Tkacza - adaptacja poddasza na cele ekspozycyjne	263 928,90
Muzeum Techniki i Włókiennictwa - remont dachu i poddasza	495 037,70

INWESTYCJE (BUDOWNICTWO)

	wykonanie 2008 r.
Dział 921	17 138 493,38
Teatr Śląski Katowice	238 875,11
wykonanie projektu modernizacji zapadni scenicznych i sznurowni Dużej Sceny	20 000,00
Adaptacja budynku Teatru Śląskiego tzw. Malarnii i zaplecza magazynowo-warsztatowego	218 875,11
Teatr Rozrywki Chorzów	7 459 927,78
przebudowa i modernizacja siedziby Teatru Rozrywki w Chorzowie	6 565 371,78
przebudowa pomieszczeń bufetu na II piętrze na pomieszczenia biurowe	894 556,00
Opera Śląska Bytom	315 706,76
przebudowa kompleksu scenicznego	102 480,00
realizacja zabezpieczeń ppoż	64 610,31
modernizacja urządzenia do automatycznego sterowania kotłownią	49 799,18
wykonanie systemu sygnalizacji włamania i napadu	39 891,27
montaż bram wjazdowych sterowanych automatycznie	34 526,00
opracowanie dokumentacji na przebudowę magazynów Opery Śląskiej - Bytom ulica Łagiewnicka 11	24 400,00
Filharmonia Śląska Katowice	255 000,00
rozbudowa Filharmonii Śląskiej w Katowicach	255 000,00
Zespół Pieśni i Tańca "Śląsk" Koszęcin	2 148 865,15
przebudowa pałacu w dostosowaniu do funkcjonowania Śląskiego Centrum Edukacji Regionalnej - roboty budowlane, konserwatorskie, restauratorskie	1 350 321,00
aranżacja piwnic Domu pracy twórczej na pomieszczenia rekreacyjne, sanitarne i magazynowe - dokończenie	49 426,18
przebudowa pałacu w dostosowaniu do funkcjonowania Śląskiego Centrum Edukacji Regionalnej; roboty budowlane w części lewego skrzydła pałacu - dokończenie	100 000,00
dokończenie budowy budynku technicznego	550 297,97

opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na wykonanie robót związanych z przebudową garażu wielostanowiskowego	98 820,00
Institucja Filmowa "Silesia-Film" Katowice	48 000,00
przebudowa podjazdu dla niepełnosprawnych w OKF Jastrzębie Zdrój	48 000,00
Biblioteka Śląska Katowice	18 910,00
Śląska Internetowa Biblioteka Zbiorów Zabytkowych	18 910,00
Muzeum Śląskie Katowice	4 585 664,07
Oddział Centrum Scenografii Polskiej: instalacja systemu p. włamanieowego skoordynowanego z systemem instalowanym w budynku GCK	18 630,25
Centrum Scenografii Polskiej - wykonanie konstrukcji na obrazy	16 557,84
budowa nowej siedziby Muzeum Śląskiego w Katowicach	4 550 475,98
Muzeum Górnośląskie Bytom	532 651,00
Rewitalizacja budynków Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu	532 651,00
Górnośląski Park Etnograficzny Chorzów	404 844,70
budowa obiektu wielofunkcyjnego (ekspozycyjno-szkoleniowego) na terenie GPE w Chorzowie	275 040,00
budowa sanitariatów	129 804,70
Muzeum Zamkowe Pszczyna	400 118,20
wykonanie schodów zewnętrznych z dziedzińca zamkowego do piwnic	309 274,56
wymiana kotła wraz z instalacją w budynku Bramy Wybrańców	57 137,48
wymiana centrali ppoż.	33 706,16
Muzeum w Bielsku-Białej	49 791,12
dokończenie budowy systemu telewizji przemysłowej monitorującego otoczenie budynku Muzeum Zamek Sułkowskich	49 791,12
Muzeum Górnicztwa Węglowego Zabrze	680 139,49
Zabrze - Śląski Ośrodek Kultury Technicznej i Turystyki Przemysłowej - Skansen Królowa Luiza etap I środki Województwa:	420 748,49
środkami gminy Zabrze:	230 391,00
Zabrze - Śląski Ośrodek Kultury Technicznej i Turystyki Przemysłowej - Skansen Królowa Luiza etap II środki gminy Zabrze:	29 000,00

POMOC FINANSOWA

	wykonanie 2008 r.
Dział 921	807 095,00
Pomoc finansowa dla gminy Pszczyna na opracowanie dokumentacji projektowej Stajni Książęcych wchodzących w skład kompleksu zamkowego w Pszczynie	207 095,00
Pomoc finansowa dla miasta Będzin na realizację prac modernizacyjnych Teatru Dzieci Zagłębia	600 000,00

ZADANIA ZREALIZOWANE W RAMACH ZPORR (zakończone w 2008 roku)

1.	Zabrze - Śląski Ośrodek Kultury Technicznej i Turystyki Przemysłowej - Skansen Królowa Luiza etap I	Ogółem:	2 802 049,36
		środki UE	628 490,06
	<u>Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu</u>	budżet państwa	179 568,59
		środki Województwa	1 068 636,47
	środki Gminy Zabrze	925 354,24	
2.	Rewitalizacja budynków Muzeum Górnosląskiego w Bytomiu	Ogółem:	1 755 759,00
		środki UE	1 023 347,00
	<u>Muzeum Górnosląskie w Bytomiu</u>	budżet państwa	136 446,00
		środki Województwa	595 966,00

NAGRODY

	101 963,10
nagrody Marszałka Województwa Śląskiego za Wydarzenie Muzealne Roku 2007	19 500,00
nagroda Marszałka Województwa Śląskiego w X Ogólnopolskim Festiwalu Sztuki Reżyserskiej „INTERPRETACJE 2008”	10 000,00
nagroda Marszałka Województwa Śląskiego “Złota Maską”	3 000,00
nagroda Marszałka Województwa Śląskiego w IV Międzynarodowym Konkursie Kompozytorskim „Musica Sacra 2008”	3 463,10
nagroda Marszałka Województwa Śląskiego Praca Roku 2007	6 000,00
nagroda Marszałka Województwa Śląskiego – Karol Miarka	15 000,00
nagrody Marszałka Województwa Śląskiego w dziedzinie kultury (Młodych Twórców, Artystyczna, za upowszechnianie kultury)	45 000,00

IV. RAPORT WSKAŹNIKOWY

Zmiany wskaźników, które wyrażone są w procentach ustalane zostały jako różnice ich wartości w latach granicznych 2000 i 2007. Jeśli brak danych z wymienionych wyżej lat używa się dat skrajnych.

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
CEL STRATEGICZNY I: WZROST WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW ORAZ ICH ZDOLNOŚCI ADAPTACYJNYCH DO ZMIAN SPOŁECZNYCH I GOSPODARCZYCH W POCZUCIU BEZPIECZEŃSTWA SPOŁECZNEGO I PUBLICZNEGO														
Wykształcenie ludności wg Struktury wykształcenia		-	-	-	-	-	-	-	-	Na podstawie Narodowego Spisu Ludności, GUS 2002	EN	-	-	-
Wyższe	osoby	-	-	364703	-	-	-	-	-	-	EN	-	-	-
Policealne i średnie zasadnicze zawodowe	osoby	-	-	113630	-	-	-	-	-	-	EN	-	-	-
Średnie razem	osoby			1181800							EN			
Średnie ogólnokształcące	osoby			319180							EN			
Średnie zawodowe	osoby			862620							EN			
Zasadnicze zawodowe	osoby			1096410							EN			
Podstawowe ukończone	osoby	-	-	1081218	-	-	-	-	-	-	EN	-	-	-
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	-	-	-	93876	-	-	-	-	-	-	EN	-	-	-
Stopa bezrobocia rejestrowanego	%	12,9	15,7	17,4	17,6	16,9	15,4	12,7	9,2	Główny Urząd Statystyczny	WUP	-4,7	malejąca	P

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
Liczba długotrwale bezrobotnych w % ogółu bezrobotnych,	%	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	64,8	64,5	61,9	MPiPS-01 Sprawozdanie o rynku pracy	WUP	-2,9	malejąca	P
w tym kobiety	-	-	-	-	-	-	59,8	62,7	64,5	MPiPS-01 Sprawozdanie o rynku pracy	WUP	4,7	rosnąca	N
Liczba placówek kulturalnych	Placówki biblioteczne	858	851	845	845	840	840	839	835	GUS-BDR	KL	-2,75	malejąca	N
	Kina stałe	70	69	62	56	56	61	57	61			-12,85	malejąca	N
	Muzea łącznie z oddziałami	38	42	43	42	43	47	57	60			57,9	rosnąca	P
	Działalność sceniczna i wystawiennicza	24	24	23	23	23	24	25	21			-12,5	malejąca	N
	RAZEM	990	986	973	967	962	972	978	977			-1,3	malejąca	N
	Domy i ośrodki kultury	objekty	-	275	-	276	-	371	-			394	43,3	rosnąca
Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną	osoby	514461	516072	586105	607238	531549	504187	500779	422649	Sprawozdania MPiPS-03 za lata 2000-2006	ROPS	-17,85	malejąca	P
Przeciętnie dalsze trwanie życia	-	-	-	-	-	M:70,2	M:70,5	M:70,5	M:70,7	Rocznik Statystyczny Województwa Śląskiego	ZD	0,7	rosnąca	P
						K:78,4	K:78,4	K:78,8	K:78,8			0,5	rosnąca	P
Liczba stwierdzonych przestępstw - na podstawie: Informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie woj. śląskiego w 2007 roku	przestępstwa	-	-	-	192702	202189	193415	183620	164685	Komendant Wojewódzki Policji w Katowicach	OB	-14,5	malejąca	P

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
Kierunek działań 1: Poprawa jakości i dostępności szkolnictwa oraz jego dostosowanie do aktualnych i prognozowanych potrzeb rynku pracy														
Liczba studentów	osoba	brak danych	192580	200710	200421	206791	207739	203238	197761	BDR GUS	EN	2,7	rosnąca	P
Liczba studentów przypadających na 1 nauczyciela akademickiego.	osoba	brak danych	23	23	22	22	21	20	20	BDR GUS	EN	-12,3	malejąca	P
Liczba absolwentów studiów technicznych	osoba	brak danych	7570	8972	9754	10273	11479	10365	10674	BDR GUS	EN	41	rosnąca	P
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego (województwa, powiatów, gmin) na oświatę i wychowanie 1 mieszkańca:										US Katowice, BDR GUS				P
Województwo	zł	brak danych	brak danych	14,29	13,77	15,23	17,86	18,35	17,79		EN	24,5	rosnąca	
Powiaty	zł	brak danych	brak danych	137,57	125,57	137,04	172,72	187,8	189,01	US Katowice, BDR GUS	EN	37,4	rosnąca	P
Gminy (łącznie z miastami na prawach powiatu)	zł	brak danych	brak danych	570,37	598,72	740,94	780,84	834,16	879,65	US Katowice, BDR GUS	EN	54,2	rosnąca	P
Bezrobotni zarejestrowani poniżej 25. roku życia w % ogółu bezrobotnych,		32,2	30,5	29,1	26,2	24,2	21,2	18,8	16,3	Zał. 1 do MPiPS-01		-15,9	malejąca	P
w tym kobiety	%	55,2	53,1	20,9	21,3	53,5	55,5	60,9	63,3		WUP	8,1	rosnąca	N
Liczba bezrobotnych wg wykształcenia		-	-	-	-	-	-	-	-	Zał. 1 do MPiPS-01		-	-	-
Wyższe		2,7	3,4	4,1	4,6	5,3	5,6	6,5	7,4			4,7	rosnąca	N
policealne i średnie zawodowe		21,3	21,8	21,8	21,6	22,4	21,8	21,9	22,3			1	rosnąca	N
średnie ogólnokształcące	%	6,1	5,6	5,6	5,8	6,4	6,8	7,6	8,0		WUP	1,9	rosnąca	N

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian	
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007						
zasadnicze zawodowe		36	35,7	35,5	35,1	33,4	32,6	30,9	29,4			-5,1	malejąca	P	
gimnazjalne i poniżej		33,8	33,5	33	32,9	32,5	33,2	33,2	32,9			-0,6	malejąca	P	
Kierunek działań 2: Rozszerzenie skali i zasięgu przekwalifikowań zawodowych i kształcenia ustawicznego															
Liczba osób w wieku 25-64 lata w ogóle ludności w wieku 25-64 lata korzystających za pośrednictwem Urzędów Pracy z:	Wartości bezwzgl.	-						12923	12219	16761	Załącznik do MPiPS-01		29,7	rosnąca	P
	%		-	-	-	-	0,49	0,46	0,63	WUP		0,14	rosnąca	P	
doradztwa zawodowego	brak danych		-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-	-
% udział osób uczących się i doksztalających się w liczbie ludności w wieku 25-64 lat	brak danych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	WUP	-	-	-	-
Kierunek działań 3: Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze i wzmocnienie środowisk twórczych															
Liczba absolwentów szkół artystycznych		1087	1042	1340	1392	1321	1752	1724	1336	GUS-BDR	KL	22,9	rosnąca	P	
Liczba zwiedzających muzea i wystawy	Zwiedzający muzea														P
	Zwiedzający obiekty działalności wystawieniowej	719103	655660	663854	706300	705362	721818	843117	1166016			62	rosnąca	P	
	RAZEM	903989	844249	887571	905977	936540	937862	1052266	1444606		KL	59,8	rosnąca	P	
Liczba przedstawień i koncertów w ciągu roku	ilość	4670	4601	4461	4425	4 387	4 849	4 762	6 325	GUS-BDR	KL	35,4	rosnąca	P	

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian				
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007									
Liczba widzów i słuchaczy teatrów i instytucji muzycznych	osoby	1231905	1183957	1043981	1118656	1106571	1281681	1262258	1340228	GUS-BDR	KL	8,8	rosnąca	P				
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	Wydatki budżetów gmin łącznie z miastami na prawach powiatu	tys. zł	253865	263305	267809	334220	292238	334220	385108	437292	GUS-BDR	KL	72,25	rosnąca	P			
	Wydatki budżetów powiatów	tys. zł	3225	3207	3591	3373	3887	3652	4192	4687						45,3	rosnąca	P
	Wydatki budżetów województwa	tys. zł	50612	53082	60118	64073	74644	96578	104597	115742						128,7	rosnąca	P
	RAZEM	tys. zł	307702	319594	331517	401667	370769	434450	493897	557721						81,25	rosnąca	P
	na 1 mieszkańca	zł	64,65	67,4	70	85,2	78,9	92,7	105,78	119,83						85,35	rosnąca	P
Wydatki gospodarstw domowych na edukację i kulturę	kultura		44,23	43,82	40,1	42,25	44,14	47,24	55,2	60,35	GUS-BDR	KL	36,44	rosnąca	P			
	edukacja		9,65	8,75	8,56	10,17	9,49	8,19	9,35	9,52						-1,35	malejąca	N
	RAZEM	zł	53,88	52,27	48,66	52,42	53,63	55,43	64,55	69,88						29,7	rosnąca	P
Liczba członków związków o charakterze regionalnym (liczba osób zaangażowanych w organizacjach społecznych)	brak danych										KL	-	-	-				
Kierunek działań 4: Upowszechnienie wśród społeczeństwa aktywnego stylu życia																		
Liczba ćwiczących w sekcjach klubów sportowych	osoba	166874	194250	185877	141066	108559	121687	154048	230055	Ankieta związków sportowych	TS	37,9	rosnąca	P				

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
Liczba obiektów rekreacyjnych/sportowych	obiekt	-	-	-	2401	-	-	-	4663	Ankieta gmin	TS	94	rosnąca	P
Powierzchnia terenów zielonych w miastach	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	TS	-	-	-
Zachorowania na choroby cywilizacyjne: nowotwory	Zachorowania na 10 tys. ludności	-	-	-	-	328,7	-	-	brak danych	Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej	ZD	-	rosnąca	N
choroby układu krążenia	Zachorowania na 10 tys. ludności	-	-	-	-	1 097	-	-	1255,0		ZD	-	rosnąca	N
cukrzyca	Zachorowania na 10 tys. ludności	-	-	-	-	276	-	-	325,2		ZD	-	rosnąca	N
Wydatki na promocję sportu, imprezy sportowe	-	-	4573235	4545595	4529866	4768459	4753193	5055525	5834497	Sprawozdania z wykonania budżetu	TS	27,5	rosnąca	P
Kierunek działań 5: Zintegrowanie systemu pomocy społecznej, aktywna polityka społeczna														
Ogólna kwota środków wydatkowanych na świadczenia z pomocy społecznej (środki na świadczenia wypłacane w ramach zadań zleconych i własnych gmin i powiatów)	tys. zł	brak danych	304335	369897	370949	300650	334014	378216	371948	Sprawozdania MPiPS-03 za lata 2000-2006	ROPS	22,2	rosnąca	P

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
Liczba projektów dofinansowanych z budżetu Województwa Śląskiego w ramach konkursów ofert na zadania publiczne z obszaru polityki społecznej	projekty								61	Sprawozdanie budżetowe	ROPS	-55,15	malejąca	N
		136	133	142	122	80	59	52				-	-	-
Kwota środków Samorządu Województwa Śląskiego wydatkowana na dofinansowanie projektów na zadania publiczne w obszarze polityki społecznej w ramach otwartego konkursu ofert	zł	1984266	1975430	1651482	1234061	964308	1113010	1110510	1090782	Sprawozdanie budżetowe	ROPS	-45	malejąca	N
Liczba osób oczekujących na przyjęcie do domu pomocy społecznej dla osób starszych	osoby	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	442	514	556	519	Bilanse potrzeb w pomocy społecznej w latach 2004-2006	ROPS	17	rosnąca	N
Liczba mieszkańców przypadających na 1 pracownika socjalnego	osoby	2852	2774	2627	2519	2475	2389	2287	2 175	Sprawozdania MPiPS-03 za lata 2000-2006	ROPS	-23,7	malejąca	P
Kierunek działań 6: Poprawa stanu zdrowia mieszkańców regionu oraz zapewnienie powszechności dostępu do świadczeń zdrowotnych														
Liczba porad specjalistycznych na 1 mieszkańca	-	-	-	-	7,4	7,4	7,6	-	6,8	GUS	ZD	-	-	-
Liczba łóżek w szpitalach ogólnych	-	29038	-	-	-	-	26902	26631	26218	Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej	ZD	-9,7	malejąca	N

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
Liczba lekarzy specjalistów	-	9962	-	-	-	-	8289	8089	8595	Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej	ZD	-13,7	malejąca	N
Liczba przychodni i ośrodków zdrowia	-	1692	-	-	-	-	1819	1927	1957	-	ZD	15,7	rosnąca	P
Liczba osób objęta programem badań profilaktycznych	osoby-	-	-	-	-	-	-	143230	354 799	Śl. Oddział Woj. NFZ	ZD	-	-	-
Nakłady finansowe ponoszone na profilaktykę leczenia chorób cywilizacyjnych	-	-	-	-	-	-	-	8709850	Brak danych	Śl. Oddział Woj. NFZ	ZD	-	-	-
Umieralność niemowląt na 1000 urodzeń żywych	-	10,1	-	-	-	7,9	7,4	7,3	6,7	GUS	ZD	-3,4(‰)	malejąca	P
Kierunek działań 7: Poprawa warunków mieszkalnych														
Liczba mieszkań wyposażonych w instalację wodociągową		M 98,6	M 98,7	Dane 2000 2001 obejmują % mieszkań zamieszkałych		Dane 2005 i 2006 obejmują % mieszkań ogółem	M 99,1	W 94,4	99,10	US Katowice		0,4	rosnąca	P
	%	W 95,0	W 95,8				M 99,1	W 94,5	94,50		OS	-0,5	malejąca	N
Liczba mieszkań wyposażonych w instalację kanalizacyjną		M 87,7	M 88,0				M 91,3	M 91,4	91,4	US Katowice /podano wyposażenie w łazienkę/		3,7	rosnąca	P
	%	W 83,9	W 84,7	-	-	-	W 86,3	W 86,4	86,6		OS	2,7	rosnąca	P
Liczba mieszkań wyposażonych	%	M 71,7	M 71,8	-	-	-	M 71,2	M 71,1	71,1	US Katowice	OS	-0,6	malejąca	N

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
w instalację gazową		W 18,9	W 19,3					W 27,9	W 28,9	28,9		10	rosnąca	P
Powierzchnia użytkowa mieszkań	tys. m ²	96693,1	97390,4	107109,8	108970,7	109929,8	110818,7	111664,3	112845,0	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego	GK	16,7	rosnąca	P
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	60,7	60,9	65,1	65,7	65,9	66,2	66,5	66,8	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego	GK	10	rosnąca	P
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	20,4	20,6	22,6	23,1	23,4	23,7	23,9	24,2	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego	GK	18,6	rosnąca	P
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	os.	2,98	2,96	2,87	2,84	2,82	2,8	2,78	2,76	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego	GK	-7,4	malejąca	P
Liczba mieszkań oddanych do użytkowania	szt.	5634	6541	7605	14692	9938	8534	8325	10457	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego	GK	85,6	rosnąca	P
Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania	m ²	649247	758444	939619	1926875	1218385	1095146	1068277	1329553	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego	GK	104	rosnąca	P
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania	m ²	115,2	116	123,6	131,2	122,6	128,3	128,3	127,1	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego	GK	10,3	rosnąca	P
Kierunek działań 8: Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie dezorganizacji i patologii społecznej														
Czas reakcji służb ratowniczych i policji w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia ludzkiego	-	Dane dla 2005 roku Mediana czasu dotarcia zespołów ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia w miastach >10 tys. mieszkańców 8,51 min. Poza miastami >10 tys. mieszkańców 12,38min.									OB/ZD	-	-	-

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
Liczba osób, które korzystały z pomocy społecznej z występowaniem przesłanki bezdomności	-	-	-	-	-	-	-	-	5029	Wydział Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego	OB	-	-	-
Liczba osób powracających do przestępstwa (recydywa), w tym nieletnich	-	-	-	-	-	-	-	-	21231 (604 n)	-	OB	-	-	-
Liczba osób które korzystały z pomocy społecznej z występowaniem przesłanki braku pracy	osoby	-	-	-	-	-	-	140209 (2007 r.)	198354	Wydział Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego	OB	-	-	-
Wskaźnik wykrywalności przestępstw stwierdzonych; Na podstawie: Informacji o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie woj. Śląskiego w 2007 roku	%	-	-	-	46	49,1	52,6	56	58,4	Komendant Wojewódzki Policji w Katowicach	OB	12,4	rosnąca	P
Liczba policjantów	osoby	-	-	-	-	-	-	11753	11360	Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach	OB	-3,3	malejąca	N
CEL STRATEGICZNY II : ROZBUDOWA ORAZ UNOWOCZEŚNIENIE SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ														
Liczba wypadków drogowych	zdarzenia	6898	-	-	-	-	6355	6179	6320	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego	KT	-8,4	malejąca	P
Kierunek działań 1: Optymalizacja i integracja systemu transportowego														
Liczba wypadków drogowych na 100.000 zarejestrowanych pojazdów samochodowych	zdarzenia	38	-	-	-	-	23	21	22	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego	KT	42,1	malejąca	P

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
Długość autostrad (w km) (*)	km	-	8,175	8,175	8,175	8,175	58,34	58,34	58,34	GDDKiA Oddz. Katowice	KT	613,6	rosnąca	P
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (na 100 km2)	km	196,3	-	-	-	-	201,83	202,16	202,2	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego	KT	3	rosnąca	P
Linie kolejowe eksploatowane na 100 km2 i długość linii kolejowych	km	15,9	-	-	-	-	17,2	17,4	17,4	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego	KT	9,4	rosnąca	P
		1955	-	-	-	-	2127	2145	2.148			9,9		
Liczba pasażerów odprawionych w porcie lotniczym	osób	168126	180015	202267	257991	622612	1092385	1458411	1995914	GTL Katowice	KT	1087	rosnąca	P
Przeładunek ładunków w porcie lotniczym (tony)	1000 kg	7745	2195	2886	3548	5038	5636	6113	7795	GTL Katowice	KT	0,65	rosnąca	P
Liczba połączeń lotniczych – regularnych	ilość	15	15	11	9	20	29	31	34	GTL Katowice	KT	126,7	rosnąca	P
Ludność w miastach obsługiwana przez zakłady komunikacji miejskiej	osób	-	-	-	-	2984375	2968869	2954127	2920342	GUS	KT	-2,15	malejąca	N
Liczba pojazdów zarejestrowanych w regionie	szt.	1580653	-	-	-	-	1884136	2004617	2147343	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego	KT	35,85	rosnąca	P
Kierunek działań 2: Rozbudowa i unowocześnienie systemów energetycznych														
Liczba odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	tys.	1726,6	1743,1	1736,5	1742,4	1775,7	1798,1	1802	1811,8	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego (US)	GP	4,9	rosnąca	P
Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (w ciągu roku)	GWh	3176,5	3172,4	3198,4	3247,7	3318,5	3382,8	3540,8	3472,7	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego (US)	GP	9,3	rosnąca	

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
Długość sieci gazowej w gospodarstwach domowych	km	13694,5	15253,7	15341,1	15386,2	15422,2	15501,5	15519,6	15669,9	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego (US)	GP	14,4	rosnąca	P
Ilość odbiorców gazu z sieci w gospodarstwach domowych	tys.	1030,3	970,9	973,3	1032	1039,4	1042,9	1038,6	1044,6	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego (US)	GP	1,4	rosnąca	P
Zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w ciągu roku)	hm ³	440,4	461,3	456,8	475,9	463,3	462,3	449,4	431,3	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego (US)	GP	-2,1	malejąca	
Długość sieci ciepłej	km	-	-	-	2703,4	3527,5	3471	3468,4	3401,1	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego (US)	GP	25,8	rosnąca	P
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku)	GJ	-	-	-	4389820	3915060	3911112	3692627	3223510 2	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego (US)	GP	-26,6	malejąca	
Kierunek działań 3: Rozwój informatyki i telekomunikacji														
Liczba abonentów telefonii przewodowej.	abonenci	1339		1408,2	1362,0		1309,6	1229	1050,5	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego 2004, 2007 (US)	GP	-21,5	malejąca	
Gospodarstwa domowe wyposażone w komputer osobisty z dostępem do Internetu w % ogółu gospodarstw domowych	%	-	-	-	14,1		27,3	33,9	42,2	Rocznik Statystyczny Woj. Śląskiego 2004, 2007 (US)	GP	28,1	rosnąca	P
Udział szkół wyposażonych w komputery z dostępem do Internetu według poziomu kształcenia	%	-	-	-	2003/200 4	2004/200 5	2005/200 6	2006/200 7	2007/200 8	Na podstawie rocznika statystycznego Województwa	EN	2,55	rosnąca	P

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
Szkoły podstawowe, gimnazja					84,80%	87,50%	87,60%	87,80%	87,35%	Śląskiego				
Szkoły ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne i policealne		-	-	-	36,50%	36,10%	36,50%	36,20%	50,50%			14	rosnąca	P
Ilość stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu szkoły podstawowe, gimnazja		-	-	-	-	-	19872	22121	31456	Na podstawie rocznika statystycznego Województwa Śląskiego		58,3	rosnąca	P
Szkoły ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne i policealne	szt.	-	-	-	-	-	13581	14096	19710		EN	45,1	rosnąca	P
Kierunek działań 4: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunalnej														
Długość sieci wodociągowej (km) rozdzielczej	km	17268,2	17273,8	17401,1	17605,2	17821,3	18344,1	18628,5	18840,7	Rocznik statystyczny Woj. Śląskiego	IW	9,1	rosnąca	P
Długość sieci kanalizacyjnej rozdzielczej (km)	km	5944,6	6182,6	6511,1	7077,7	7441,1	8231,9	8767,6	9362,4	Rocznik statystyczny Woj. Śląskiego	IW	57,5	rosnąca	P
Długość sieci gazowej (km) rozdzielczej	km	-	-	-	15386,2	15422,2	15501,5	15519,6	15669,9	Rocznik statystyczny Woj. Śląskiego	IW	1,85	rosnąca	P
Ilość wysypisk śmieci	szt.	40	38	37	44	41	39	35	33	US Katowice	OS	-17,5	malejąca	
Odsetek mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie	%	62,9	61,7	64,5	64,8	65,5	67,5	68,3	69,2	US Katowice	OS	6,3	Rosnąca	P
Długość przebudowanych linii tramwajowych w danym roku (metry toru pojedynczego) (* w 2005 r. przebudowano	mtp		2210	2532,7	2334,1	703,85	0*	968	1932	Tramwaje Śląskie S.A.	IW	-12,6	Malejąca	

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
3300mb trakcji tramwajowej)														
CEL STRATEGICZNY III: WZROST INNOWACYJNOŚCI I KONKURENCYJNOŚCI GOSPODARKI														
Wartość dodana brutto wg sektorów mln PLN:										Rocznik statystyczny Woj. Śląskiego				
Ogółem		89070	92968	96578	100160	113827	114924	121189			36	rosnąca	P	
w tym:														
- sektor przedsiębiorstw		45432	46722	48604	50888	62445	60640	64718	-		42,45	rosnąca	P	
- sektor instytucji rządowych i samorządowych		10393	11708	12293	12886	13149	13811	14661	-		41	rosnąca	P	
- sektor gospodarstw domowych	mln zł	29080	30404	31433	32143	33900	36017	37170	-	GP	27,8	rosnąca	P	
Jednostki prowadzące działalność badawczo-rozwojową	jednostki	108	116	97	112	109	132	126	135	BDR	SP	-	-	-
Udział przedsiębiorstw, które prowadziły działalność innowacyjną w przemyśle	Brak danych-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	SP	-	-	-
PKB na 1 mieszkańca	zł	20963	21908	23032	24024	27205	27792	29497	-	BDR	GP	40,7	rosnąca	P
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON ogółem (w tym: spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego, MŚP)	jedn. gos pod.	385499	403004	417945	424031	429173	426266	425499	427413	BDR		10,9	rosnąca	P
		3712	3880	4009	4105	4282	4511	4716	5042		GP	35,8	rosnąca	P

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
Liczba zarejestrowanych produktów regionalnych i tradycyjnych	szt.	-	-	-	-	-	-	37	62	Lista Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi	GP	-	-	-
Kierunek działań 1: Tworzenie warunków do rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw														
Nakłady na innowacje w MŚP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	brak danych	GP	-	-	-
Udział MŚP w tworzeniu PKB	-	-	-	-	-	-	-	-	-	brak danych	GP	-	-	-
Udział sektora MŚP w produkcji sprzedanej przemysłu w %	%	-	-	34,4	33,2	27,5	27,9	28,6	28,5	BDR	GP	5,9	rosnąca	P
Liczba pracujących w sektorze MŚP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	brak danych	GP	-	-	-
Pracujący w sektorze prywatnym	osoby	-	-	-	-	-	-	624221	669844	Województwo Śląskie 2007 (US)	GP	7,3	rosnąca	P
Podmioty gospodarki narodowej wg wielkości	jedm. gospod.	-	-	-	-	-	-	-	-	BDR	GP	-	-	-
Ogółem		-	-	417945	424 031	429 173	426 266	425499	427413			2,3	rosnąca	P
w tym:														
0 - 9 osób		-	-	395413	401028	405726	402339	401544	403089			2	rosnąca	P
10 - 49 osób		-	-	18201	18779	19293	19825	19882	20277			11,4	rosnąca	P
50 - 249 osób		-	-	3597	3541	3526	3510	3483	3457			-3,9	malejąca	N
250 – 999 osób		-	-	603	572	532	508	503	505			-16,3	malejąca	N
1000 i więcej		-	-	131	111	96	84	87	85			-35,1	malejąca	N

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane	jedn. gosp. pod.	-	-	-	23229	19445	30881	31949	28520,00	BDR	GP	22,8	rosnąca	P
Ilość inkubatorów przedsiębiorczości i firm w nich funkcjonujących	-	-	-	-	-	-	-	-	-	brak danych	GP/SP	-	-	-
Kierunek działań 2: Wspieranie sektora B+R i wdrożeń nowych technologii														
Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych (ceny bieżące)	mln zł	1551,4	1959,4	2962,1	2938,9	2645,3	2542,3	3569,2	5401,4	Jednostka Koordynująca Wdrażanie RIS (JKW RIS), GUS	SP	248,2	rosnąca	P
Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową ogółem	tys. zł	389588	405249,1	342460	374931,5	402775,9	438522,1	495562,8	587103,2	JKW RIS, GUS	SP	50,7	rosnąca	P
Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową w relacji do PKB (GERD/PKB)	%	0,46	0,41	0,39	0,32	0,33	0,34	0,36		JKW RIS, GUS	SP	-0,1	malejąca	N
Zatrudnieni w działalności badawczo-rozwojowej ogółem	osoby	10766	11760	11237	12869	12692	11551	11543	10929	JKW RIS, GUS	SP	1,5	rosnąca	P
Liczba wynalazków krajowych zgłoszonych	szt.	443	392	356	375	409	351	374	406	JKW RIS, GUS	SP	-8,4	malejąca	N
Liczba udzielonych patentów	szt.	179	171	129	121	120	186		236	JKW RIS, GUS	SP	31,8	rosnąca	P
Liczba wdrożeń nowych technologii	-	-	-	-	-	-	-	-	-	brak danych	SP	-	-	-
Udział produkcji wyrobów nowych i zmodernizowanych w produkcji sprzedanej w przemyśle	-	-	-	-	-	-	-	-	-	brak danych	SP	-	-	-
Ilość parków technologicznych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	brak danych	SP	-	-	-

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
i firm w nich działających														
Kierunek działań 3: Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu														
Saldo migracji	wartości bezwzgl.	-	-	-9809	-9419	-	-8689	-12189	-9890	Województwo Śląskie 2004, 2007 (US)	GP	0,8	rosnąca	N
Nakłady inwestycyjne w gospodarce narodowej na 1 mieszkańca,		-	-	2765	2 842	3 030	3 297	4187	5285	BDR		91,1	rosnąca	P
w tym w sektorze prywatnym na 1 mieszkańca	zł	-	-	1811	1913	1034	1956	2536	3312		GP	82,9	rosnąca	P
Liczba punktów obsługi inwestora, w tym obsługi inwestora zagranicznego o zasięgu regionalnym	szt.	1	1	1	1	1	1	1	2	Informacja własna	GP	100	rosnąca	P
Kierunek działań 4: Modernizacja sektora rolno-spożywczego i rozwijanie działalności pozarolniczej														
Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych (ceny stałe)	zł	1908	2122	2044	2191	2864	2770	-	2825	GUS	TW	48	rosnąca	P
Liczba osób pracujących w rolnictwie, /liczba osób pracujących w działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich	-	210340	209957	209236	68866	69930	68532	-	67998	GUS	TW	-67,7	malejąca	P
Wartość dodana brutto wg sektorów rolnictwa, łowiectwa, leśnictwa, rybołówstwa i	miliony zł	1783	1505	1260	1372	1532	1475	-	1 267	GUS		-29	malejąca	
	zł/ na pracującego	8476	7168	6022	19 927	21907	21522	-	18660		TW	120,15	rosnąca	P

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
rybactwa (mln PLN / na pracującego, na 1 godzinę przepracowaną)	zł/1 h przepracowaną	884	746	625	680	760	732	-	598			-32,4	malejąca	N
Liczba gospodarstw agroturystycznych	-	139	288	302	341	349	353	396	400	Śląski ODR	TW	187,8	rosnąca	P
Średnia powierzchnia gospodarstw rolnych	ha	2,99	-	-	-	-	3,08	-	3,08	-	TW	3	rosnąca	P
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych gospodarstwa rolnego, w tym gospodarstwa indywidualnego		2,37					2,43	-	2,58	GUS		8,9	rosnąca	P
	ha	2,21	-	-	-	-	2,25	-	2,40		TW	8,6	rosnąca	P
Liczba spółdzielni, grup producenckich, zrzeszeń	szt.	85	-	-	-	-	69	-	72	Inform. RZR Sp.Pr.	TW	-15,3	malejąca	N
Liczba podmiotów gospodarczych na 1.000 mieszkańców obszarów wiejskich	-	52,9	-	-	-	-	57,8	-	brak danych	GUS	TW	9,3	rosnąca	P
Liczba gospodarstw ekologicznie kontrolowanych							23 certyfikowane		73 certyfikowane	GUS		217,4	rosnąca	P
	-	-	-	-	-	-	70 w przekształceniu.	-	70 w przekształceniu		TW	0	Brak zmiany	
Ilość produktów markowych/regionalnych	-	-	-	-	-	-	-	37	62	Wydział Polityki Gosp.	TW	67,6	rosnąca	P
Kierunek działań 5: Zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu														
Liczba obiektów noclegowych turystyki	obiekty	-	-	387	474	454	441	426	393	GUS	TS	1,5	rosnąca	P

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
W tym hotele, motele, pensjonaty				89	125	125	124	121	109			22,5	rosnąca	P
Liczba miejsc noclegowych (tys.)					Hotele - 9,2; motele - 0,3; pensjonaty - 0,6; inne obiekty hotelarskie - 3,8	Hotele - 9,9; motele - 0,2; pensjonaty - 0,6; inne obiekty hotelarskie - 3,8	Hotele - 12,1; motele - 0,07; pensjonaty - 0,4; inne obiekty hotelarskie - 3,4	Hotele - 12,3; motele - 0,07; pensjonaty - 0,3; inne obiekty hotelarskie - 3,5	Hotele - 11,2; motele - 0,07; pensjonaty - 0,3; inne obiekty hotelarskie - 4,5	GUS	TS	Hotele - 21,7; motele - (-76.7) pensjonaty - (-50), inne obiekty hotelarskie: 18,4	rosnąca malejąca malejąca rosnąca	P N N P
Liczba korzystających z noclegów w ciągu roku	osoby	-	-	-	1170530	1338935	1530951	1579037	1592460	GUS	TS	36	rosnąca	P
Udzielone noclegi w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania	noclegi	-	-	-	2827564	3148096	3811710	4247946	4819699	GUS	TS	70,4	rosnąca	P
Liczba turystów zagranicznych korzystających z obiektów noclegowych turystyki	osoby	164773	147146	135316	150339	196277	263149	273693	223303	GUS	TS	35,5	rosnąca	P
Liczba placówek gastronomicznych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania	obiekty	627	579	487	454	518	497	503	464	BDR	TS	-26	malejąca	N
Kierunek działań 6: Wspieranie procesów poprawy efektywności i adaptacji rynkowej tradycyjnych gałęzi przemysłu														
Nakłady inwestycyjne w gospodarce narodowej ogółem	mln zł. (w cenach bieżących)	15343,4	-	13111,5	13421,0	-	15474,5	19580,6	24639,3	Rocznik Statyst. Woj. Śląskiego 2007 (US)	GP	60,6	rosnąca	P

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
w: górnictwie,		790,9		1021,9	1041,4		1703,1	1700	1716,6			117	rosnąca	P
przetwórstwie przemysłowym		3917,5		4080,4	4203,2		4307,8	6365,9	8067,0			105,9	rosnąca	P
Wynik finansowy sektora górniczego (brutto i netto)				-	-	-	-	-	-	Biuletyn Statystyczny Województwa Śląskiego 2004, 2005, 2006, 2007		-	-	-
- brutto				-569,1	1 730,3	3 544,0	1 569,1	575,2	32,3			-	-	-
- netto	mln zł.	-	-	-598,6	1 701,5	2 773,8	1 244,3	358,6	68,6		GP	-	-	-
Udział przychodów ze sprzedaży na eksport w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i minerałów		-	--	-	-	-	-	-	-	brak danych		-	-	-
											GP			
CEL STRATEGICZNY IV : POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO ORAZ ZWIĘKSZENIE ATRAKCYJNOŚCI PRZESTRZENI														
Odpady (z wyłączeniem komunalnych) wytworzone w ciągu roku (mln ton)	mln ton	46,84	45,87	42,72	42,44	43,46	42,27	41,68	41,41	US Katowice	OS	-11,6	malejąca	P
Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków ogółem, w tym procentowy udział ludności miejskiej i wiejskiej	%	62,9	61,7	64,5	64,8	65,5	67,5	68,3	69,2	US Katowice	OS	6,3	rosnąca	P
Udział produkcji energii z odnawialnych źródeł energii w produkcji ogółem	brak danych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	OS	-	-	-
Powierzchnia obszarów prawnie chronionych	ha	271467,6	269972,6	270252,9	270334,2	271153	271243,1	271288,7	272480,5	US Katowice	OS	0,4	rosnąca	P
Kierunek działań 1: Wspieranie rozwoju obszarów metropolitalnych														
Wskaźnik urbanizacji	%	79,2	-	-	-	-	-	-	78,4	-	SP	-0,8	malejąca	N

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
Liczba projektów ponadlokalnych zrealizowanych na terenie aglomeracji górnośląskiej, częstochowskiej, bielskiej, rybnickiej	-	-	-	-	-	-	-	-	0	Sprawozdanie z wdrażania RPO WSL 2007-2013	RR/EFS	-	-	-
Czas przejazdu między ośrodkami metropolitalnymi regionu		-	-	-	-	-	-	-	-	Internetowy rozkład jazdy PKP		-	-	-
Przejazd pociągiem relacji: Katowice – Bielsko-Biała		-	-	-	-	-	-	1:18 do 1:26	1:01 do 1:26			-	-	-
Przejazd pociągiem relacji: Katowice – Częstochowa		-	-	-	-	-	-	1:21 do 1:48	1:10 do 1:43			-	-	-
Przejazd pociągiem relacji: Katowice – Rybnik		-	-	-	-	-	-	1:28 do 2:11	0:59 do 1:15			-	-	-
Przejazd pociągiem relacji: Bielsko-Biała - Częstochowa		-	-	-	-	-	-	2:46 do 4:10 (z przesiadkami)	2:22 do 3:41 (z przesiadkami)			-	-	-
Przejazd pociągiem relacji: Bielsko-Biała – Rybnik		-	-	-	-	-	-	1:25 do 2:38 (z przesiadkami)	1:29 do 2:55 (z przesiadkami)			-	-	-
Przejazd pociągiem relacji: Częstochowa - Rybnik	godz. wartości min-max	-	-	-	-	-	-	3:22 do 4:43 (z przesiadkami)	2:19 do 4:35 (z przesiadkami)		SP	-	-	-
Liczba spółek z udziałem kapitału zagranicznego	jedn. gospod.	3 712	3 880	4 009	4 105	4 282	4 511	4 716	5 042	BDR	GP	35,8	rosnąca	P

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
Liczba pracujących w spółkach z udziałem kapitału zagranicznego	osoby	-	-	-	86 719	109 176	117367	Dane będą w maju br.		BDR/ materiały z US	GP	35,3	rosnąca	P
Liczba największych firm w regionie w porównaniu do liczby największych firm w Polsce	jedn. gospod.	-	-	-	-	-	-	92	52	Polityka z 3.05.2008 r. „Lista 500”	GP	-43,5	malejąca	N
Kierunek działań 2: Zagospodarowanie centrów miast oraz starych zdegradowanych dzielnic														
Ilość lokalnych programów rewitalizacji	-	-	-	-	-	-	-	-	-	brak danych	GP	-	-	-
Kierunek działań 3: Rewitalizacja terenów zdegradowanych														
Powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania (ha)	ha	5828	5863	5705	5700	4809	4602	4717	4584	BDR	GP	-21,4	malejąca	P
Wydatki inwestycyjne związane z rekultywacją hałd, stawów osadowych, składowisk odpadów oraz innych terenów zdegradowanych i zdewastowanych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	brak danych	GP	-	-	-
Kierunek działań 4: Kształtowanie ośrodków wiejskich														
Długość wybudowanych i zmodernizowanych dróg na terenach wiejskich	km	116	240,56	324,93	277,78	319,76	287,31	360,71	360,71	Sprawozdanie RRW-14 od 2009 nie obowiązuje	TW	-	-	-

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
Liczba gospodarstw domowych wyposażonych w instalację wodociągową na terenach wiejskich	szt.	181357	194232	196722	201875	206244	209408	211590	216665	GUS	TW	19,5	rosnąca	P
Liczba gospodarstw domowych wyposażonych w instalację kanalizacyjną na terenach wiejskich	szt.	22092	24236	34912	39752	46603	51106	51398	56038	GUS	TW	153,7	rosnąca	P
Liczba gospodarstw domowych wyposażonych w instalację gazową na terenach wiejskich	szt.	86074	89188	90321	91113	92506	93925	94664	95853	GUS	TW	11,4	rosnąca	P
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w % ludności ogółem,				92,6	92,7	92,8	93	93,1	99,1	GUS		6,5	rosnąca	P
w tym na wsi	%	69,7	73	77,4	77,9	78,4	78,7	84,2	94,5		TW	24,8	rosnąca	P
Ludność korzystająca z kanalizacji w % ludności ogółem	%	-	-	65,5	65,9	66,5	67,3	67,7	69,2	GUS	TW	2,2	rosnąca	P
Liczba abonentów telefonii przewodowej.		182024	191928	195397	184434	181691	173731	185529	152000	GUS	TW	-16,5	malejąca	
Liczba podmiotów gospodarczych na 1.000 mieszkańców obszarów wiejskich	-	52,9	-	-	-	-	57,9	-	brak danych	-	TW	9,5	rosnąca	P
Ilość szkół i placówek oświatowych na wsi, w tym		-	-	-	-	-	1738	1761	1 758	Na podstawie danych Śląskiego Kuratorium		1,15	rosnąca	P
Przedszkola	obiekty	481	487	486	559	551	543	541	538		EN	11,85	rosnąca	P

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
Szkoły		757	750	716	733	736	732	733	733	Oświaty, Rocznik Statystyczny województwa śląskiego		-3,2	malejąca	N
Ilość placówek kultury na wsi:										GUS-BDR				
Placówki biblioteczne		301	291	287	287	285	286	285	283			-6	malejąca	N
Kina stałe		2	2	2	2	2	3	4	3			50	rosnąca	P
Muzea wraz z oddziałami		3	3	3	3	3	4	6	6			100	rosnąca	P
RAZEM		306	296	292	292	290	293	295	292			-4,6	malejąca	N
Domy i ośrodki kultury	obiekty	-	-	-	-	96	-	117	128		KL	33,3	rosnąca	P
Kierunek działań 5: Uporządkowanie i wdrożenie systemu gospodarki odpadami														
Odpady komunalne zdeponowane na wysypiskach	dam ³									US Katowice	OS	-83,9	malejąca	P
	tys. ton	7926,97	7723,16	7825,96	1320,48	1304,11	1306,6	1380,14	1 279,74					
Odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca	kg	334,2	324,2	303,9	286,5	277	278,4	295,1	297,8	US Katowice	OS	-10,9	malejąca	P
Udział odpadów wyselekcjonowanych w ogólnej ilości odpadów komunalnych zebranych	%	-	-	-	2,42	1,94	2,48	3,21	3,47	US Katowice	OS	1,05	rosnąca	P
Odpady przemysłowe wytworzone w ciągu roku (tys. ton),	tys. ton	46844,7	45874,2	42715,2	42439,9	43459,2	42273	41678,1	41408,2	US Katowice	OS	-11,6	malejąca	P
w tym: wykorzystane (%)	%	86,9	89,45	91,9	96,16	93,99	93,4	89	91,75					
unieszkodliwione (%)	%	12,5	9,74	7,23	2,9	3,13	4,2	5	4,08					

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
Powierzchnia niezrekultywowanych (bez komunalnych) terenów składowania odpadów uciążliwych dla środowiska	ha	2996,3	2839,5	2690,6	2595,8	2496,2	2450,6	2377,6	2267,9	US Katowice	OS	-24,3	malejąca	P
Kierunek działań 6: Utworzenie systemu kształtowania i wykorzystania zasobów wodnych														
Ścieki komunalne i przemysłowe odprowadzone do wód powierzchniowych lub do ziemi wymagające oczyszczenia (hm ³)	hm ³	439,4	424,5	385,3	368,8	362	358,6	362	367,2	US Katowice	OS	-16,4	malejąca	P
Ścieki komunalne i przemysłowe oczyszczane w % ścieków wymagających oczyszczenia	%	88,21	89,94	88,71	87,36	88,23	87,81	86	88,4	US Katowice	OS	0,2	rosnąca	P
Oczyszczane ścieki biologicznie, chemicznie, z podwyższonym usuwaniem biogenów (% ścieków wymagających oczyszczenia)	%	45,06	44,57	47,91	48,32	49,97	49,97	48,3	48,1	US Katowice	OS	3	rosnąca	P
Nakłady inwestycyjne na regulację i przebudowę rzek, potoków, zbiorników wodnych, obwałowań przeciwpowodziowych i stacji pomp (tys. PLN)	tys. zł.	91334,7	81620,3	60655,7	58655,6	81825,1	67315	23309,8	20790,4	US Katowice	OS	-77,2	malejąca	N
Wody powierzchniowe wg klas (I, II, III)	%	-	I- 0,3	I- 0,4	I- 0,3	I- 0	I- 0	I- 0	0	W.I.O.Ś. Katowice	OS	-0,3	malejąca	N
			II- 3,1	II- 5,0	II- 3,1	II- 6	II- 2	II- 2	7			3,9	rosnąca	P

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007					
			III- 26,7	III- 25,1	III- 26,7	III- 19	III- 22	III- 33	26			-0,7	malejąca	N
			-	-	-	IV- 19	IV- 26	IV- 32	37			18	rosnąca	P
			-	-	-	V- 56	V-50	V- 33	30			-26	malejąca	P
Ilość energii odnawialnej wytworzonej przez elektrownie wodne	brak danych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	OS	-	-	
Nakłady inwestycyjne na gospodarkę wodną na 1 mieszkańca	zł.	47,42	41,84	-	40,83	49,81	50,57	41,08	35,67	US Katowice	OS	-24,8	malejąca	N
Kierunek działań 7: Polepszenie jakości powietrza														
Całkowita emisja zanieczyszczeń pyłowych	tys. ton	38,5	32,8	30,5	28,9	26,5	22,4	20,1	21,8	US Katowice	OS	-43,4	malejąca	P
Całkowita emisja zanieczyszczeń dwutlenkiem siarki	tys. ton	152,3	145,5	149,3	149,5	153,2	146,5	146,9	152,1	US Katowice	OS	-0,1	malejąca	P
Emisja zanieczyszczeń gazowych (bez CO ₂)	tys. ton	610,6	571,2	602,7	649,1	719	713,8	742,8	754,12	US Katowice	OS	23,5	rosnąca	N
Emisja CO ₂	tys. ton.	33777,9	33523,7	37134,3	38824,6	41521,9	40116,5	44416,2	45520,5	W.I.O.Ś.	OS	34,8	rosnąca	N
Zanieczyszczenia gazowe (bez CO ₂) zatrzymane w urządzeniach do redukcji (% zanieczyszczeń wytworzonych)	%	31,3	33,5	30,6	30,4	29,6	28,6	28,8	28,3	US Katowice	OS	-3	malejąca	N
Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane w urządzeniach do redukcji (% zanieczyszczeń wytworzonych)	%	99	99,1	99,2	99,2	99,3	99,4	99,5	99,5	US Katowice	OS	0,5	rosnąca	P

WSKAŹNIKI	Jednostki miary	Lata								Źródło danych	Wydział merytoryczny	% zmiana w latach 2000-2007	Tendencje	Charakter zmian	
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007						
Kierunek działań 8: Ochrona przed hałasem															
Poziom natężenia hałasu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	OS	-	-	-
Wydatki na ochronę przed hałasem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	OS	-	-	-
Wydatki na zmniejszenie hałasu i wibracji ogółem	tys. zł	2911,7	12345,3	7574,7	11743,5	11418,5	19327,9	40142,6	34753,3	US Katowice	OS	1093,6	rosnąca	P	
Ilość zakładów przekraczających dopuszczalny poziom hałasu	szt.	8	-	-	-	-	9	-	-	W.I.O.Ś.	OS	-	-	-	
Kierunek działań 9: Ukształtowanie regionalnego systemu obszarów chronionych															
Powierzchnia rezerwatów przyrody, obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w % powierzchni ogólnej	%	22	22	21,9	21,9	22	22	22	22,1	US Katowice	OS	0,1	rosnąca	P	
Liczba pomników przyrody	szt.	1262	1348	1366	1347	1381	1402	1475	1514	US Katowice	OS	20	rosnąca	P	
Ilość indywidualnych form ochrony przyrody: użytki ekologiczne,		361,6						494,2	608,5	US Katowice		68,3	rosnąca	P	
Zespoły przyrodniczo krajobrazowe	ha	4500,5	-	-	-	-	-	3878,3	3 878,3		OS	-13,8	malejąca	N	

(* **Uwaga:** Poza podanymi długościami autostrad A-4 w zarządzie Oddziału GDDKiA w Katowicach w administracji firmy Stalexport Autostrada Małopolska S.A. jest 25,137 km autostrady A-4.